

Verhandeling over de ware devotie tot de Heilige Maagd

<https://hdl.handle.net/1874/236765>

Kath Bibl.
1870 VIII 7

mm 1384)

IV, 7

T.T. 2528 4P

VERHANDELING
OVER
DE WARE DEVOTIE
TOT DE
HEILIGE MAAGD

door den eerbiedwaardigen dienaar Gods

LODEWIJK-MARIA GRIGNION DE MONTFORT

Apostolischen Missionaris

Stichter van de Congregatie der Missionarissen van het
Gezelschap van Maria en van
de Congregatie der Zusters van de Wijsheid.

Naar de zevende fransche uitgave (1868).

Sub tuum præsidium, Immaculata.

'S GRAVENHAGE
T. C. B. TEN HAGEN
Drukker—Uitgever
1870.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMASSE

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0614 6520

VERLOF.

Wij REINIER-FRANCISCUS, bij de gratie Gods en het gezag van den Heiligen Apostolischen Stoel, BISSCHOP VAN LUÇON, veroorloven de uitgave van de *Verhandeling der ware godsvrucht tot de Allerheiligste Maagd*, geschreven door den eerbiedwaardigen dienaar Gods, Lodewijk-Maria Grignon de Montfort, apostolischen missionaris. Wij zijn van oordeel dat dit werk geschikt is om de devotie tot de Gelukzalige Maagd Maria te doen herleven en uit te breiden, en wij verlangen dat het vooral in ons bisdom verspreid worde, dat er zich eene eer in stelt om de glorievolle Moeder van God tot patrones te hebben. De geloovigen van een bisdom waarin eertijds de eerbiedwaardige Lodewijk de Montfort het Evangelie heeft verkondigd, zullen zich gelukkig achten deze bladzijden te lezen, waarin de vrome schrijver met zooveel zalving en kracht de gewone gevoelens zijns harten heeft nedergelegd. Wanneer zij die lezen, zullen zij de treffende onderrigtingen meenen te hooren welke wonderen van bekeering en zaligheid in

een groot getal bisdommen van Frankrijk hebben voortgebracht, toen de vurige Missionaris daar de godsvrucht tot de allerheiligste Maagd predikte.

Wij verklaren dat het onze bedoeling niet is een bepaald oordeel uit te spreken over de leer van het voornoemd werk: wij zijn overtuigd dat het geheel in overeenstemming is met de leer de Kerk; maar wij onthouden ons zorgvuldig om vooruit te loopen op de uitspraak van den Heiligen Stoel, waaraan al de geschriften van den eerbiedwaardigen Lodewijk van Montfort zijn onderworpen geworden, uit kracht van een apostolisch proces voor de zaligverklaring van dezen grooten dienaar Gods (1).

Luçon, 18 december 1842.

† REINIER - FRANCISCUS,
Bisschop van Luçon.

(1) Het proces betrekkelijk de geschriften is den 12 mei 1853 ten hunnen voordeele afgelopen.

VOORREDE DES UITGEVERS.

« God wil dat zijne heilige Moeder tegenwoordig meer bekend, meer bemind, meer vereerd worde dan zij ooit is geweest: en dit zal ongetwijfeld geschieden, indien de voorbestemden, met de genade en het licht van den Heiligen Geest, de inwendige en volmaakte oefening zullen aannemen, welke ik hun in het vervolg zal ontdekken. (1) »

Deze woorden van den eerbiedwaardigen dienaar Gods Lodewijk-Maria Grignon de Montfort moeten noodwendig den godvruchtigen lezer belang inboezemen en eene levendige begeerte instorten om die zoo uitnemende oefening te leeren om de allerheiligste Maagd te vereeren.

Hij was, van zijne eerste kindschheid af, op eene zeer bijzondere wijze tot de liefde van deze Koningin der Engelen getrokken geweest; en in een onderhoud dat hij met zijn boezemvriend, den heer Blain, twee jaren vóór zijn dood had, bekende de vrome missionaris dat God hem met eene buitengewone genade begunstigde, namelijk de voortdurende tegenwoordigheid van Jesus

(1) *Verhandeling van de ware devotie tot de allerheiligste Maagd*, blz. 41.

en van Maria in het binnenste zijner ziel (1). Dit woord was een geheim voor den heer Blain, maar men zal het in dit kleine geschrift uitgelegd vinden; men zal daarin als geheel ontbloomt, het hart vinden van den-gene, die geen schooner naam kende dan van knecht van Jesus en Maria. Wij willen daarmede evenwel niet zeggen dat deze uitlegging door allen evenzeer zal begrepen worden. Hier moet men zich de woorden van de Eeuwige Wijsheid herinneren: *Abcondisti hæc a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis* (2). Gij hebt, o mijn Vader, deze geheimen voor de wijzen en de voorzigtigen der wereld verborgen, en ze aan de kleinen geopenbaard. Men heeft het gezegd toen men het leven van den eerbiedwaardigen dienaar Gods in

(1) *Vie du vénérable serviteur de Dieu Louis-Marie Grignon de Montfort*, in 1839 uitgegeven bij Leclerc, te Parijs (in 8° bl. 219).

Een eerste leven van Montfort was reeds in 1724 door den heer Grandet, priester van het Gezelschap van *Saint Sulpice* uitgegeven; een tweede door Pater Picot de Clorivière, jesuïet, in 1775. Men weet dat de eerbiedwaardige dienaar Gods, den 31 januarij 1673, te Montfort aan de Meu, toen in het bisdom van St. Malo, tegenwoordig in dat van Rennes, geboren, den 28 april 1716, te St. Laurent aan de Sèvre, in het bisdom van Luçon (Vendeé), eertijds het bisdom van la Rochelle, is overleden. Te St Laurent aan de Sèvre, in de parochiekerk, vindt men het graf van den man Gods. Bij dit vereerde graf is de dubbele religieuse familie van Montfort zich komen vestigen, te weten de Missionarissen en de Broeders van het Gezelschap van Maria, in 1722, en de Zusters van de Congregatie der Wijsheid in 1720. Zuster Maria-Louisa van Jesus, de eerste Algemeene Overste van de Zusters der Wijsheid, is ook te Saint-Laurent aan de Sèvre gestorven, op den 28 april 1759, 43 jaren, dag voor dag, na haren gelukzaligen Vader. Pater Mulot, de eerste opvolger van Montfort in het bestuur dezer beide Congregatiën, is den 12 mei 1749 te Questenberg gestorven, waar zich zijn graf bevindt. Zij hebben aldus beide de vorderingen en de gelukkige ontwikkeling kunnen zien van het dubbel Gezelschap van Montfort, dat nu in geheel Frankrijk bekend is.

(2) H. Matth., XI, 25.

het licht gaf: zijne geschiedenis zal nooit dan door een christen begrepen worden; zij heeft dit gemeen met het leven van een groot getal andere dienaars Gods. Wij moeten hier ook zeggen dat dit boekje niet begrepen zal worden door een christen, die al te vreemd is aan de beginselen der evangelische nederigheid en eenvoudigheid, en dat de wijzen der wereld gehinderd kunnen worden door de lessen der ware wijsheid, welke zij daarin zullen lezen zonder in haren zin door te dringen. *Animalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei; stultitia enim est illi, et non potest intelligere, quia spiritualiter examinatur* (1). «De mensch die alleen bestuurd wordt door het natuurlijke licht, begrijpt de dingen niet die van Gods Geest zijn; zij schijnen hem dwaasheden toe, dewijl men daarover moet oordeelen door een bovennatuurlijk licht dat hij niet heeft.» Maar haasten wij ons daarbij te voegen, dat de opregte en eenvoudige zielen het manna zullen smaken, dat verborgen is in de zoo vrome en zoo treffende onderwijzingen van een deugdzaam priester, die zijn leven sleet in den arbeid van de heilige bediening, den armen het Evangelie verkondigende. Zij zullen de goddelijke Voorzienigheid zegenen, die haar dezen schat aanbiedt. Zij zullen zich van liefde voor Jesus en Maria doordrongen gevoelen, wanneer zij deze vurige bladzijden zullen lezen, welke de man Gods, die de tegenwoordigheid van onzen goddelijken Verlosser en van zijne heilige Moeder nooit uit het oog verloor, in de vurigheid van zijn gebed schreef: zij zullen zich niet ophouden met zekere uitdrukkingen te berispen, welke der wereldsche ligtgeraaktheid welligt zullen mishagen:

(1) I Cor. II, 14.

men zegt hetzelfde van zekere zinwendingen, welke men niet zou hebben kunnen veranderen zonder het eigenaardig karakter van deze verhandeling te schaden, die eerder is voortgekomen uit het hart dan uit den geest van haren schrijver. Men is evenwel overtuigd dat dit werkje een denkbeeld zal kunnen geven der juistheid van den geest en der wezenlijke welsprekendheid van den deugdzaam missionaris.

Overigens kunnen wij ons van allen lof onthouden, dewijl de geloovigen aller standen aan de *Verhandeling van de ware devotie tot de Heilige Maagd*, reeds een zeer gunstig onthaal hebben bezorgd. En doen wij opmerken dat dit vrome boek niet alleen in Frankrijk, maar zelfs bij de naburige volken populair is geworden. De E. P. FABER heeft daarmede nog vóór zijn dood Engeland, zijn vaderland, willen begiftigen. Deze geleerde religieus, zoo bekend door zijne talrijke verhandelingen over de volmaaktheid, heeft de moeite genomen om zelf en met eene angstvallige naauwkeurigheid, het boek der *Ware Devotie* te vertalen. Wij zullen de voorrede mededeelen, welke hij aan het hoofd der engelsche uitgave heeft geplaatst. Wij hebben die voorrede zóó letterlijk mogelijk overgenomen. Ofschoon zij eenigzins uitvoerig is, hebben wij gemeend daarvan niets te moeten weglaten. Wij raden al de geloovigen aan haar te lezen: zij zullen zich gelukkig achten daarin te zien, welke groote achting de E. P. FABER voor den eerbiedwaardigen pater DE MONTFORT, voor zijne schriften koesterde, de buitengewone ingenomenheid die hij had voor de *Verhandeling van de ware devotie tot de Heilige Maagd*, en zijn vurigen ijver voor de uitbreiding der vereering van Maria.

VOORREDE. (1)

VAN DEN EERWAARDEN PATER F. W. FABER.

In 1846 of 1847 bestudeerde ik te St Wilfried, voor de eerste maal, het leven en den geest van den Eerbiedwaardigen *Grignon de Montfort*. Heden, vijftien jaar later, is het mij wel geoorloofd te zeggen, dat al degenen die hem voor hun meester nemen, moeilijk een heilige of een ascetischen schrijver zullen vinden, die hun verstand meer boeit door zijne bevalligheid en zijn geest. Wij kunnen hem nog niet heilig noemen; maar het proces zijner zaligverklaring is zoo ver en zoo gelukkig gevorderd, dat wij niet lang te wachten kunnen hebben, vóór dat hij op onze altaren gepiaatst zij.

Daar zijn weinig menschen, in de XVIIIe eeuw, op wie de kenmerken van den man der Voorzienigheid, krachtiger zijn ingedrukt, dan op dezen anderen *Elias*, den missionaris van den Heiligen Geest en van Maria. Zijn geheele leven was zulk eene openbaarmaking van de heilige dwaasheid des Kruises, dat zijne levensbeschrijvers hem eenstemmig op gelijken rang plaatsen met den heiligen Simeon Salus en den heiligen Philippus van Neri. Clemens IX stelde hem tot apostolisch missionaris in Frankrijk aan, opdat hij zijn leven zou doorbrengen met het Jansenisme te bestrijden, dat zoo gevaarlijk is voor de zaligheid der

(1) Van de tweede engelsche uitgave.

zielen. Van de Epistelen der Apostelen af, zou het moeilijk wezen zulke vurige bladzijden te vinden als de twaalf bladzijden van zijn gebed voor de missionarissen van zijn Gezelschap. Ik wijs onophoudelijk degenen daarheen, die te midden hunner talrijke beproevingen, het eerste vuur van de liefde voor de zielen moeilijk kunnen bewaren. Hij werd tegelijk overal vervolgd en vereerd. De uitgebreidheid van zijn arbeid, even als die van den heiligen Antonius van Padua, is waarlijk ongeloofelijk en onverklaarbaar. Hij heeft eenige geestelijke verhandelingen geschreven, die reeds sedert de weinige jaren dat zij bekend zijn een opmerkelijken invloed op de Kerk gehad hebben, en die geroepen zijn om een nog veel grooteren invloed te hebben in de toekomstige jaren. Zijne predikatiën, geschriften en gesprekken waren geheel doortrokken van voorzeggingen en van voorspellende beschouwingen omtrent de laatste tijden der Kerk.

Hij treedt voort, als een nieuwe Vincentius Ferrier, als bevond hij zich in de dagen die het laatste oordeel voorafgaan, en verklaart dat hij, van Gods wege, de echte boodschap van eene grootere vereering, van eene uitgestrektere kennis en van eene vuriger liefde voor Maria brengt, even als van de innige betrekking welke zij zal hebben met de tweede komst van haren Zoon. Hij heeft twee religieuse Congregatiën gesticht, de eene van mannen, de andere van vrouwen, die beide zeer bloeiend zijn. En toch stierf hij op drie en veertigjarigen leeftijd, in 1716, nadat hij slechts zestien jaren priester was.

Den 12 mei 1855, is te Rome het decreet uitgesproken

dat zijne geschriften vrij verklaart van alle dwaling welke een beletsel voor zijne heiligverklaring kan zijn. In deze verhandeling over de ware devotie tot de Heilige Maagd, heeft hij de volgende profetische woorden gesproken: «Ik voorzie duidelijk dat in toorn ontstoken beesten woedend zullen komen om dit klein geschrift met hunne duivelsche tanden te verscheuren, of ten minste om het in de stilte van eene kist te begraven, opdat het niet in het licht verschijne». Des ondanks voorspelt hij dat het zal worden uitgegeven en goede vruchten zal opleveren. Dit alles is letterlijk vervuld. De schrijver was in 1716 gestorven, en het is als bij toeval dat deze verhandeling door een der priesters van zijne Congregatie te Saint-Laurent aan de Sèvre, in 1842, werd gevonden. De toenmalige overste kon verklaren dat het van den eerbiedwaardigen stichter was. En het handschrift werd naar Rome gezonden, om in het proces van heiligverklaring te worden onderzocht.

Ongetwijfeld hebben allen die dit boek zullen lezen, God reeds lief, en het doet hun leed Hem niet meer lief te hebben; allen wenschen iets voor zijne glorie, de verspreiding van het een of ander goed werk, het welslagen van de eene of andere devotie, het aanbreken van een beteren tijd: de een heeft jaren lang al zijne krachten ingespannen om een bijzonder gebrek te overwinnen, en het heeft hem niet mogen gelukken; een ander heeft met tranen de bekeering zijner bloedverwanten en zijner vrienden gevraagd, en het verwondert hem, dat, ondanks zijne tranen, zoo weinigen hunner tot het geloof bekeerd zijn; deze is bedroefd omdat hij niet genoeg devotie heeft, gene smart gevoelt omdat hij een kruis te dragen heeft, dat hij voor zijne zwakheid te zwaar vindt, terwijl een derde in zijne familie huis-

selijke oneenigheden en ongelukken ontmoet, welke hem onvereenigbaar schijnen met het werk zijner zaligheid; en, voor al deze dingen, schijnt het gebed zoo weinig verlichting te schenken! Welk hulpmiddel ontbreekt hem dan? Welk hulpmiddel is door God zelven aangewezen? Indien wij de openbaringen der Heiligen raadplegen, dan is het hulpmiddel geen ander dan eene ontzaggelijk groote vermeerdering van de devotie tot de Heilige Maagd.

Hier, in Engeland, wordt Maria niet half genoeg gepredikt. De devotie welke men voor haar heeft is zwak, mager en arm; zij wordt buiten haren weg geworpen door de spotternij der ketters. Beheerscht door het menschelijk opzigt en de vleeschelijke voorzigtigheid, zou zij de ware Maria, zulk eene kleine Maria willen maken, dat de Protestanten zich rondom haar op hun gemak zouden kunnen gevoelen. Hare onbekendheid met de godgeleerdheid ontneemt haar al haar leven en hare waardigheid; zij is niet het uitstekend karakter van onze godsdienst, zooals zij moest zijn; zij heeft geen vertrouwen in zich zelve. En daarom wordt Jesus niet bemind, worden de ketters niet bekeerd, wordt de Kerk niet verheven; de zielen, die *heilig* zouden kunnen zijn, kwijnen weg en ontaarden; van de sacramenten wordt geen gebruik gemaakt zooals het zou behooren, de zielen worden niet met de geestdrift van den apostolischen ijver geëvangaliseerd; Jesus wordt niet gekend, dewijl Maria in vergetelheid wordt gelaten; duizende zielen gaan verloren, omdat Maria van haar verwijderd is. Deze onwaardige en ellendige *schaduw*, aan welke wij den naam durven geven van devotie voor de Heilige Maagd, is de oorzaak van al die ellenden, van al die verduistering, van al die kwalen,

van al die verzuimen, van die *geheele* verslapping. En toch, indien wij geloof moeten hechten aan de openbaringen der Heiligen, wil God *uitdrukkelijk* eene grootere, eene bredere, eene degelijkere, een geheel andere devotie jegens zijne heilige Moeder. Ik geloof niet dat er een uitstekender, een magtiger werk is om tot dit doel te geraken, dan de eenvoudige verspreiding van deze bijzondere devotie van den eerbiedwaardigen *Grignon de Montfort*.

Dat iemand slechts voor zich zelve deze devotie beproeve; en de verrassing welke de genade die zij medebrengt hem zal veroorzaken, en de veranderingen welke zij in zijne ziel zal te weeg brengen, zullen hem weldra van hare, overigens bijna ongeloofelijke, werkdadigheid overtuigen, als middel om het heil der zielen en de komst van het rijk van Christus te verkrijgen. O! indien Maria slechts gekend was, dan zou er geen koelheid voor Jesus zijn! O! indien Maria slechts gekend was, hoeveel bewonderenswaardiger zou ons geloof zijn, en hoeveel verschillender onze communiën! O! indien Maria slechts gekend was, hoeveel gelukkiger, hoeveel heiliger, hoeveel minder wereldsch zouden wij zijn, en hoeveel beter zouden wij de levende beelden van Onzen Heer en Verlosser, haar zeer dierbaren en goddelijken Zoon worden!

Ik heb zelf de geheele verhandeling vertaald; mij daarvoor veel moeite gegeven, en ben angstvallig getrouw geweest. Tevens zal ik mij veroorloven den lezer te waarschuwen, dat hij door eene enkele lezing er zeer ver af zal zijn van haar te kennen, van zich van haar meester te maken. Indien ik aldus durf spreken, dan moet ik zeggen dat men in dit boek het gevoel vindt

van ik weet niet wat geïnspireerds en bovennatuurlijks, dat hoe langer hoe meer toeneemt, naar gelang men voortgaat met het te bestuderen. Bovendien kan men niet nalaten te ondervinden dat, na herhaalde lezingen, zijne nieuwhed niet schijnt te verouderen of zijne volheid te verminderen, of de frissche geur en het gevoelige vuur van zijne zalving te veranderen of te verzwakken.

Moge de Heilige Geest, de goddelijke IJveraar van Jesus en van Maria, een nieuwen zegen aan dit werk in Engeland geven, moge het Hem behagen ons weldra te troosten door de heiligverklaring van dezen nieuwen apostel en vurigen missionaris zijner zeer dierbare en geheel onbevleete Bruid, en nog meer door de spoedige komst van het glorievol tijdvak der Kerk dat het *glorievolle tijdvak van Maria* moet zijn.

F. W. FABER,
Priester van het Oratorie.

Onze Lieve Vrouwe Presentatie, 1862.

VERHANDELING
OVER
DE WARE DEVOTIE
TOT DE
HEILIGE MAAGD.

INLEIDING.

~~~~~

Door de allerheiligste Maagd Maria is Jesus Christus in de wereld gekomen, en ook door haar moet Hij in de wereld heerschen.

Maria is zeer verborgen geweest in haar leven: daarom noemt de Heilige Geest en de Kerk haar *Alma Mater*.... *Verborgen en geheime Moeder*. Hare nederigheid is zoo diep geweest dat zij op aarde geen magtiger en voortdurender neiging heeft gevoeld dan die om zich voor zich zelve en voor alle schepselen te verbergen, ten einde door *God alleen* gekend te zijn. Het heeft God, om haar te verhooren in het verzoek dat zij Hem deed om haar te verbergen, te verarmen, te vernederen, behaagd om haar te verbergen in hare ontvangenis, in hare geboorte, in haar leven, in hare geheimen, in hare verrijzenis en ten hemelopneming, ten opzichte van al de menschelijke schepselen. Hare ouders zelfs kenden haar niet; en de engelen vroegen elkander dikwijls: *Quæ est ista?...* *Wie is deze?* dewijl de Allerhoogste haar voor hen verborg; of, indien Hij hun iets daarvan ontdekte, Hij hun oneindig meer daarvan verborgen hield.

God de Vader heeft toegestaan dat zij geen wonder gedarende haar leven deed, ten minste geen schitterend wonder, ofschoon Hij haar de magt daartoe gegeven had. God de Zoon heeft toegestaan dat zij bijna niet sprak, ofschoon Hij haar zijne wijsheid had medegedeeld. God de Heilige Geest heeft toegestaan dat de Apostelen en de Evangelisten slechts zeer weinig over haar spraken, en zooveel als hun noodig was om Jesus Christus te doen kennen, ofschoon zij zijne getrouwe Bruid was.

Maria is het uitstekend schoon meesterstuk des Allerhoogsten, waarvan Hij zich de kennis en het bezit heeft voorbehouden. Maria is de bewonderenswaardige Moeder van den Zoon, die Het Hem behaagd heeft gedurende haar leven te vernederen en te verbergen, om hare nederigheid te begunstigen, haar, even als eene vreemde, den naam van *vrouwe*, *mulier* gevende, ofschoon Hij haar in zijn hart meer achtte en liefhad dan al de Engelen en de menschen. Maria is de verzegelde bron en de getrouwe Bruid van den Heiligen Geest, waarin Hij alleen binnengaat. Maria is het heiligdom en de rust van de Heilige Drievuldigheid, waarin God prachtvoller en goddelijker woont dan in eenige plaats van het heelal, niet uitgezonderd zijne woning op de Cherubijnen en de Serafijnen; en het is aan geen schepsel, hoe zuiver het ook zij veroorloofd, daar, zonder een groot voorregt, binnen te gaan.

Ik zeg met de Heiligen: De heilige Maria is het aardich paradijs van den nieuwen Adam, waarin Hij door de werking van den Heiligen Geest, is mensch geworden, om daar onbegrijpelijke wonderen te wrochten. Zij is de groote en de hemelsche wereld van God, die onuitsprekelijke schoonheden en schatten bevat. Zij

is de pracht des Allerhoogsten, waarin hij, als in zijn schoot, zijn eeniggeboren Zoon heeft verborgen, en in hem al wat er uitstekendst en kostbaarst is. O! o! hoeveel groote en verborgen zaken heeft die magtige God in dit bewonderenswaardig schepsel gedaan! zooals zij zelve gedrongen is het te zeggen, ondanks hare diepe nederigheid: *Fecit mihi magna qui potens est*. De wereld kent ze niet, dewijl zij daartoe onbekwaam en onwaardig is.

De Heiligen hebben bewonderenswaardige dingen van die heilige stad Gods gezegd; en zij zijn nooit welsprekender en tevredener geweest dan wanneer zij over haar gesproken hebben. Daarna, roepen zij uit, dat de hoogte harer verdiensten, welke zij tot den troon der Godheid heeft opgeheven, niet kan gezien; dat de breedte harer liefde, uitgestrekter dan de aarde, niet kan gemeten; dat de grootheid harer magt, welke zij tot zelfs over een God bezit, niet kan begrepen; en eindelijk dat de diepte van hare nederigheid, van al hare deugden en genaden, die een afgrond zijn, niet kan gepeild worden.

O onbegrijpelijke hoogte! O onuitsprekelijke breedte! O onmetelijke grootheid! O ondoordringbare afgrond! Alle dagen, van het eene uiteinde der aarde tot het andere, in het hoogste der Hemelen, in het diepste der afgronden, predikt, verkondigt alles de bewonderenswaardige Maria. De negen Koren der Engelen, de menschen van allen leeftijd, staat, godsdienst, goeden en kwaden, tot zelfs de duivels, zijn verplicht om haar, tegen wil en dank, door de kracht der waarheid, Gelukzalig te noemen. Al de engelen, in de Hemelen, roepen haar onophoudelijk toe, heeft de heilige Bonaventura gezegd: *Sancta, Sancta, Sancta-Maria, Dei Genitrix et Virgo*; en zij bieden haar millioen en millioenen malen dagelijks de Groetenis des

Engels aan: *Ave Maria*, enz.; en, voor haar nederknielende, vragen zij haar als gunst dat zij hen met eenige harer orders moge vereeren. De heilige Michaël, zegt de heilige Augustinus, ofschoon prins van het geheele hemelsche hof, is de ijverigste om haar allerlei eerbewijzen te doen en te laten doen; hij is altijd in afwachting, om de eer te hebben; op haar woord dienst te bewijzen aan den eene of andere harer dienaars.

De gansche aarde is vol van hare glorie, vooral bij de Christenen, die haar als schutsvrouw en beschermster in vele koninkrijken, provinciën, bisdommen en steden gekozen hebben. Hoeveel katedralen zijn niet onder haar naam aan God gewijd! Daar is geen kerk zonder altaar ter harer eer; geen streek noch kanton, waarin zich niet het een of ander harer wonderdadige beelden bevindt, waar alle kwalen genezen, en allerlei goed verkregen is. Zoo vele broederschappen en congregatiën ter harer eer! zoovele religieuze Orden onder haren naam en hare bescherming! zoovele broeders en zusters van al de broederschappen! zoovele religieusen van beiderlei kunne die haren lof vermelden en hare barmhertigheden verkondigen! Daar is geen klein kind, die het *Wees gegroet* stamelende, haar niet looft; daar is geen zondaar, die zelfs in zijne verstoktheid, niet een sprankel vertrouwen in haar heeft; daar is zelfs geen duivel in de hel, die, ofschoon hij haar vreest, haar niet eerbiedigt.

Daarom moet men in waarheid met de Heiligen zeggen: *De Maria nunquam satis...* «Men heeft Maria nog niet genoeg geloofd, verheven, geëerd en gediend.» Zij heeft nog meer lofjuiging, eerbied, liefde en dienst verdiend. Daarbij moet men met den Heiligen Geest zeggen: *Omnis gloria ejus Filiae Regis ab intus...* «Al de glorie van

de Dochter des Koning is inwendig.» Alsof de geheele uitwendige glorie welke Hemel en de aarde haar om strijd toekennen, niets was in vergelijking van die, welke zij inwendig van den Schepper ontvangt, en die niet gekend wordt door kleine schepsels, die het geheim des Konings niet kunnen doordringen. Daarom moeten wij met den Apostel uitroepen: *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit...* «Het oog heeft niet gezien, het oor heeft niet gehoord, en het hart heeft niet begrepen de schoonheden, de grootheden en de uitmuntendheden van Maria», het wonder van de wonderen der genade, der natuur en der glorie. Indien gij de Moeder wilt begrijpen, zegt een Heilige, begrijp den Zoon, want het is eene Moeder Gode waardig: *Hic taceat omnis lingua...* «Dat hier iedere tong verstomme».

Mijn hart heeft al ingegeven wat ik met eene bijzondere vreugde geschreven heb, om te toonen dat de gelukzalige Maria tot hiertoe onbekend is geweest, en dat het eene van de redenen is waarom Jesus Christus niet gekend wordt zooals Hij het moet zijn. Indien derhalve, zooals het zeker is, het rijk van Jesus Christus in de wereld zal komen, dan zal dit slechts een noodzakelijk gevolg wezen van de kennis en het rijk van de allerheiligste Maagd Maria, die Hem voor de eerste maal ter wereld gebracht heeft, en Hem voor de tweede maal zal doen uitschitteren.

EERSTE GEDEELTE

VAN DE DEVOTIE TOT DE HEILIGE MAAGD IN HET ALGEMEEN.

---

1. Uitmuntendheid en noodzakelijkheid van de devotie tot de heilige Maagd.

Ik beken met de geheele Kerk dat daar Maria niets anders is als een schepsel, uit de handen des Allerhoogsten voortgekomen, zij, vergeleken met zijne oneindige Majesteit, minder dan een zonnestofje, of liever niets hoegenaamd is, dewijl Hij alleen Degene is die is, en bijgevolg die groote Heer, die altijd onafhankelijk en zich zelve genoegzaam zijnde, de heilige Maagd niet volstrekt noodig gehad heeft en nog niet noodig heeft ter vervulling van zijn wil en ter openbaring zijner glorie. Hij behoeft slechts te willen om alles te doen.

Ik zeg intusschen dat, de dingen zijnde zóóals zij zijn, en daar God zijne grootste werken, door de allerheiligste Maagd, sedert Hij haar gevormd heeft, heeft willen aanvangen en voltooijen, men kan gelooven dat

Hij in de eeuwen der eeuwen niet van gedrag zal veranderen, want Hij is God, en verandert niet in zijne gevoelens en in zijn gedrag.

God de Vader heeft zijn Eeniggeboren Zoon niet aan de wereld gegeven dan door Maria. Welke verzuchtingen de Oudvaders ook geslaakt, welke verzoeken de Profeten en de Heiligen der oude wet ook gedurende vierduizend jaren, gedaan hebben, om dien schat te verkrijgen, Maria alleen heeft hem verdiend, en heeft door de kracht harer gebeden en de verhevenheid harer deugden genade in Gods oog gevonden. De wereld was onwaardig, zegt de heilige Augustinus, om God den Zoon onmiddellijk uit de handen des Vaders te ontvangen, Hij heeft hem aan Maria gegeven, opdat de wereld Hem door haar zou ontvangen. De Zoon Gods is mensch geworden voor onze zaligheid, maar in Maria en door Maria. God de Heilige Geest heeft Jesus Christus in Maria gevormd, maar eerst nadat Hij haar door een der eerste dienaren van zijn hof, hare toestemming had gevraagd.

God de Vader heeft aan Maria zijne vruchtbaarheid medegedeeld zoover een zuiver schepsel daartoe in staat was, om haar de magt te geven om zijn Zoon en al de ledematen van zijn mijstiek ligchaam voort te brengen. God de Zoon is in haren maagdelijken schoot nedergedaald, gelijk de nieuwe Adam in het aardsch paradijs, ten einde zijn welbehagen te nemen en om er in het geheim wonderen van genade te wrochten.

De menschgeworden God heeft zijne vrijheid gevonden om zich in haren schoot te zien opsluiten; Hij heeft zijne kracht doen uitschitteren door zich door die gezegende Maagd te doen dragen; Hij heeft zijne glorie en die zijns Vaders gevonden door zijnen glans aan al de schepselen op aarde te verbergen, om ze

alleen aan Maria te openbaren; Hij heeft zijne onafhankelijkheid en zijne majesteit verheerlijkt door van die beminnelijke Maagd af te hangen in zijne ontvan-genis, in zijne geboorte, in zijne opdracht in den tempel, in zijn verborgen leven gedurende dertig jaren, ja tot aan zijn dood, dien zij moest bijwonen, dewijl Hij met haar slechts een en hetzelfde offer wilde doen, en door hare toestemming aan den eeuwigen Vader worden geslagtofferd, gelijk certijds Isaac door Abrahams toe-stemming aan Gods wil. Zij heeft Hem gevoed, onderhouden, opgevoed en geofferd voor ons.

O bewonderenswaardige en onbegrijpelijke afhanke-lijkheid van een God, die de Heilige Geest, om ons hare waarde te toonen, in het Evangelie niet met stilzwijgen heeft kunnen voorbijgaan, ofschoon Hij ons bijna al de bewonderenswaardige dingen heeft verborgen, welke deze vleeschgeworden Wijsheid in zijn verborgen leven heeft gedaan! Jesus Christus heeft aan God zijn Vader meer glorie gegeven door de onderwerping, welke Hij gedurende dertig jaren aan zijne Moeder heeft gehad, dan Hij hem zou gegeven hebben door de gansche aarde door de werking zijner grootste wonderen te bekeeren. O! hoe hoog verheerlijkt men God, wanneer men zich, om Hem te behagen, op het voorbeeld van Jesus Christus, aan Maria onderwerpt!

Indien wij het overige van het leven van Jesus Christus van nabij beschouwen, dan zullen wij zien, dat Hij zijne wonderen door Maria heeft willen beginnen. Hij heeft den heiligen Joannes in den schoot zijner moeder, door Maria's woord, geheiligd; zoodra zij gesproken had, was Joannes geheiligd, en dit is zijn eerste won-der van genade! Op het nederig verzoek van Maria, veranderde Hij, op de bruiloft te Cana, het water in

wijn, en dit is zijn eerste wonder van natuur. Hij heeft zijne wonderen door Maria begonnen en voortgezet, en Hij zal ze tot de voleinding der eeuwen door Maria voortzetten.

God de Heilige Geest onvruchtbaar zijnde in God, dat wil zeggen geen anderen goddelijken persoon voortbrengende, is vruchtbaar geworden door Maria, die hij zich tot Bruid heeft verkoren. Met haar, in haar en van haar heeft Hij zijn meesterstuk voortgebracht, namelijk een menschgeworden God; brengt Hij dagelijks voort en zal Hij tot het einde der wereld voortbrengen de voorbeschikten, leden van het ligchaam van dit aanbeddelyk Hoofd: daarom wordt Hij, hoe meer Hij Maria, zijne dierbare en onafscheidbare Bruid, in eene ziel vindt, te meer werkend en magtig om Jesus Christus in die ziel, en die ziel in Jesus Christus voort te brengen.

Het gedrag dat de drie Personen der Allerheiligste Drievuldigheid in de Menschwording en de eerste komst van Jesus Christus hebben gehouden, houden zij alle dagen op onzichtbare wijze in de Heilige Kerk, en zullen het houden tot de voleinding der eeuwen, zelfs in de laatste komst van Jesus Christus.

God de Vader heeft al de wateren vergaderd, en dit de zee genoemd; Hij heeft al zijne genaden vergaderd en die vergadering heeft Hij Maria genoemd. Die groote God heeft eene zeer rijke schatkamer of magazijn, waarin Hij al wat Hij schoons, schitterends, zeldzaams en kostbaars heeft, tot zelfs zijn eigen Zoon heeft vervat; en deze ontzettend groote schat is niets anders dan Maria, die de Heiligen de schatkamer des Heeren noemen, uit welker volheid de menschen verrijkt worden.

God de Zoon heeft aan zijne Moeder alles medegedeeld wat Hij zich door zijn leven en zijn dood verworven

heeft, zijne oneindige verdiensten en zijne bewonderenswaardige deugden, en Hij heeft haar schatbewaarder gemaakt van al wat zijn Vader Hem tot erfdeel heeft gegeven; door haar voegt Hij zijne verdiensten aan zijne ledematen toe, deelt Hij zijne deugden mede en deelt Hij zijne genaden uit; het is zijne waterleiding, door welke Hij zachtken en overvloedig zijne barmhartigheden doet loopen.

God de Heilige Geest heeft aan Maria, zijne getrouwe Bruid, zijne onuitsprekelijke gaven medegedeeld, en Hij heeft haar gekozen tot uitdeelster van al wat Hij bezit: zoodat zij, aan wien zij wil, zooveel zij wil, zooals zij wil en wanneer zij wil, al zijne gaven en zijne genaden uitdeelt, en daar geschiedt geen hemelsche gave aan de menschen, welke niet door hare maagdelijke handen gaat. Want dit is de wil van God geweest, die gewild heeft dat wij alles in Maria zouden hebben: zóó zal degene die zich gedurende haar gansche leven verarmd, vernederd en tot in het diepste niet, door hare diepe nederigheid verborgen heeft, verrijkt, verheven en vereerd worden door den Allerhoogste. Dit zijn de gevoelens der Kerk en der heilige Kerkvaders.

Indien ik tot de vrijdenkers van onzen tijd sprak, zou ik hetgeen ik eenvoudig zeg, breedvoeriger bewijzen, door de Heilige Schrift en de heilige Vaders, wier latijnsche plaatsen ik uit hunne geschriften zou aanhalen, en door verscheidene degelijke redenen welke men door den E. P. Poiré in zijne *Driedubbele Kroon der Heilige Maagd* zou kunnen medegedeeld vinden. Maar dewijl ik bijzonder tot de armen en de eenvoudigen spreek die, van goeden wil zijnde en meer geloof hebbende dan het meerendeel der geleerden, eenvoudiger en met meer verdienste gelooven, stel ik mij tevreden met hun eenvoudig de

waarheid te verklaren, zonder mij op te houden met hun al de latijnsche plaatsen aan te halen die zij niet verstaan, ofschoon ik niet nalaat er eenige mede te deelen, zonder mij veel moeite te geven om ze te zoeken. Laat ons voortgaan.

Dewijl de genade de natuur en de glorie de genade volmaakt, is het zeker dat Onze Heer nog in den Hemel even goed de Zoon van Maria is als Hij het op aarde was, en dat Hij, bij gevolg, de onderwerping en de gehoorzaamheid van het volmaaktste aller kinderen ten opzichte van de beste aller moeders behouden heeft. Maar men moet zich wel wachten van in deze afhankelijkheid eenige verlaging of onvolmaaktheid in Jesus Christus te zien. Want dewijl Maria oneindig onder haren Zoon is, die God is, beveelt zij Hem niet gelijk eene aardsche moeder aan haar kind zou bevelen dat onder haar staat; dewijl Maria geheel door de genade en de glorie, welke al de Heiligen in God vervormen, in Hem vervormd is, vraagt, wil en doet zij niets dat strijdig is met den eeuwigen en onveranderlijken wil van God. Wanneer men derhalve in de geschriften van de heiligen Bernardus, Bernardinus, Bonaventura enz., leest, dat in den Hemel en op de aarde, alles, tot God zelf, onderworpen is aan de allerheiligste Maagd, dan wil dit zeggen dat het gezag hetwelk God haar heeft willen geven zóó groot is, dat het schijnt dat zij dezelfde magt bezit als God, en dat hare gebeden en verzoeken zóó vermogend bij God zijn, dat zij altijd als bevelen gelden bij zijne Majesteit, die het gebed van zijne dierbare Moeder nooit weerstaat, dewijl zij altijd nederig en gelijkvormig aan zijnen wil is.

Indien Mozes, door de kracht van zijn gebed, den toorn Gods over de Israëlieten, op zulk eene vermogende wijze tot bedaren bragt, dat de Allerhoogste

en oncindig barmhartige Heer, hem niet kunnende weerstaan, hem zeide dat hij hem in toorn moest laten ontsteken en dit weerspanning volk straffen, wat moeten wij dan, met meer reden, van het gebed der nederige Maria en waardige Moeder Gods verwachten, dat magtiger bij zijne majesteit is dan de gebeden en de voorspraak van al de Engelen en al de Heiligen des Hemels en der aarde.

Maria voert in de hemelen bevel over de Engelen en de Gelukzaligen. Ter belooning van hare diepe nederigheid, heeft God haar de magt en den last gegeven om de ledige troonen waarvan de Engelen, door hoogmoed gevallen zijn, met heiligen aan te vullen. Dit is de wil des Allerhoogsten, die de nederigen verheft, dat de Hemel, de aarde en de hel, tegen wil en dank, buigen voor de bevelen van de nederige Maria, die Hij Koningin des hemels en der aarde, opperbevelhebster Zijner heirscharen, schatmeesteresse Zijner schatten, uitdeelster Zijner genaden, bewerkster Zijner groote wonderen, herstelster van het menschelijk geslacht, middelares der menschen, verdelgster van Gods vijanden en getrouwe gezellin van Zijne grootheden en Zijne zegespraken gemaakt heeft.

God de Vader wil altijd tot de voleinding der wereld kinderen door Maria hebben, en Hij spreekt deze woorden tot haar: *In Jacob inhabita!* «Verblijf in Jacob», dat wil zeggen maak uwe woning en verblijf in mijne kinderen en voorbeschikten, door Jacob voorafgebeeld, en niet in de kinderen des duivels en der verdoemden, voorafgebeeld door Esäu.

Gelijk een kind in de natuurlijke orde een vader en eene moeder moet hebben, hebben, in de orde der genade, al de ware kinderen Gods, God tot Vader en Maria

tot Moeder; en die Maria niet tot Moeder heeft, heeft God niet tot Vader. Daarom hebben de verworpelingen, gelijk de ketters, de scheurmakers, die de Allerheiligste Maagd haten of met minachting en onverschilligheid aanzien, God niet tot Vader, ofschoon zij zich daarop beroepen, omdat zij Maria niet tot Moeder hebben; want hadden zij haar tot Moeder, dan zouden zij haar liefhebben en vereeren, zooals een waar en goed kind zijne moeder, die hem het leven heeft gegeven, natuurlijk liefheeft en vereert.

Het onfeilbaarste en onbetwistbaarste teeken om een ketter, een man van de slechte leer, een verworping, van een voorbestemde te onderscheiden, is dit, dat de ketter en de verworping niets dan verachting of onverschilligheid voor de Allerheiligste Maagd hebben, en trachten door hunne woorden en hunne voorbeelden de vereering van en de liefde voor haar, openlijk of heimelijk, soms onder schoonschijnende voorwendsels, te verminderen. Helaas! God de Vader heeft aan Maria niet gezegd haar verblijf in hen te maken, dewijl zij Esau's zijn.

God de Zoon wil zich vormen, en, om zoo te zeggen dagelijks mensch worden in zijne ledematen, door zijne dierbare Moeder, en hij zegt haar: *In Israel haereditare . . .* «Heb Israel voor erfdeel.» Dit is als zeide Hij: God mijn Vader heeft mij al de volkeren der aarde, al de goede en de kwade menschen, de voorbestemden en de verworpelingen tot erfdeel gegeven; ik zal de eenen door de gouden roede, en de anderen door de ijzeren roede geleiden: ik zal de vader en de verdediger van de eenen, de regtvaardige wreker van de anderen en de regter van allen zijn; maar wat U betreft, mijne dierbare Moeder, gij zult alleen de voorbestemden door Israël

afgebeeld, tot uw erfdeel en uwe bezitting hebben; en, gelijk hunne goede Moeder, zult gij ze voortbrengen, opvoeden; en, als hunne Koningin, zult gij ze geleiden, regeren en verdedigen.

Een mensch en een mensch is in haar geboren, zegt de Heilige Geest: *Homo et homo natus est in ea*. Volgens de verklaring van eenige Kerkvaders, is de eerste mensch, die in Maria geboren is, de God-Mensch, Jesus Christus; de tweede is een zuivere mensch, kind van God en van Maria, door aanneming. Indien Jesus Christus, het Hoofd der menschen, in haar is geboren, moeten de voorbestemden, die de ledematen van dat Hoofd zijn, ook door een noodwendig gevolg, in haar geboren worden. Eene zelfde moeder brengt het hoofd niet zonder de ledematen, de ledematen, niet zonder het hoofd ter wereld: anders zou het een gedrocht der natuur zijn; evenzoo worden, in de orde der genade, het hoofd en de ledematen van eene en dezelfde moeder geboren; en indien een lid van het mystiek ligchaam van Jesus Christus, dat wil zeggen, een voorbestemde, van eene andere moeder dan Maria, die het Hoofd heeft voortgebracht, zou geboren worden, dan zou hij geen voorbestemde, noch een lidmaat van Jesus Christus, maar een gedrocht in de orde der genade zijn.

Bovendien, dewijl Jesus nu evenzeer als ooit de vrucht van Maria is, gelijk de Hemel en de aarde het haar dagelijks duizendmaal herhalen: «En gezegend is de vrucht uws ligchaams, Jesus», is het zeker dat Jesus Christus in het bijzonder voor iederen mensch die Hem bezit even waarachtig de vrucht van het werk van Maria is, als voor de wereld in het algemeen: zoodat indien een geloovige Jesus Christus in zijn hart gevormd heeft, hij met alle regt kan zeggen: «Grooten dank aan Maria;

wat ik bezit is haar goed en hare vrucht, en zonder haar zou ik die niet hebben»; en men kan met meer waarheid dan de heilige Paulus dit op zich zelve doet, op haar deze woorden toepassen: *Quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis* . . . «Ik breng dagelijks de kinderen Gods voort, totdat Jesus Christus mijn Zoon in hen, in de volheid van zijn leeftijd gevormd wordt.»

De heilige Augustinus, zich zelve en al wat ik gezegd heb overtreffende, verzekert dat al de voorbestemden, ten einde gelijkvormig te zijn aan het beeld van Gods Zoon, in deze wereld in den schoot der Allerheiligste Maagd verborgen zijn, waar deze goede Moeder hen voedt, onderhoudt en doet groeijen, totdat zij ze voor de glorie baart, na hun dood, die eigenlijk hun geboortedag is, gelijk de Kerk den dood der regtvaardigen noemt. O geheim der genade, onbekend aan de verworpingen, en weinig bekend aan de voorbestemden!

God de Heilige Geest wil zich in haar en door haar uitverkorenen vormen, en Hij zegt tot haar: *In electis meis mitte radices* . . . Schiet, mijne welbeminde en mijne Bruid, de wortels uwer deugden in mijne uitverkorenen, opdat zij van deugd tot deugd en van genade tot genade groeijen. Ik heb zooveel welbehagen in U genomen, toen gij in de beoefening der verhevenste deugden op aarde leefdet, dat Ik verlang u nog op de aarde te vinden, zonder dat gij ophoudt in den Hemel te zijn. Plant u daarom voort in mijne uitverkorenen; dat Ik in hen met welbehagen de wortelen van uw onverwinnbaar geloof, van uwe diepe nederigheid, van uwe algemeene versterving, van uw verheven gebed, van uwe vurige liefde, van uwe vaste hoop en van al uwe deugden zie. Gij zijt steeds mijne even getrouwe, even zuivere en even vruchtbare Bruid als ooit: dat uw geloof mij ge-

loovigen; dat uwe zuiverheid mij maagden; dat uwe vruchtbaarheid mij uitverkorenen en tempels geve.

Wanneer Maria hare wortelen in eene ziel geschoten heeft, brengt zij daar de wonderen van genade voort, welke zij alleen kan voortbrengen, dewijl zij alleen de vruchtbare Maagd is die nooit haar gelijke in zuiverheid en in vruchtbaarheid heeft gehad of zal hebben.

Maria heeft, met den Heiligen Geest, de grootste zaak voortgebracht die ooit geweest is en zal zijn, namelijk den God-Mensch, en zij zal dien ten gevolge de grootste dingen voortbrengen die in de laatste tijden zullen zijn. De vorming en de opvoeding der groote Heiligen, die bij het einde der wereld zullen bestaan, is haar voorbehouden, want alleen die uitnemende en wonderdadige Maagd kan, in vereeniging met den Heiligen Geest, de groote en buitengewone dingen voortbrengen.

Wanneer de Heilige Geest haar Bruidegom haar in eene ziel gevonden heeft, snelt hij daar heen, treedt daar geheel binnen, deelt zich overvloedig, en zooveel als zij aan zijne Bruid plaats geeft, mede; en eene der groote redenen waarom de Heilige Geest nu geen schitterende wonderen in onze zielen wrocht, is dat hij daarin niet eene vereeniging die groot genoeg is, met zijne getrouwe en onafscheidelijke Bruid vindt. Ik zeg onafscheidelijke Bruid, want sedert die zelfstandige Liefde des Vaders en des Zoons Maria tot hare Bruid gemaakt heeft om Jesus Christus, het Hoofd der uitverkorenen, en Jesus Christus in zijne uitverkorenen voort te brengen, heeft hij haar nooit verstooten, dewijl zij steeds vruchtbaar en getrouw is geweest.

Men moet klaarlijklijk uit hetgeen ik gezegd heb besluiten: 1° Dat Maria van God eene groote heer-

schappij in de zielen der uitverkorenen heeft ontvangen. Want zij kan in deze haar verblijf niet maken, zooals God de Vader het haar bevolen heeft; hen in Jesus Christus en Jesus Christus in hen vormen; in hunne harten de wortelen harer deugden schieten, en de onafscheidelijke Bruid van den Heiligen Geest voor al zijne werken der genade zijn; zij kan, zeg ik, al die dingen niet doen, zonder regt en heerschappij in hunne zielen te hebben door eene bijzondere genade van den Allerehoogste, die, haar magt gegeven hebbende op zijn eeniggeboren en natuurlijken Zoon, haar die ook gegeven heeft op zijne aangenomen kinderen, niet slechts wat het ligchaam betreft, wat weinig zou wezen, maar ook met betrekking tot de ziel.

• Maria is de Koningin des hemels en der aarde door de genade, zooals Jesus daarvan de Koning is door zijne natuur en door verovering: daar nu het koninkrijk van Jesus Christus vooral in het hart en het inwendige van den mensch bestaat, volgens deze woorden: *Het rijk Gods is binnen u*, (1) eveneens is het rijk der allerheiligste Maagd voornamelijk in het binnenste van den mensch, dat wil zeggen zijne ziel, en het is voornamelijk in de zielen dat zij meer met haren Zoon dan in al de zichtbare schepselen verheerlijkt wordt, en wij kunnen haar met de heiligen de *Koningin der harten* noemen.

2° Men moet besluiten dat de allerheiligste Maagd noodzakelijk voor God zijnde, met eene noodzakelijkheid die men ten gevolge van zijnen wil, onderstellende, hypothetische noemt, zij nog veel noodzakelijker is voor de menschen om tot hun laatste doel te geraken. Men moet derhalve de devotie tot de Allerheiligste Maagd

---

(1) Luc. XVII., 21.

niet verwarren met de devotie tot de andere Heiligen, alsof zij niet noodzakelijker is.

De geleerde en vrome Suarez, van het Gezelschap van Jesus, de geleerde en godvruchtige Justus Lipsius, doctor van Leuven, en verscheidene anderen hebben zegevierend aangetoond, in gevolge de gevoelens van de kerkvaders, onder anderen van den heiligen Augustinus, van den heiligen Ephrem, diaken van Edessa, van den heiligen Cyrillus van Jerusalem, van den heiligen Germanus van Konstantinopel, van den heiligen Joannes van Damascus, van den heiligen Anselmus, den heiligen Bernardus, den heiligen Bernardinus, den heiligen Thomas en den heiligen Bonaventura, dat de devotie tot de allerheiligste Maagd noodzakelijk is ter zaligheid, en dat het een onfeilbaar teeken van verdoeming is, gelijk Oecolampadius en eenige andere kettters hebben erkend, als men geen achtung en geen liefde voor de heilige Maagd heeft, zooals het daarentegen een onfeilbaar teeken van voorbestemming is wanneer men haar geheel en waarlijk toegewijd is en devotie voor haar heeft.

De figuren en de woorden van het Oude en van het Nieuwe Testament bewijzen het, de gevoelens en de voorbeelden der Heiligen bevestigen het, de rede en de ondervinding leeren het en toonen het aan, de duivel zelfs en zijne trawanten, gedwongen door de kracht der waarheid, zijn dikwijls verpligt geweest het ondanks hen zelve te erkennen. Van al de plaatsen der heilige Vaders en Leeraars, waarvan ik eene groote verzameling heb gemaakt om deze waarheid te bewijzen, haal ik er slechts ééne aan, ten einde niet te lang te wezen: *Tibi devotum esse, est arma quædam salutis quæ Deus his dat quos vult salvos fieri . . .* «Godsvrucht voor u

te hebben, o heilige Maagd, zegt de heilige Joannes Damascenus, is een wapen van zaligheid hetwelk God geeft aan die Hij wil zalig maken.» En ik zou hier verscheidene geschiedenissen kunnen aanhalen om hetzelfde te bewijzen: onder anderen die welke wordt medegedeeld in de kronijken van den heiligen Dominicus, toen vijftien duizend duivels, die de ziel van een ongelukkigen ketter bezaten, digt bij Carcassonne, waar deze Heilige den Rozekrans predikte, tot hunne schaamte, op het bevel dat de heilige Maagd hun daartoe gaf, gedwongen werden om verscheidene groote en troostrijke waarheden te bekennen betreffende de liefde jegens de Koningin des Hemels, en dit met zooveel kracht en helderheid, dat men het echte geschiedverhaal en de lofrede die de duivel, ondanks zich zelve, over deze devotie hield, niet kan lezen zonder tranen van vreugde te storten, als men maar een weinig devotie tot de allerheiligste Maagd heeft.

Indien de devotie tot de allerheiligste Maagd noodzakelijk is voor alle menschen om enkel en alleen hunne zaligheid te bewerken, dan is zij het nog veel meer voor degenen die tot eene bijzondere volmaaktheid geroepen zijn; en ik geloof niet dat iemand eene innige vereeniging met Onzen Heer en eene volmaakte getrouwheid tot den Heiligen Geest kan verkrijgen, zonder eene zeer groote vereeniging met de allerheiligste Maagd en eene groote afhankelijkheid van hare hulp.

Maria alleen heeft genade voor God gevonden, zonder de hulp van eenig ander zuiver schepsel; door haar alleen hebben allen die genade voor God hebben gevonden, dit verkregen en door haar alleen zullen allen die nog zullen komen, genade vinden. Zij was vol van genade toen zij gegroet werd door den aartsengel Gabriel, en zij was overvloedig vervuld van genade door den Heiligen

Geest toen Hij haar met zijne onuitsprekelijke schaduw bedekte, en zij heeft die dubbele volheid zoozeer van dag tot dag, van oogenblik tot oogenblik vermeerderd, dat zij tot een onmetelijk en onbegrijpelijk punt van genade gekomen is: zoodat de Allerhoogste haar de eenige schatmeesteresse zijner schatten en de eenige uitdeelster zijner genaden gemaakt heeft, om te veredelen, te verheffen en te verrijken wien zij wil, om wien zij wil den engen weg des Hemels te doen betreden, en om den troon, den scepter en de kroon des Konings te geven aan wien zij wil. Jesus is overal en altijd de vrucht en de Zoon van Maria; en Maria is overal de ware boom die de vrucht des levens draagt, en de ware Moeder die haar voortbrengt.

Aan Maria alleen heeft God gegeven de sleutelen van de wijnkelders der goddelijke liefde, en de magt om op de verhevenste en geheimste wegen der volmaaktheid te gaan en die door de anderen te laten betreden. Maria alleen laat de ellendige kinderen der ontrouwe Eva in het aardsch paradijs ingaan, om daar aangenaam met God te wandelen, zich daar veilig te verbergen voor zijne vijanden, zich daar overheerlijk te voeden, zonder verder den dood te vreezen, met de vrucht der boomen des levens en der kennis van goed en van kwaad, en om daar met lange teugen de hemelsche wateren dier schoone fontein te drinken die er overvloedig springt; of liever zij is zelve dit aardse paradijs, of die maagdelijke en gezegende grond waarvan de zondaars Adam en Eva verjaagd zijn: zij geeft bij zich alleen toegang aan degenen die het haar behaagt om hen heiligen te doen worden.

Al de rijken des volks, om mij van de uitdrukking van den Heiligen Geest te bedienen, volgens de uitlegging

van den Heiligen Bernardus, al de rijken des volks zullen uw aanschijn van eeuw tot eeuw smeeken, en voornamelijk aan het einde der wereld, dat wil zeggen dat de grootste Heiligen, de zielen die het rijkst in genaden en deugden zijn, de meeste volharding aan den dag zullen leggen om de allerheiligste Maagd te bidden, om haar altijd voor oogen te hebben als hun volmaakt model, om haar na te volgen, en hunne magtige hulp om hen te helpen.

Ik heb gezegd dat dit in het bijzonder zou geschieden aan het einde der wereld, en weldra, dewijl de Allerhoogste met zijne heilige Moeder zich groote Heiligen moeten vormen, die de meeste der andere Heiligen zoozeer in heiligheid zullen overtreffen als de ceders van den Libanon de kleine heesters overtreffen, gelijk dit geopenbaard is aan eene ziel, wier leven door een grooten dienaar Gods beschreven is.

Deze groote zielen, vol van genade en ijver, zullen gekozen worden om Gods vijanden te bestrijden, die van alle kanten zullen beven, en zij zullen eene bijzondere devotie tot de allerheiligste Maagd hebben, verlicht worden door haar licht, gevoed door hare melk, geleid door haren geest, gesteund door haren arm en bewaard door hare bescherming, zoodat zij met de eene hand zullen strijden en met de andere stichten. Met de eene hand zullen zij strijden, onderwerpen, verpletteren de ketteren met hunne ketterijen, de scheurmakers met hunne scheuringen, de afgodendienaars met hunne afgoderijen, en de zondaars met hunne goddeloosheden; en met de andere hand zullen zij stichten den tempel van den waren Salomo en de mijstieke stad Gods, dat wil zeggen de allerheiligste Maagd, door de heilige Vaders *den tempel van Salomo en de stad Gods* genoemd. Zij zullen iedereen

door hunne woorden en hunne voorbeelden, tot hare ware devotie brengen, hetgeen hun vele vijanden op den hals zal halen, maar ook vele overwinnigen en glorie voor God alleen zal verschaffen. Dit heeft God aan den Heiligen Vincentius Ferrier, den grooten apostel van zijne eeuw geopenbaard, zooals hij het duidelijk in een zijner werken heeft te kennen gegeven.

Dit schijnt de Heilige Geest voorspeld te hebben in Psalm LVIII, die zegt: *Et scient quia Dominus dominabitur Jacob et finium terræ; convertentur ad vesperam et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem. . .* «De Heer zal in Jacob heerschen en over de gansche aarde; zij zullen zich tegen den avond bekeeren, en zij zullen honger lijden als verslindende honden, en zij zullen rondom de stad gaan om iets te eten te vinden.»

Deze stad die de menschen tegen het einde der wereld zullen vinden om zich te bekeeren, en om den honger dien zij naar de regtvaardigheid zullen hebben, te verzadigen, is de Allerheiligste Maagd, die door den Heiligen Geest *Stad Gods* genoemd wordt.

Door Maria is het heil der wereld begonnen, en door Maria moet het voltooid worden. Maria is bij de eerste komst van Jesus Christus bijna niet in het licht getreden, opdat de menschen nog weinig onderrigt en verlicht omtrent den persoon van haren Zoon, zich niet van Hem zouden verwijderen, door zich te sterk en te stoffelijk aan haar te hechten, wat waarschijnlijk zou gebeurd zijn, indien zij bekend geweest was, uit hoofde der bewonderenswaardige bekoorlijkheid, welke de Allerhoogste zelfs in haar uiterlijk had gelegd. Dit is zóó waar, dat de heilige Dionysius de Areopagiet ons op schrift heeft nagelaten, dat toen hij haar zag, hij haar voor eene godheid zou genomen hebben, uit hoofde harer geheime bekoor-

lijkheden en harer onvergelykelijke schoonheid, indien het geloof, waarin hij goed bevestigd was, hem het tegendeel niet geleerd had. Maar bij de tweede komst van Jesus Christus, moet Maria door den Heiligen Geest gekend en geopenbaard zijn, ten einde door haar zelve Jesus Christus te doen kennen, liefhebben en dienen. De redenen welke den Heiligen Geest er toe gebragt hebben om zijne Bruid gedurende haar leven te verbergen, en om haar eerst weinig na de prediking van het Evangelie te openbaren, bestaan niet meer.

God wil derhalve Maria, het meesterstuk zijner handen, in deze laatste tijden openbaren en ontdekken: 1° dewijl zij zich op deze wereld verborgen heeft en zich door hare diepe nederigheid lager heeft gesteld dan het stof, van God, van zijne Apostelen en Evangelisten verkregen hebbende om niet geopenbaard te worden; 2° dewijl zij het meesterstuk van Gods handen, zoowel op aarde door de genade als in den hemel door de glorie, zijnde, hij daarvoor op de aarde door de levenden wil verheerlijkt en geprezen zijn; 3° dewijl zij de dageraad is die de Zon der rechtvaardigheid, die Jesus Christus is, voorgaat en ontdekt, moet zij bekend en bemerkt worden, opdat Jesus Christus het zou zijn; 4° dewijl zij de weg is waardoor Jesus Christus voor de eerste maal tot ons gekomen is, zij het weder zal zijn wanneer Hij voor de tweede maal, ofschoon niet op dezelfde wijze, komen zal; 5° dewijl zij het zekere middel en de rechte en onbevleete weg is om tot Jesus Christus te gaan en Hem volkomen te vinden, de heilige zielen, die in heiligheid moeten schitteren, Hem door haar moeten vinden; die Maria zal vinden, zal het leven, dat is Jesus Christus vinden, die de weg, de waarheid en het leven is; maar men kan Maria niet vinden als men haar

niet zoekt; men kan haar niet zoeken als men haar niet kent: want men zoekt of begeert een onbekend voorwerp niet; derhalve moet Maria meer dan ooit gekend worden ter grootere kennis en glorie van de allerheiligste Drieëenheid; 6° Maria moet, meer dan ooit, in deze laatste tijden, in barmhartigheid, in kracht en in genade uitschitteren: in barmhartigheid om de arme zondaars en afgedwaalden die zich zullen bekeeren en tot de katholieke Kerk terugkomen, liefdevol terug te voeren en te ontvangen; in kracht tegen de vijanden Gods, de afgodendienaars, de scheurmakers, de mohomedanen, de Joden en de goddelooze verstokten, die vreeselijk zullen opstaan om, door beloften en bedreigingen, al degenen die hun weerstreven te verleiden en te doen vallen; en eindelijk moet zij in genade uitschitteren om de dappere soldaten en getrouwe dienaars van Jesus Christus, die voor zijne belangen zullen strijden, op te wekken en te ondersteunen; 7° eindelijk moet Maria voornamelijk in die laatste tijden, vreeselijk zijn voor den duivel en zijne trawanten als een in slagorde geschaard leger, dewijl de duivel, wel wetende dat hij weinig, en minder tijd dan ooit heeft, om de zielen te doen verloren gaan, alle dagen zijne krachtsinspanning en zijn strijd zal verdubbelen; hij zal weldra nieuwe vervolgingen opwekken en vreeselijke lagen leggen aan de getrouwe dienaars en aan de ware kinderen van Maria, die hij moeilijker overwint dan de anderen.

Het is voornamelijk met betrekking tot deze laatste en wreede vervolgingen des duivels, die dagelijks tot aan het rijk van den Antichrist zullen vermeerderen, dat men deze eerste en beroemde voorspelling en vervloeking van God moet verstaan, die in het aardsch paradijs tegen de slang is uitgesproken. Het is hier de plaats om

haar te verklaren ter glorie van de allerheiligste Maagd, tot heil harer kinderen en tot beschaming van den duivel.

Inimicitias ponam inter te et mulierem, et semen tuum et semen illius; ipsa conteret caput tuum, et tu insidiaberis calcaneo ejus (Genis III, 15): «Ik zal vijandschappen stellen tusschen u en de vrouw, en uw geslacht en haar geslacht; zij zal u den kop verpletten, en gij zult haren hiel belagen.»

Nooit heeft God meer dan eene vijandschap gemaakt en gevormd, maar onverzoenlijk en die zal duren en zelfs vermeerderen tot het einde toe; het is de vijandschap tusschen Maria, zijne waardige Moeder, en den duivel: tusschen de kinderen en de dienaars van de heilige Maagd en de kinderen en de trawanten van Lucifer, zoodat de vreeselijkste der vijanden, welke God tegen den duivel heeft gemaakt, Maria zijne heilige Moeder is; Hij heeft haar zelfs, reeds in het aardsch paradijs, ofschoon zij nog slechts in zijne gedachte was, zooveel haat tegen dezen vervloekten vijand Gods gegeven, zooveel bekwaamheid om de boosheid van die oude slang te ontdekken, zooveel kracht om dien hoogmoedigen goddelooze te overwinnen, neder te werpen en te verpletteren, dat hij haar niet slechts meer vreest dan al de Engelen en de menschen, maar, in zekeren zin, meer dan God zelve: niet dat de toorn, de haat en de magt van God niet oneindig grooter zijn dan die van de heilige Maagd, dewijl de volmaaktheden van Maria beperkt zijn; maar dit is zoo: 1° omdat Satan, hoogmoedig zijnde, oneindig meer lijdt door overwonnen en gestraft te worden door eene kleine en nederige dienaar van God, en hare nederigheid hem meer vernedert dan de goddelijke magt; 2° dewijl God zulk eene groote magt over de duivels aan Maria heeft gegeven,

dat zij een enkele harer zuchten voor eene ziel meer vreezen dan de gebeden van al de Heiligen, en eene enkele harer bedreigingen tegen hen dan al de andere folteringén, zooals zij dit dikwijls, tegen wil en dank, zijn verplicht geworden door den mond der bezetenen te bekennen.

Wat Lucifer door hoogmoed verloren heeft, heeft Maria door nederigheid gewonnen; wat Eva door ongehoorzaamheid verdoemd en verloren heeft, heeft Maria door gehoorzaamheid zalig gemaakt. Door de slang te gehoorzamen, heeft Eva al hare kinderen met zich verloren en overgeleverd; door volkomen getrouw aan God te zijn, heeft Maria al hare kinderen en dienaren met haar gered, en aan zijne majesteit toegewijd.

God heeft niet slechts ééne vijandschap, maar *vijandschappen* gesteld, niet alleen tusschen Maria en den duivel, maar tusschen het geslacht der heilige Maagd en het geslacht van den duivel: dat wil zeggen dat God vijandschappen, tegenzin en geheimen haat heeft gesteld tusschen de ware kinderen en dienaars van Maria en de kinderen en de slaven van den duivel; zij hebben elkander niet lief, zij hebben geen inwendige betrekking met elkander. De kinderen Belials, de slaven van Satan, de vrienden der wereld (want dit is hetzelfde), hebben altijd tot hiertoe vervolgd en zullen meer dan ooit vervolgen degenen, die aan de allerheiligste Maagd toebehooren, gelijk eertijds Caïn zijn broeder Abel, en Esau zijn broeder Jacob vervolgde, die de afbeeldingen der verworpelingen en der voorbestemden zijn; maar de nederige Maria zal altijd zegevieren over dien hoogmoedige, en hare overwinning zal zoo groot zijn, dat zij hem zelfs den kop zal verpletten, waarin zijn hoogmoed woont; zij zal de boosheid van de slang

altijd ontdekken; zij zal de helsche mijnen altijd verijdelen, de helsche raadgevingen vernietigen, en hare getrouwe dienaars tot het einde der tijden voor de wreede klauwen behoeden. Maar de magt van Maria over al de duivels zal bijzonder in de laatste tijden uitblinken, wanneer Satan haren hiel zal belagen, dat wil zeggen hare nederige slaven en hare arme kinderen, welke zij zal opwekken om Satan den oorlog aan te doen. Zij zullen klein en arm naar de wereld zijn, en laag voor allen als de hiel, met de voeten getreden en vervolgd, zooals de hiel het is met betrekking tot de andere ledematen des ligchaams; maar, daarentegen, zullen zij rijk in genaden Gods zijn, welke Maria hun overvloedig zal uitdeelen; groot en verheven in heiligheid voor God, verheven boven alle schepselen door hun bezielden ijver, en zoo sterk gesteund door de goddelijke hulp, dat zij met de nederigheid van hun hiel, in vereeniging met Maria, den kop des duivels zullen verpletten en Jesus Christus doen zegevieren.

Eindelijk, God wil dat zijne heilige Moeder tegenwoordig meer bekend, meer bemind, meer vereerd worde dan zij ooit is geweest: en dit zal ongetwijfeld geschieden, indien de voorbestemden, met de genade en het licht van den Heiligen Geest, de inwendige en volmaakte oefening zullen aannemen, welke ik hun in het vervolg zal ontdekken: dan zullen zij duidelijk, voor zoover het geloof het gedooft, deze schoone ster der zee zien, en hare leiding volgende, in weerwil van de stormen en de zeeroovers, in de goede haven aanlanden; zij zullen de grootheden dier Koningin kennen, en zich, als hare onderdanen en hare slaven uit liefde, geheel aan hare dienst wijden; zij zullen hare moederlijke zoetheden en goedheden ondervinden, en haar als hare welbeminde

kinderen teeder beminnen; zij zullen de barmhartigheden kennen waarvan zij vol is, en de behoefte waarin zij verkeerden aan hare hulp, en zij zullen in alle dingen hunne toevlugt tot haar nemen, als tot hunne dierbare voorspreekster en middelares bij Jesus Christus; zij zullen weten dat zij het verzekerdste, het gemakkelijkste, het kortste en het volmaaktste middel is om naar Jesus Christus te gaan, en zich, met ziel en ligchaam, onverdeeld, aan haar overleveren, om eveneens Jesus Christus toe te behooren.

Maar wie zullen die dienaars, slaven en kinderen van Maria zijn? Een brandend vuur der bedienaren des Heeren die het vuur der goddelijke liefde overal zullen brengen, en *sicut sagittæ in manu potentis*, scherpe pijlen in de hand der magtige Maria om hare vijanden te doorboren; het zullen kinderen van Levi zijn, goed gezuiverd door het vuur der groote rampen, en goed aan God vastgehecht, die het goud der liefde in het hart, den wierook des gebeds in den geest, en de mirre der versterving in het ligchaam dragen, en die overal de goede geur van Jesus Christus zijn, voor de armen en voor de kleinen, terwijl zij een reuk van dood zullen wezen voor de grooten, voor de rijken en voor de hoovaardige wereldlingen.

Het zullen wolken zijn, donderend en vliegend door de lucht, bij den minsten adem van den Heiligen Geest, die, zonder zich aan iets te hechten, zonder zich over iets te verwonderen, zonder zich om iets te bekreunen, den regen van Gods woord en het eeuwige leven verspreiden; zij zullen tegen de zonde donderen, tegen de wereld bulderen; zij zullen den duivel en zijne trawanten slaan, en met hun tweesnijdend zwaard van Gods woord, allen door en door, voor het leven of voor den

dood, doorboren, tot wie zij van wege den Allerhoogste gezonden zijn.

Het zullen ware apostelen van de laatste tijden zijn, aan wie de Heer der krachten het woord en de kracht zal geven, om wonderen te wrochten en een glorievollen buit op de vijanden te behalen; zij zullen zonder goud of zilver slapen, en, wat meer is, zonder zorg te midden der andere priesters en geestelijken, *inter medios clericos*, en toch de zilveren vleugelen der duif hebben, om, met de zuivere meening van de glorie Gods en het heil der zielen, daarheen te gaan, werwaarts de Heilige Geest hen zal roepen; en zij zullen op de plaatsen waar zij gepredikt hebben niets anders achterlaten dan het goud der christelijke liefde, die de vervulling der geheele wet is. Eindelijk weten wij, dat het ware leerlingen van Jesus Christus zullen zijn, die, op het voetspoor zijner armoede, nederigheid, verachting der wereld en liefde wandelende, den engen weg Gods in de zuivere waarheid prediken, volgens het Evangelie, en niet volgens de grondstellingen der wereld, zonder zich om iemand te bekreunen of onderscheid tusschen personen te maken, zonder eenigen sterveling, hoe magtig hij ook zijn moge, te sparen, naar hem te luisteren of te vreezen.

Zij zullen in hun mond het tweesnijdend zwaard van Gods woord hebben; op hunne schouderen dragen den bebloeden standaard des Kruises, het Kruisbeeld in de regter-, den rozekrans in de linkerhand, de heilige namen van Jesus en Maria op hun hart, en de zedigheid en de versterving van Jesus Christus in hun geheele gedrag. Ziedaar groote mannen die zullen komen; maar Maria zal dáár zijn op bevel van den Allerhoogste, om zijn rijk over dat der goddeloozen, afgodendienaars en mahomedanen uit te strekken. Wanneer en hoe zal

dit zijn?... Gode alleen is dit bekend; wij moeten zwijgen, bidden, verzuchten en wachten: *Expectans expectavi.*

II. Onderscheiding van de ware devotie tot de Heilige Maagd.

Tot hiertoe iets gezegd hebbende over de noodzakelijkheid waarin wij verkeerden om devotie tot de allerheiligste Maagd te hebben, moet ik zeggen waarin die devotie bestaat, hetgeen ik, met Gods hulp, zal doen, nadat ik eenige grondwaarheden zal hebben vooropgesteld, die deze groote en degelijke devotie welke ik wil ontdekken in het licht zullen stellen.

Eerste waarheid. Jesus Christus onze Verlosser, waarachtig God en waarachtig mensch, moet het hoogste doel van al onze andere devotiën zijn: anders zouden zij valsch en bedriegelijk wezen. Jesus Christus is de *alpha* en de *omega*, het begin en het einde van alle dingen. Wij arbeiden slechts, zooals de Apostel zegt, om iederen mensch volmaakt in Jesus Christus te maken, dewijl in Hem alleen al de volheid der Godheid en al de andere volheden van genaden, van deugden en van volmaakt-heden wonen; dewijl wij in Hem alleen gezegend zijn geworden door alle geestelijke zegening; dewijl Hij onze eenige Meester is die ons moet onderwijzen, onze eenige Heer van wien wij moeten afhangen, ons eenig Hoofd aan wien wij moeten toebehooren, ons eenig Toonbeeld, waaraan wij ons gelijk moeten maken, onze eenige Geneesheer, die ons moet genezen, onze eenige Herder die ons moet voeden, onze eenige Weg die ons moet geleiden, onze eenige Waarheid die wij moeten geloof-

ven, ons eenig Leven dat ons moet levend maken en ons eenig Al in alle dingen dat ons genoeg moet zijn. Daar is onder den hemel geen andere naam gegeven, dan de naam van Jesus, door welken wij zalig moeten gemaakt worden. God heeft ons geen anderen grondslag van onze zaligheid, van onze volmaaktheid en van onze glorie gegeven dan Jesus Christus; alle gebouw dat niet op dezen steen gesticht is, is op een beweegbaar zand gebouwd, en zal onfeilbaar vroeg of laat vallen. Ieder geloovige die niet met hem vereenigd is als eene rank met den wijngaard, zal afvallen, verdorren en alleen geschikt zijn om in het vuur geworpen te worden. Indien wij in Jesus Christus zijn en Jesus Christus in ons is, dan zullen wij geen verdoeming te vreezen hebben; noch de Engelen der Hemelen, noch de menschen der aarde, noch de duivels der hel, noch eenig ander schepsel kan ons schaden, dewijl het ons niet kan scheiden van de liefde Gods die in Jesus Christus is. Door Jesus Christus, met Jesus Christus, in Jesus Christus, kunnen wij alle dingen: alle eer en glorie aan den Vader, in de eenheid des Heiligen Geestes geven; ons volmaakt maken en voor onzen evennaaste een goede geur van eeuwig leven zijn.

Indien wij derhalve de degelijke godsvrucht tot de allerheiligste Maagd vestigen, dan is het alleen om een gemakkelijk en zeker middel aan de hand te doen om Jesus Christus te vinden. Indien de devotie tot de heilige Maagd van Jesus Christus verwijderde, zou men haar moeten verwerpen als een bedrog van den duivel, maar dit is er zoover af, dat, integendeel, zooals ik reeds heb doen zien en nog verder zal doen zien, deze devotie ons alleen noodzakelijk is om Jesus Christus volmaakt te vinden, hem teeder lief te hebben en hem getrouw te dienen.

Ik keer mij hier een oogenblik tot u, o mijn beminnelijke Jesus, om mij liefdevol aan Uwe Majesteit te beklagen, dat de meeste der Christenen, zelfs de geleerdsten, het noodzakelijk verband niet kennen dat tusschen U en uwe heilige Moeder bestaat. Gij zijt, Heer, altoos met Maria, en Maria is altoos met U, en kan niet zonder U zijn: anders zou zij ophouden te zijn wat zij is; zij is door de genade zoozeer in U vervormd, dat zij niet meer leeft, dat zij niet meer is; Gij alleen, mijn Jesus, leeft en heerscht in haar, volmaakter dan in al de Engelen en de Gelukzaligen. Ach! indien men de glorie en de liefde kende welke Gij in dit bewonderenswaardig schepsel ontvangt, dan zou men over U en haar wel andere gevoelens hebben die men niet heeft. Maria is zóó innig met U vereenigd, dat men veeleer het licht van de zon, de warmte van het vuur zou kunnen scheiden, ik zeg meer, men zou veeleer al de Engelen en de Heiligen van U kunnen scheiden, dan uwe gelukzalige Moeder; dewijl zij U vuriger liefheeft, U volmaakter verheerlijkt dan al uwe schepselen te zamen.

Is het dan niet, mijn beminnelijke Meester, eene even verwonderlijke als treurige zaak, de onwetendheid en de duisternis te zien waarin al de menschen op aarde met betrekking tot uwe heilige Moeder verkeeren? Ik spreek niet zoozeer van de afgodendienaars en de heidenen, die, U niet kennende, haar ook niet kunnen kennen; ik spreek zelfs niet van de ketters en scheurmakers, die geen devotie kunnen hebben voor uwe heilige Moeder, dewijl zij van U en van uwe Heilige Kerk gescheiden zijn; maar ik spreek van de katholieke Christenen, en zelfs van de Leeraars onder de Katholieken, die, ofschoon hunne bediening medebrengt om aan hunne medemenschen de waarheden te leeren, U niet kennen,

noch uwe heilige Moeder, tenzij op eene bespiegelende, dorre, onvruchtbare en onverschillige wijze. Deze Heeren spreken slechts zelden over uwe heilige Moeder en de devotie welke men voor haar moet hebben, dewijl zij vreezen, zeggen ze, dat men daarvan misbruik zal maken, dat men U zal beleedigen door uwe heilige Moeder te zeer te vereeren. Indien zij den een of den anderen die godsvrucht heeft voor die heilige Maagd, dikwijls over de devotie tot die goede Moeder, op eene teedere, krachtige en overtuigende wijze zien of hooren spreken, als een zeker en onbedriegelijk middel, als een korte weg zonder gevaar, als een onbevleete weg zonder onvolmaaktheid, als een wondervol geheim om U te vinden en U volmaakt lief te hebben, dan komen zij daartegen op en geven hem duizende valsche redenen om te bewijzen, dat hij niet zooveel over de heilige Maagd moet spreken, dat er groote misbruiken in die devotie zijn, en dat men moet trachten ze te vernietigen, en over U moet spreken, liever dan de volken tot de devotie tot de heilige Maagd te brengen, die zij reeds genoeg lief hebben.

Men hoort hen somtijds over de devotie tot uwe heilige Moeder spreken, niet om haar te vestigen en daartoe op te wekken, maar om de misbruiken uit te roeijen welke men daarvan maakt; terwijl die Heeren geen godsvrucht en teedere devotie tot U hebben, omdat zij die niet voor Maria koesteren. Zij beschouwen den rozenkrans, het schapulier, het rozenhoedje, als devotiën, geschikt voor de bekrompene en onwetende lieden, zonder welke men zalig kan worden; en indien iemand die devotie heeft voor de heilige Maagd in hunne handen valt, die zijn rozenhoedje bidt of eenige andere oefening van godsvrucht jegens haar doet, dan zullen

zij weldra zijn geest en zijn hart veranderen; in de plaats van het rozenhoedje zullen zij hem aanraden de zeven boetsalmen te bidden; in de plaats van de devotie tot de heilige Maagd, zullen zij hem de devotie tot Jesus Christus aanraden.

O mijn beminnelijke Jesus, hebben die lieden uwen geest? Doen zij U genoeg met aldus te handelen? Behaagt men U wanneer men niet al zijne krachten inspant om aan uwe Moeder te behagen, uit vrees van U te mishagen? Belet de devotie tot uwe heilige Moeder de uwe? Eigent zij zich de eer toe welke men haar geeft? Staat zij op zich zelve? Is zij eene vreemdelinge die met U hoegenaamd geen verband heeft? Mishaagt men U als men haar wil behagen? Scheidt of verwijdert men zich van uwe liefde, als men zich aan haar schenkt en haar bemint? Intusschen, mijn beminnelijke Meester, zouden de meeste gelcerden niet meer van de devotie tot uwe heilige Moeder verwijderen, en die niet met meer onverschilligheid behandelen, dan als al wat ik gezegd heb waar was. Behoed mij, Heer, behoed mij voor hunne gevoelens en hunne praktijken, en geef mij eenig deel aan de gevoelens van dankbaarheid, van achting, van eerbied en van liefde, welke Gij ten opzichte van uwe heilige Moeder hebt, opdat ik U des te meer beminne en verheerlijke naarmate ik U van meer nabij zal navolgen.

Geef mij de genade uwe heilige Moeder, als had ik tot hiertoe niets ter harer eer gezegd, waardig te loven: *Fac me digne tuam Matrem collaudare*, in spijt van al hare vijanden, die de uwe zijn, en dat ik haar luide met de Heiligen zegge: *Non præsumat aliquis Deum se habere propitium qui benedictam Matrem offensam habuerit . . .* «Dat degene niet rekene op de barm-

hartigheid Gods, die zijne heilige Moeder beleedigt.» Geef dat ik U vurig beminne, om van uwe barmhertigheid eene ware devotie tot uwe heilige Moeder te verwerven, en ontvang daaftoe het vurige gebed dat ik U met den heiligen Augustinus en uwe ware vrienden toezend:

«Tu es Christus, pater meus sanctus, Deus meus pius, rex meus magnus, pastor meus bonus, magister meus unus, adjutor meus optimus, dilectus meus pulcherrimus, panis meus vivus, sacerdos meus in æternum, dux meus ad patriam, lux mea vera, dulcedo mea sancta, via mea recta, sapientia mea præclara, simplicitas mea pura, concordia mea pacifica, custodia mea tota, portio mea bona, salus mea sempiterna...

«Christe Jesu, amabilis Domine, cur amavi, quare concupivi in omni vita mea quidpiam præter te Jesum Deum meum? Ubi eram quando tecum mente non eram? Jam ex hoc nunc, omnia desideria mea, incalescite et effluite in Dominum Jesum; currite, satis hactenus tardistis; properate quo pergitis; quærite quem quæritis. Jesu, qui non amat te, anathema sit; qui te non amat, amaritudinibus repleatur.... O dulcis Jesu, te amet, in te delectetur, te admiretur omnis sensus bonus tuæ conveniens laudi. Deus cordis mei et pars mea, Christe Jesu, deficiat cor meum spiritu suo, et vivas tu in me, et concalescat spiritu meo vivus carbo amoris tui, et excreseat in ignem perfectum; ardeat jugiter in ara cordis mei, ferveat in medullis meis, flagret in absconditis animæ meæ; in die consummationis meæ consummatus inveniar apud te.... Amen.

Ik heb dit bewonderenswaardig gebed van den heiligen Augustinus in het latijn willen opnemen, opdat degenen die het latijn verstaan het dagelijks bidden om de liefde

tot Jesus, die wij door de heilige Maria zoeken, te vragen (1).

Twecede waarheid. Uit hetgeen Jesus Christus ten

---

(1) Men heeft gemeend het verlangen der geloovigen die het latijn niet verstaan, te voorkomen door dit gebed hier te vertalen :

„Gij zijt, o Jesus, de Christus des Heeren, mijn heilige Vader, mijn God vol barmhartigheid, mijn oneindig groote koning; Gij zijt mijn liefderijke herder, mijn eenige meester, mijn helper vol goedheid, mijn welbemide van eene verrukkelijke schoonheid, mijn brood des levens, mijn eeuwige priester; Gij zijt mijn gids naar het vaderland, mijn waarachtig licht, mijne geheel heilige zoetheid, mijn regte weg en zonder omwegen; Gij zijt mijne wijsheid, schitterend door haren glans, mijne zuivere en vlekkelooze eenvoudigheid, mijn vrede en mijne zoetheid; Gij zijt eindelijk mijn geheele beschutting, mijn kostbaar erfdeel, mijn eeuwig heil.

„O Jesus Christus, beminnelijke Meester, waarom heb ik in mijn geheele leven iets anders liefgehad en verlangd dan U? Jesus, mijn God, waar was ik, toen ik niet aan U dacht? Ach, dat mijn hart, ten minste van dit oogenblik af, geen begeerten en vurige verlangens hebbe dan voor den Heer Jesus; dat het zich opene om Hem alleen lief te hebben. Verlangens mijner ziel, loopt voortaan snel, gij hebt genoeg uitgesteld; haast u het doel te bereiken waarheen gij verzucht: zoekt in waarheid Dengenen dien gij zoekt. O Jesus, vervloekt hij die U niet bemint! dat hij die U niet bemint met bitterheden vervuld zij! O zoete Jesus, wees de liefde, de geneugten en de bewondering van elk hart dat waardig aan uwe glorie is toegewijd. God mijns harten, en mijn deel, goddelijke Jesus, dat mijn hart in eene heilige bezwijming valle, en wees Gij zelf mijn leven; dat eene brandende vuurkool uwer liefde in mijne ziel ontstoken worde, en dat zij daar het begin zij van een geheel goddelijken brand; dat zij onophoudelijk brande op het altaar mijns harten; dat zij het innigste van mijn wezen ontvlamme; dat Hij den grond mijner ziel verteere; dat ik eindelijk, op den dag van mijn dood, geheel verteerd in uwe liefde voor U verschijne. Amen.”

onzen opzigte is, moet men besluiten, dat wij ons zelven niet toebehooren, zooals de Apostel zegt, maar geheel en al aan Hem, als zijne ledematen en zijne slaven die Hij, door den prijs van zijn bloed, oneindig duur gekocht heeft. Vóór het Doopsel, behoorden wij den duivel als zijne en toe; en het Doopsel heeft ons de ware knechten van Jesus Christus gemaakt, die alleen moeten leven, arbeiden en sterven om door dien God-Mensch vruchtbaar te zijn, Hem in ons ligchaam te verheerlijken en Hem in onze ziel te doen heerschen, dewijl wij zijne verovering, zijn verkregen volk en zijn erfdeel zijn. Om dezelfde reden vergelijkt de Heilige Geest ons: 1° met boomen langs de wateren der genade geplant, in het veld der Kerk, die hunne vruchten op hun tijd moeten dragen; 2° met de ranken van een wijngaard waarvan Jesus de stok is, die goede druiven moeten voortbrengen; 3° met eene kudde waarvan Jesus Christus de Herder is, die zich moet vermenigvuldigen en melk geven; 4° met eene goede aarde waarvan God de landbouwer is, en waarin het zaad zich vermenigvuldigt, en dertig, zestig, honderd voor een opbrengt. Jesus Christus heeft den onvruchtbaren vijgeboom gevloekt, en den nutteloozen dienstknecht veroordeeld die zijn talent niet had doen gelden. Dit alles bewijst ons dat Jesus Christus cenige vruchten van nietswaardige personen wil ontvangen, dat wil zeggen, onze goede werken, dewijl onze goede werken Hem eenig en alleen toebehooren: *Creati in operibus bonis in Christo Jesu*: (1) «Geschapen in de goede werken in Jesus Christus.» Deze woorden toonen aan dat Jesus Christus het eenig beginsel is en het eenige doeleinde moet zijn van al onze

(1) Epistel aan de Ephezers, II, 10.

goede werken, niet slechts als loontrekkende dienaren, maar als slaven der liefde. Ik zal dit verklaren.

Daar zijn op aarde twee wijzen om aan een ander toe te behooren en van zijn gezag af te hangen, te weten, de eenvoudige dienstbaarheid en de slavernij: daarom spreken wij van een dienaar en van een slaaf.

Door de gewone dienstbaarheid onder de christenen, verbindt een mensch zich om een anderen mensch gedurende zekeren tijd te dienen, tegen een bepaald loon of eene overeengekomen belooning.

Door de slavernij is een mensch geheel afhankelijk van een ander gedurende zijn geheele leven, en moet hij zijn meester dienen, zonder aanspraak te hebben op eenig loon of eenige belooning, zooals een zijner beesten waarop hij regt van leven en dood heeft.

Daar zijn drie soorten van slavernij: eene slavernij van nature, eene slavernij van dwang en eene slavernij van wil. Al de schepselen zijn slaven Gods op de eerste wijze: *Domini est terra et plenitudo ejus* (1); de duivels en de verdoemden op de tweede wijze; de Regtvaardigen en de Heiligen op de derde. De slavernij van wil is de glorierijkste voor God, die naar het hart ziet, die het hart vraagt, en die de God van het hart of van den liefdevollen wil heet, omdat men, door die slavernij, boven alle dingen, God en zijne dienst heeft gekozen, al zou de natuur zelfs daartoe niet verplichten.

Daar is een volkomen onderscheid tusschen een dienaar en een slaaf: 1°. Een dienaar geeft niet al wat hij is, al wat hij bezit en al wat hij kan verkrijgen, door een ander of door zich zelve, maar de slaaf geeft zich geheel en al, met al wat hij bezit en al wat hij kan

---

(1) Ps. XXIII, I.

verkrijgen, zonder eenig voorbehoud. 2° De dienaar eischt loon voor de diensten welke hij aan zijn meester bewijst; maar de slaaf kan niets van hem eischen, met hoeveel volharding, ijver en kracht hij ook werkt. 3° De dienaar kan zijn meester verlaten wanneer hij dat zal willen, of ten minste als zijn dienstdag zal verstreken zijn; maar de slaaf heeft het recht niet om zijn meester te verlaten wanneer hij dit zal willen. 4° De meester des dienaars heeft op hem geenerlei recht van leven en van dood, zoodat hij een onregtvaardigen manslag zou begaan indien hij hem doodde als een zijner lastdieren; maar de meester van den slaaf heeft, volgens de wetten, recht van leven en van dood over hem, zoodat hij hem kan verkoopen aan wien hij zal willen, of hem doden, zooals hij, zonder vergelijking, met zijn paard zou doen. 5° Eindelijk is de dienaar slechts voor een tijd in de dienst van een meester, en de slaaf voor altijd.

Daar is niets onder de menschen dat ons meer aan een ander doet toebehooren dan de slavernij; daar is ook niets onder de Christenen dat ons volstrekt aan Jesus Christus en aan zijne heilige Moeder doet toebehooren dan de slavernij van den wil, volgens het voorbeeld van Jesus Christus zelve, die, uit liefde tot ons, de gedaante van een slaaf heeft aangenomen: *Formam servi accipiens* (1), en van de heilige Maagd, die zich de dienstmaagd en de slavin des Heeren genoemd heeft. De Apostel noemt zich, met eere, *servus Christi* (2). De Christenen worden verscheiden malen in de Heilige Schrift *servi Christi* genoemd, welk woord *servus*, volgens de zeer juiste opmerking welke een groot man gemaakt heeft, eertijds niets anders beteekende dan een slaaf,

(1) Epistel aan de Philip. II, 7. — (2) Epistel aan de Galaten I, 10 en elders.

dewijl er nog geen dienaars waren, gelijk die van onze dagen, en de meesters alleen door slaven of vrijgelatenen gediend werden: hetgeen de Katechismus van het heilig Concilie van Trente, ten einde geen twijfel te laten over de vraag of wij slaven van Jesus Christus zijn, door een woord uitdrukt dat niet dubbelzinnig is, door ons *mancipii Christi*, «slaven van Jesus Christus» te noemen.

Dit gesteld zijnde, zeg ik dat wij Jesus Christus moeten toebehooren en Hem dienen, niet slechts als huurlingen, maar als slaven van liefde, die, ten gevolge van eene groote liefde zich aan Hem geven en zich verbinden om Hem in hoedanigheid van slaven te dienen, voor de eer alleen om Hem toe te behooren. Vóór het Doopsel, waren wij slaven van den duivel; het Doopsel heeft ons slaven van Jesus Christus gemaakt: de Christenen moeten óf slaven van den duivel, óf slaven van Jesus Christus zijn.

Wat ik volstrekt van Jesus Christus zeg, zeg ik betrekkelijk de heilige Maagd. Daar Jesus Christus haar als onafscheidelijke gezellin van zijn leven, van zijn dood, van zijne glorie en van zijne magt in den Hemel en op aarde heeft gekozen, heeft Hij haar door genade, met betrekking tot Zijne Majesteit, al dezelfde regten en privilegiën gegeven, welke Hij uit zijne natuur bezit: *Quidquid Deo convenit per natura, Mariæ convenit par gratiam . . .* «Al wat God door de natuur bezit, bezit Maria door de genade», zeggen de Heiligen: zoodat, volgens hen, zij beide denzelfden wil en dezelfde magt bezittende, zij beide dezelfde onderdanen, dienaren en slaven hebben.

Men kan derhalve, volgens het gevoelen van de Heiligen en van verscheidene groote mannen, zich zelve de slaaf der Allerheiligste Maagd noemen en maken, ten einde

daardoor des te volkomener de slaaf van Jesus-Christus te zijn. De Heilige Maagd is het middel waarvan Onze Heer zich bediend heeft om tot ons te komen; het is ook het middel waarvan wij ons moeten bedienen om tot Hem te gaan. Maria is niet gelijk de andere schepselen, die, wanneer wij ons aan hen hechten, ons eerder van God zouden kunnen verwijderen, dan ons tot Hem te doen naderen; de sterkste neiging van Maria bestaat hierin, dat zij ons met haren Zoon Jesus Christus wil vereenigen, en de sterkste neiging van den Zoon bestaat hierin, dat men door zijne heilige Moeder tot Hem kome; en wanneer men aldus handelt, doet men Hem eer en genoegen aan, zooals men een koning eer en genoegen zou aandoen, indien men, om zijn onderdaan en zijn slaaf volkomener te worden, zich de slaaf van de koningin maakte. Daarom zeggen de heilige Vaders, en de H. Bonaventura zegt hen na, dat de heilige Maagd de weg is om tot Onzen Heer te gaan. *Via veniendi ad Christum est appropinquare ad illam.*

Bovendien, zoo, gelijk ik het gezegd heb, de heilige Maagd de koningin en de vorstin van Hemel en van aarde is: *Imperio Dei omnia subjiciuntur et Virgo; ecce imperio Virginis omnia subjiciuntur et Deus*, zeggen de heilige Anselmus, de heilige Bernardus, de heilige Bernardinus, de heilige Bonaventura: heeft zij dan niet even vele onderdanen en slaven als er schepselen zijn? Maar is het niet redelijk dat er onder zoo vele slaven uit dwang, ook uit liefde zijn, die, geheel vrijwillig, in hoedanigheid van slaven, Maria tot hunne koningin kiezen? Hoe! de menschen en de duivels zouden vrijwillige slaven hebben en Maria zou er geen hebben? Hoe! een koning zal prijs stellen op de eer, dat de koningin, zijne gezellin, slaven zal bezitten, over wie zij regt van leven en dood

zal hebben, dewijl de eer en de magt van den een de eer en de magt van de andere is; en men zou kunnen gelooven dat Onze Heer, die, als de beste van alle zonen, zijne heilige Moeder deelgenoot heeft gemaakt van al zijne magt, niet goed zou vinden dat zij slaven zou hebben? Heeft Hij minder liefde en eerbied voor zijne Moeder dan Assuerus voor Esther, en dan Salomon voor Bethsabée had? Wie zou het durven zeggen of slechts denken?

Maar waarheen voert mijne pen mij? Waarom houd ik mij hier onledig met zulk eene zichtbare zaak te bewijzen? Indien men niet wil dat men zich slaaf noeme van de heilige Maagd, het zij zoo! Dat men zich slaaf make en noeme van Jesus-Christus, want dan zal men het ook van de heilige Maagd zijn; dewijl Jesus de vrucht en de glorie van Maria is. Dit doet men volkomen door de devotie over welke wij verder zullen spreken.

Derde waarheid. Onze beste daden worden gewoonlijk besmet en bedorven door den slechten grond die in ons is. Als men helder en zuiver water in een vat doet dat slecht riekt, of wijn in eene ton die bedorven is door een anderen wijn die er in geweest is, dan worden het heldere water en de goede wijn bedorven en nemen gemakkelijk den slechten reuk aan. Insgelijks, als God zijne hemelsche genaden en daauw of den overheerlijken wijn zijner liefde in het vat onzer ziel stort, dat door de erfzonde en de dadelijke zonde bedorven is, dan worden die gaven gewoonlijk bedorven en besmet door den slechten zuurdeesem en den slechten grond dien de zonde bij ons heeft achtergelaten; onze daden, die zelfs van de verhevenste deugden, lijden daardoor. Het is dus van zeer groot gewigt, om de volmaaktheid te

verkrijgen, die alleen door de vereeniging met Jesus-Christus verkregen wordt, dat wij ons ledig maken van hetgeen er slecht in ons is.

Om ons ledig van ons zelve te maken, moeten wij: 1° door het licht van den Heiligen Geest goed kennen onzen slechten grond, onze onbekwaamheid om eenig ter onzer zaligheid nuttig goed te doen, onze zwakheid in alle dingen, onze onstandvastigheid ten allen tijde, onze onwaardigheid van alle genade, en onze ongerechtigheid in alle plaats. De zonde van onzen eersten vader heeft ons allen verzuurd, opgeblazen en bedorven, gelijk het zuurdesem het deeg waarin het gedaan wordt verzuurt, doet oprijzen en bederft. De dadelijke zonden die wij bedreven hebben, hetzij doodzonden, hetzij dagelijksche zonden, hebben, al zijn zij ons nog zoo geheel vergeven, onze begeerlijkheid, onze zwakheid, onze onstandvastigheid en onze bedorvenheid vermeerderd, en slechte overblijfsels in onze ziel achtergelaten. Onze lichamen zijn zóó bedorven, dat de Heilige Geest hen lichamen van zonde noemt, in zonde ontvangen, in zonde gevoed en tot alle zonde in staat; lichamen die aan duizende en duizende ziekten onderworpen zijn, die van dag tot dag bederven, en niets dan onreinheid en bederf voortbrengen.

Onze ziel, met ons ligchaam vereenigd, is zoo vleesche-lijk geworden, dat zij vleesch genoemd wordt; *daar alle vleesch zijn weg bedorven heeft* (1). Wij hebben slechts den hoogmoed en de verblindheid in den geest, en de verhardheid in het hart ten deel, de zwakheid en de onstandvastigheid in de ziel, de begeerlijkheid, de oproerige hartstogten en de ziekten in het ligchaam.

---

(1) Genesis, VI, 12.

Wij zijn van nature hoogmoediger dan de paauwen, meer aan de aarde gehecht dan de padden, leelijker dan de bokken, nijdiger dan de slangen, gulziger dan de varkens, toorniger dan de tijgers, en luijer dan de schildpadden, zwakker dan de rietstokken en onstandvastiger dan de windhanen.

Moet men zich dan nog verwonderen indien Onze Heer gezegd heeft: Dat degene die Hem wilde volgen zich zelve moest verloochenen en zijne ziel haten: dat degene die zijne ziel zou liefhebben haar zou verliezen, en dat degene die haar zou haten haar zou redden? (1) Deze oneindige Wijsheid, die geen geboden geeft zonder reden, beveelt ons ons zelve te haten dewijl wij bijzonder haat waardig zijn: niets zóó liefde waardig als God, niets zóó haat waardig als wij zelve.

2°. Om ons van ons zelve ledig te maken, moeten wij ons zelve dagelijks afsterven: dat wil zeggen dat wij afstand moeten doen van de booze werkingen der vermogens onzer ziel en der zintuigen van ons ligchaam; dat men moet zien alsof men niet zag, hooren alsof men niet hoorde, zich van de zaken dezer wereld bedienen alsof men zich niet van haar bediende, wat de heilige Paulus noemt dagelijks sterven: *Quotidie morior.* (2) Indien de graankorrel, in de aarde vallende, niet sterft, blijft zij alleen en brengt geen goede vrucht voort: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet.* (3) Indien wij ons zelve niet afsterven, en indien onze heiligste devotiën ons niet leiden tot dezen noodzakelijken en vruchtbaren dood, dan zullen wij geen goede vrucht voortbrengen, en onze devotiën nutteloos worden; al onze geregtigheden zullen door onze

---

(1) H. Joan. XIII, 25. — (2) Cor. XV, 21. — (3) H. Joan. XII, 24.

eigenliefde en onzen eigenwil besmet zijn, hetgeen ten gevolge hebben zal dat God de grootste offers en de beste daden welke wij zouden kunnen doen, zal verafschuwen; dat wij bij onzen dood met handen zullen staan, ledig aan deugden en verdiensten, en dat wij geen sprankel der zuivere liefde zullen hebben, die alleen wordt medegedeeld aan de zielen die zich zelve zijn afgestorven, en wier leven met Jesus Christus in God verborgen is.

3° Men moet onder de devotiën tot de allerheiligste Maagd die kiezen, welke ons het meest tot dit afsterven aan ons zelve brengt, omdat deze de beste en de heiligmakendste is: want men moet niet gelooven dat al wat blinkt goud, al wat zoet is, honig is, en dat al wat gemakkelijk te doen en door het grootste getal beoefend wordt, heiligmakend is. Gelijk er natuurgeheimen zijn om in weinig tijds, met weinig kosten en gemakkelijk, natuurlijke operatiën te verrigten, zoo bestaan er geheimen in de orde der genade, om in weinig tijds, met zachtheid en gemakkelijker, bovennatuurlijke operatiën te doen, zich van zich zelve ledig te maken, met God te vullen, en volmaakt te worden.

De oefening welke ik wil ontdekken is eene van die geheimen der genade, onbekend bij het grootste getal der Christenen, bekend aan slechts weinige godvreezende lieden, en door een nog veel kleiner getal beoefend en gesmaakt. Ten einde te beginnen met die oefening te ontsluijeren volgt hier eene vierde waarheid, die uit de derde voortvloeit.

Vierde waarheid. Het is volmakter, dewijl het nederiger is, om niet zelf tot God te naderen, zonder een middelaar te nemen. Dewijl wij in den grond zoo bedorven zijn, gelijk ik het heb aangetoond, is het zeker, dat als wij op onze eigen werken, krachtsinspanning

voorbereiding steunen, om tot God te komen en Hem te behagen, onze gerechtigheden bevlekt zullen zijn, of weinig gewigt voor God zullen hebben, om Hem aan te sporen zich met ons te vereenigen en ons te verhooren. Daarom heeft God ons niet zonder reden middelaars bij Zijne Majesteit gegeven: Hij heeft onze onwaardigheid en onze ongeschiktheid gezien; medelijden met ons gehad, en, ten einde ons toegang tot zijne barmhartigheden te verleen, ons van voorsprekers voorzien die magtig zijn bij zijne grootheid: zoodat, indien wij die middelaars veronachtzamen, en zonder eenige aanbeveling regtstreeks tot zijne heiligheid naderen, wij niet blinken door nederigheid en eerbied jegens zulk een grooten en heiligen God; dit is minder werk maken van den Koning der Koningen, dan men zou doen van een koning of van een prins der aarde, tot wien men niet zou willen naderen zonder dat een vriend onze voorspreker is.

Onze Heer is onze voorspreker en onze middelaar van verlossing bij God den Vader; door Hem moeten wij met de geheele zegevierende en strijdende Kerk bidden; door Hem hebben wij toegang tot Zijne Majesteit, en wij moeten nooit voor Hem verschijnen dan ondersteund en bekleed met zijne verdiensten, gelijk de kleine Jacob met geitenvellen voor zijn vader Isaäc, om zijn zegen te ontvangen.

Maar hebben wij geen middelaar bij den Middelaar zelve noodig? Is onze zuiverheid groot genoeg om ons regtstreeks en door ons zelve met Hem te vereenigen? Is Hij niet God, in alle dingen gelijk met den Vader, en bij gevolg de Heilige der Heiligen, even eerbiedwaardig als zijn Vader? Indien Hij zich zelve, door zijne oneindige liefde, als onzen borg en onzen middelaar bij God, zijn Vader, heeft gesteld, om Hem te bevredigen

en Hem te voldoen wat wij Hem schuldig waren, moeten wij daarom minder eerbied en vrees voor zijne majesteit en zijne heiligheid hebben?

Laten wij dus gerust met den heiligen Bernardus zeggen, dat wij een middelaar bij den Middelaar zelve behoeven, en dat de heilige Maria het meest in staat is, om deze liefderijke bediening te vervullen; door haar is Jesus Christus gekomen, en door haar moeten wij tot Hem gaan. Indien wij vreezen regtstreeks tot Jesus-Christus onzen God te gaan, of om zijne oneindige grootheid of om onze laagheid, of om onze zonden, roepen wij dan met vrijmoedigheid de hulp en de voorspraak van Maria onze Moeder in: zij is goed; zij is teederlievend; in haar is niets gestrengs of terugstootends, niets te verheven en te schitterend; haar ziende, zien wij onze zuivere natuur. Zij is de zon niet, die door de levendigheid harer stralen, ons, uit hoofde onzer zwakheid, zou kunnen verblinden; maar zij is schoon en zacht als de maan, die haar licht van de zon ontvangt, en het tempert om het dragelijker te maken voor onze zwakke oogen: zij is zoo liefderijk, dat zij niemand van degenen die hare voorspraak vragen van de hand wijst, hoe groote zondaars zij ook zijn mogen: want, zooals de heiligen zeggen, heeft men nooit gehoord, sedert de wereld de wereld is, dat iemand met vertrouwen en volharding, zijne toevlugt tot de Heilige Maagd heeft genomen, en door haar is verstooten geworden.

Zij is zóó magtig, dat hare verzoeken nooit van de hand zijn geweest; zij behoeft zich slechts aan haren Zoon te vertoonen om Hem te bidden: aanstonds staat Hij toe, aanstonds ontvangt Hij: Hij wordt altijd liefdevol overwonnen door de ingewanden en door de gebeden zijner allerliefste Moeder. Dit alles is ontleend aan den

heiligen Bernardus en den heiligen Bonaventura: zoodat wij, volgens hen, drie trappen hebben om tot God op te klimmen: de eerste, die het dichtst bij ons is en het gelijkvormigst aan onze vatbaarheid, is Maria; de tweede is Jesus Christus, en de derde is God de Vader. Om tot Jesus te gaan, moet men zich tot Maria begeven, zij is onze middelares van voorspraak, om tot den eeuwigen Vader te gaan, moet men zich tot Jesus begeven, Hij is onze Middelaar van verlossing. Door de devotie nu, welke ik later zal ontvouwen, wordt deze orde volkomen bewaard.

Vijfde waarheid. Uit hoofde onzer zwakheid en broosheid, is het zeer moeilijk, dat wij in ons de genaden en de schatten bewaren, welke wij van God ontvangen hebben: 1° dewijl wij dien schat, die meer waard is dan de hemel en de aarde, in brooze vaten dragen. *Habemus thesaurum istum in vasis fictilibus* (1); in een bederfelijk ligchaam, in eene zwakke en onstandvastige ziel, die door eene nietigheid ontroerd en ter neder geslagen wordt; 2° dewijl de duivels, die looze dieven zijn, ons onverwachts willen verrassen om ons te bestelen en te berooven: zij bespieden dag en nacht het gunstige oogenblik; daarom draaijen zij onophoudelijk rond om ons te verslinden, en ons in een enkel oogenblik door de zonde te ontnemen wat wij in verscheidene jaren aan genaden en verdiensten hebben kunnen winnen. Hunne boosaardigheid, hunne ondervinding, hunne listen en hun getal moeten ons dit ongeluk oneindig doen vreezen, dewijl lieden die veel voller van genaden, veel rijker in deugden, veel meer in ondervinding gevestigd, en veel hooger in heiligheid waren, ongeluk-

---

(1) II Cor. IV, 7.

kiger wijze verrast, bestolen en beroofd zijn. Ach! hoevele ceders van den Libanon en sterren van het uitspansel heeft men ellendig zien vallen en in weinig tijds hare hoogte en helderheid verliezen! Van waar deze vreemde verandering? Het was niet uit gebrek aan de genade, die niemand ontbreekt, maar uit gebrek aan nederigheid. Zij hebben zich sterker en zich zelven genoegzamer gewaand dan zij waren; zij hebben zich in staat geacht om hunne schatten te bewaren; zij hebben op zich zelven betrouwd en gesteund, gemeend dat hun huis veilig, hunne koffers sterk genoeg waren om den kostbaren schat der genade te bewaren; en uit hoofde van dien onmerkbaaren steun dien zij in zich zelven hadden, ofschoon het hun toescheen dat zij eenig en alleen op de genade Gods steunden, heeft de zeer regtvaardige Heer toegelaten dat zij bestolen werden, door hen aan hen zelven over te laten. Helaas! indien zij de bewonderenswaardige devotie gekend hadden welke ik hun later zal aantonen, dan zouden zij hun schat aan eene magtige en getrouwe Maagd hebben aanbevolen, die hem als haar eigen goed voor hen bewaard en zich dit zelfs als een pligt van regtvaardigheid gesteld zou hebben.

5° Het is moeilijk in de genade te volharden, uit hoofde van het groote bederf der wereld. De wereld is nu zóó bedorven, dat het als noodzakelijk is dat de godsdienstige harten daardoor besmet worden, zoo niet door haar slijk, dan ten minste door haar stof: zoodat het eene soort van wonder is wanneer iemand te midden van dien ontstuimigen stroom blijft staan, zonder daardoor medegesleept te worden; te midden van die stormachtige zee zonder te vergaan, of beroofd te worden door de zeeroovers, te midden van die verpeste lucht

zonder, daardoor schade te lijden; het is de eenige getrouwe Maagd, in wie de slang nooit enig deel heeft gehad, die dit wonder doet ten opzichte van degenen die haar op de schoone wijze dienen.

Nadat deze vijf waarheden zijn verondersteld, moet men nu meer dan ooit eene goede keuze van de ware devotie tot de allerheiligste Maagd doen: want daar zijn ook valsche devotiën, welke men ligt voor ware kan houden. De duivel, als een valsche munter en een looze en ondervindingrijke bedrieger die hij is, heeft reeds zoovele zielen bedrogen en doen verloren gaan door eene valsche devotie, zelfs tot de allerheiligste Maagd, dat hij zich dagelijks van zijne duivelsche ondervinding bedient om er vele anderen te doen verdoemen, door hen in de zonde te vermaken en te doen inslapen, onder voorwendsel van eenige slecht gesprokene gebeden en eenige uitwendige oefeningen welke hij hen ingeeft. Gelijk een valsche munter gewoonlijk slecht goud en zilver namaakt, en zeer zeldzaam andere metalen, dewijl dit der moeite niet waard is, maakt de booze geest eveneens de andere devotiën niet zoozeer na dan die tot Jesus en Maria, de devotie tot de heilige Communie en tot de heilige Maagd, dewijl zij onder de andere devotiën zijn wat het goud en het zilver onder de metalen zijn.

Het is dus van groot gewigt eerst te leeren kennen: 1° de valsche devotiën tot de heilige Maagd om die te vermijden; 2° de ware devotie om haar te omhelzen. Vervolgens, onder zoovele onderscheidene oefeningen van de ware devotie tot de heilige Maagd, verklaar ik meer in bijzonderheden, in het tweede gedeelte van dit geschrift, welke devotie de volmaakste, de aangenaamste aan Maria, de glorierijkste voor God en de

heiligmakendste voor ons is, opdat wij ons daaraan zouden hechten.

1°. *Over de valsche devotiën tot de heilige Maagd.*

Ik vind zeven soorten van valsche devoten tot de heilige Maagd, te weten: 1° de *kritiserende* devoten; 2° de *scrupuleuse* devoten; 3° de *uiterlijke* devoten; 4° de *vermete* devoten; 5° de *onstandvastige* devoten; 6° de *schijnheilige* devoten; 7° de *baatzuchtige* devoten.

De *kritiserende* devoten zijn gewoonlijk hoogmoedige geleerden, vrijgeesten en verwaande lieden, die in den grond eenige devotie tot de heilige Maagd hebben, maar die bijna al de godvruchtige oefeningen kritiseren, welke de eenvoudige lieden eenvoudig en heilig aan die goede Moeder bewijzen, dewijl zij niet met hun smaak strooken. Zij betwijfelen al de wonderen en de verhalen door geloofwaardige schrijvers medegedeeld, of uit de kronijken der religieuse Orden getrokken, welke getuigen van de barmhartigheid en de magt der allerheiligste Maagd. Zij zien nooit gaarne dat eenvoudige en nederige lieden voor een altaar of een beeld der heilige Maagd, somtijds in den hoek eener straat, liggen nedergeknield om daar God te bidden; en zij beschuldigen hen zelfs van afgoderij alsof zij hout of steen aanbaden; zij zeggen dat zij niet van die uiterlijke devotiën houden en dat zij niet ligtgeloovig genoeg zijn om al die verhalen en geschiedenissen te gelooven welke men omtrent de heilige Maagd rondbazuint. Wanneer men hen wijst op den bewonderenswaardigen lof welken de heilige Kerkvaders haar geven, dan antwoorden zij, of dat deze als redenaars met overdrijving gesproken hebben, of zij leggen hunne woorden verkeerd uit. Deze

soorten van valsche devoten en van hoovaardige en wereldsche lieden zijn zeer te vreezen; zij doen aan de devotie tot de allerheiligste Maagd een ontzettend nadeel, en verwijderen de volkeren van haar op betreuenswaardige wijze, onder voorwendsel van de misbruiken die daarin gelegen zijn weg te nemen.

De *scrupuleuse* devoten zijn lieden die vreezen den Zoon te onteeren door aan de Moeder eer te bewijzen, den eenen te verlagen door de andere te verheffen. Zij kunnen niet dulden dat men aan de heilige Maagd den zeer billijken lof geeft, welken de heilige Vaders haar gegeven hebben; zij verdragen het ter naauwernood dat er meer menschen voor een altaar van Maria bidden dan voor het Heilig Sacrament, alsof het eene strijdig was met het andere; alsof degenen die de Heilige Maagd bidden, Jesus Christus niet door haar baden! Zij willen niet dat men zoo dikwijls over die doorluchtige Koningin spreke, dat men zich zoo dikwerf tot haar rigte. Zij laten zich gewoonlijk in dezer voege uit: Waartoe dienen zooveel rozekransen, zoovele broederschappen en zoovele uiterlijke devotiën tot de Heilige Maagd? Daar schuilt vrij wat onwetendheid onder! Zoo maakt men onze godsdienst tot een poppenspel! Spreek mij van degenen die devotie voor Jesus Christus hebben (zij noemen Hem dikwijls zonder het hoofd te ontblooten: dit tusschen twee haakjes): men moet zijne toevlugt nemen tot Jesus Christus, Hij is onze eenige Middelaar: men moet Jesus Christus prediken, dat is degelijk! Wat zij zeggen is in zekeren zin waar, maar het wordt met betrekking tot de toepassing die zij daarvan maken, om de devotie tot de allerheiligste Maagd te beletten, zeer gevaarlijk, en een slimme streek van den booze, onder voorwendsel van een veel grooter goed: want nooit eert men Jesus

Christus meer dan wanneer men zijne allerheiligste Moeder meer vereert, dewijl men Maria alleen vereert, ten einde Jesus Christus volmaakter te eeren; dewijl men slechts tot Maria gaat als tot den weg om het einde te bereiken, waarheen men zich begeeft, dat Jesus is.

De *uiterlijke* devoten zijn lieden die hunne gansche godsvrucht tot Maria in uiterlijke oefeningen doen bestaan; die alleen smaak hebben in het uiterlijke van de devotie tot de Allerheiligste Maagd, omdat zij den inwendigen geest niet bezitten; die eene menigte rozehoedjes haastig bidden, verscheidene heilige Missen zonder aandacht hooren, de processien zonder godsvrucht bijwonen, lid worden van alle broederschappen, zonder hun leven te beteren, zonder aan hunne hartstogten geweld aan te doen, en zonder de deugden dezer Allerheiligste Maagd na te volgen. Zij houden alleen van het gevoelige der devotie, zonder het degelijke daarvan te smaken; indien er geen gevoeligheid in hunne oefeningen is, dan meenen zij niets meer te doen, dan geraken zij uit hun verband, dan zetten ze alles op zijde, of ze doen alles haastig. De wereld is vol van dergelijke uiterlijke devoten, en deze lieden vooral kritiseren diegenen, die zich op het gebed en het inwendig leven toeleggen, als op het wezenlijke, zonder het uiterlijke van zedigheid te minachten, waarmede de ware devotie steeds gepaard gaat.

De *vermetele* devoten zijn zondaars, die aan hunne hartstogten zijn overgegeven, of beminnaars der wereld, die, onder den schoonen naam van christen te zijn en van devotie voor de heilige Maagd te hebben, hoogmoed, gierigheid, onzuiverheid, dronkenschap, toorn, vloeken, kwaadsprekendheid, onregtvaardigheid enz., verbergen, die in hunne kwade gewoonten in vrede slapen, zonder zich veel geweld aan te doen om zich te beteren,

en dat wel onder voorwendfel, dat zij devotie voor de heilige Maagd hebben; die zich voorstellen dat God hun vergiffenis zal schenken; dat zij niet zullen sterven zonder gebiecht te hebben, en dat zij niet zullen verdoemd worden omdat zij hun rozenhoedje bidden, des zaturdags vasten, omdat zij tot de broederschap van den heiligen Rozenkrans of van het Schapulier behooren, of tot hare congregatiën; omdat zij het kleine kled of de kleine ketting der heilige Maagd dragen, enz. Wanneer men hun onder het oog brengt, dat hunne devotie niets is dan een bedrog van den duivel en eene rampzalige vermetelheid die wel geschikt is om hen te doen verloren gaan, willen zij daarvan niets weten: zij zeggen dat God goed en barmhartig is; dat Hij ons niet geschapen heeft om ons te verdoemen; dat er geen mensch is die niet zondigt; dat zij niet zullen sterven zonder gebiecht te hebben; dat een goed *peccàvi*, op het doodbed, voldoende is; dat zij devotie hebben tot de heilige Maagd; dat zij het schapulier dragen; dat zij dagelijks zonder fout en zonder ijdelheid, zevenmaal het *Onze Vader* en zevenmaal het *Wees Gegroet* ter harer eer bidden; dat zij zelfs soms het rozenhoedje en de getijden der heilige Maagd bidden, dat zij vasten enz. Om te bevestigen wat zij zeggen en zich nog meer te verblinden, doen zij eenige verhalen die ze gehoord of gelezen hebben in boeken, waar of onwaar, daarom bekommeren zij zich niet, waarin verklaard wordt dat personen die in doodzonde gestorven waren, zonder gebiecht te hebben, dewijl zij gedurende hun leven, eenige gebeden of eenige godvruchtige oefeningen tot de heilige Maagd hadden gedaan, of van de dooden zijn opgewekt om hunne biecht te spreken, of dat hunne ziel tot aan hunne biecht wonderdadig in hun ligchaam gebleven is, of dat zij, door

de barmhartigheid der heilige Maagd, op hun sterfbed van God, berouw over en vergiffenis van hunne zonden verkregen hebben, en aldus zalig geworden zijn, en dat zij derhalve hetzelfde hopen. Niets is zoo afkeurenswaardig in het christendom, als die duivelsche vermetelheid: want kan men naar waarheid zeggen, dat men de heilige Maagd liefheeft en vereert, wanneer men, door zijne zonden, haren Zoon kruisigt en onbarmhartig beleedigt? Indien Maria het zich tot eene wet maakte om aan dergelijke lieden door hare barmhartigheid de zaligheid te verschaffen, dan zou zij de misdaad wettigen, dan zou zij haren goddelijken Zoon helpen kruisigen, beleedigen; wie zou dit ooit durven denken?

Ik zeg dat hij die aldus misbruik maakt van de devotie tot de Heilige Maagd, die de heiligste en de degelijkste is na de devotie tot Onzen Heer in het Allerheiligst Sacrament, eene vreeselijke heiligschennis begaat, na de heiligschennis der onwaardige Communie, de grootste en de minst vergeefelijke.

Ik beken dat men waarijk devotie tot de heilige Maagd kan hebben zonder dat het volstrekt noodzakelijk is dat men zóó heilig is van alle zonden te vermijden, ofschoon dit te wenschen ware; maar men moet ten minste (let wel op hetgeen ik zal zeggen): 1° een opregt besluit hebben genomen van ten minste de doodzonde te vermijden, die de Moeder evenzeer beleedigt als den Zoon; 2° zich geweld aandoen om de zonde te vermijden; lid zijn van de broederschappen, het rozenhoedje, den rozenkrans of andere gebeden bidden, des zaturdags vasten, enz. Dit alles is bewonderenswaardig nuttig voor de bekeering van een zondaar, zelfs van een verstokten; en indien mijn lezer dit is, al stond hij met één voet in de hel, dan raad ik hem dit aan, maar onder voorwaarde

dat hij die goede werken alleen zal oefenen in de meening om van God, door de voorspraak der heilige Maagd, de genade te verkrijgen van het berouw en de vergiffenis zijner zonden, en van zijne kwade gewoonten te overwinnen, en niet om gerust te blijven in staat van zonde, tegen zijne gewetenswroegingen, het voorbeeld van Jesus Christus en de heiligen en de voorschriften van het heilig Evangelie in.

De *onstandvastige* devoten zijn degenen, die nu en dan en met ongestadigheid devotie voor de heilige Maagd hebben: heden zijn zij vurig, morgen weder laauw, nu eens schijnen zij bereid om alles tot hare dienst te doen, en weinig daarna, zijn zij niet meer dezelfden. Zij zullen eerst al de devotiën tot de heilige Maagd ter hand nemen; zij zullen lid worden van al hare broederschappen, maar zij beoefenen de regels daarvan niet met getrouwheid; zij veranderen als de maan, en Maria stelt ze onder hare voeten met de halve maan, dewijl zij wispelturig zijn en onwaardig om onder de dienaars der getrouwe Maagd geteld te worden, die de getrouwheid en de standvastigheid ten deel hebben. Het is beter zich niet met zooveel gebeden en oefeningen van godsvrucht te overladen; en er weinig met liefde en getrouwheid te doen, ondanks de wereld, in spijt van den duivel en het vleesch.

Daar zijn nog valsche devoten tot de heilige Maagd, die *schijnheilige* devoten zijn, die hunne zonden en kwade gewoonten met den mantel dier getrouwe Maagd bedekken, ten einde in de oogen der menschen te schijnen wat zij niet zijn.

Daar zijn ook *baatzuchtige* devoten, die hunne toevlugt alleen tot de heilige Maagd nemen om een proces te winnen, om een gevaar te vermijden, om van eene ziekte te genezen, of om de eene of andere dergelijke

behoefte, terwijl zij haar anders zouden vergeten; de eenen zoo goed als de anderen zijn valsche devoten, die niet in aanmerking komen bij God en zijne heilige Moeder.

Passen wij dan wel op te behooren tot de *kritiserende* devoten, die niets gelooven en alles afkeuren; de *scrupuleuse* devoten, die vreezen, uit eerbied voor Jesus Christus, te veel devotie tot de heilige Maagd te hebben; de *uiterlijke* devoten, die al hunne devotie in uitwendige oefeningen doen bestaan; de *vermete* devoten, die onder voorwendsel van hunne valsche devotie tot de heilige Maagd, in hunne zonden blijven voortleven, de *onstandvastige* devoten, die hunne oefeningen van devotie uit ligzinnigheid veranderen, of ze bij de minste bekoring geheel verlaten; de *schijnheilige* devoten, die lid worden van broederschappen en de liverei der heilige Maagd dragen, om voor goed door te gaan; en eindelijk de *baatzuchtige* devoten, die alleen hunne toevlugt tot de heilige Maagd nemen om van de kwalen des ligchaams bevrijd te worden of tijdelijke goederen te verkrijgen.

2°. *Over de ware devotie tot de heilige Maagd.
Hare karaktertrekken.*

Nadat wij nu de valsche devotiën jegens de heilige Maagd ontdekt en veroordeeld hebben, moeten wij in weinige woorden de ware bepalen, die is: 1° *inwendig*, 2° *teederlievend*, 3° *heilig*, 4° *standvastig*, 5° *belangeloos*.

1° De ware devotie tot de heilige Maagd is *inwendig*, dat wil zeggen zij ontstaat uit den geest en het hart; zij komt voort uit de achting welke men voor de heilige Maagd heeft, uit het hooge denkbeeld dat men zich gevormd heeft van hare grootheden, en uit de liefde welke men haar toedraagt.

2° Zij is *teederlievend*, dat wil zeggen vol van vertrouwen in de allerheiligste Maagd, als van een kind in zijne goede moeder. Zij maakt dat eene ziel hare toevlugt tot haar neemt in al hare behoeften des lichaams en des geestes, met veel eenvoudigheid, vertrouwen en teederheid; dat zij de hulp harer goede Moeder inroept, ten allen tijde, op alle plaatsen en in alle dingen, in hare twijfelingen, om door haar verlicht te worden; in hare afdwalingen om door haar terecht gebracht te worden, in hare bekoringen, om ondersteund te worden; in hare zwakheden, om versterkt te worden; in haar vallen, om opgericht te worden; in hare ontmoediging, om aangemoedigd te worden; in hare gewetensangsten, om daarvan bevrijd te worden; in de kruisen, in den arbeid en de wederwaardigheden des levens, om daarover getroost te worden. Eindelijk, in al hare kwalen van ligchaam en geest, is Maria haar gewone toevlugt, zonder te vreezen die goede Moeder lastig te vallen, en aan Jesus Christus te mishagen.

3° De ware devotie tot de heilige Maagd is *heilig*, dat wil zeggen dat zij er eene ziel toebrengt om de zonde te vermijden en van de zeer heilige Maagd vooral hare diepe nederigheid, haar levendig geloof, haar blinde gehoorzaamheid, haar aanhoudend gebed, hare algemeene versterving, hare onvergelykelijke zuiverheid, hare vurige liefde, haar heldhaftig geduld, hare engelachtige zachtmoedigheid en hare hemelsche wijsheid na te volgen. Dit zijn de tien voornaamste deugden der zeer heilige Maagd.

4° De ware devotie tot de heilige Maagd is *standvastig*; zij bevestigt eene ziel in het goede, en brengt er haar toe om hare oefeningen van devotie niet gemakkelijk te laten varen; zij maakt haar moedig om weerstand te

bieden aan de wereld, in hare modes en hare grondstellingen, aan het vleesch, in hare vervelingen en hare hartstogten; en aan den duivel, in zijne bekoringen, zoodat iemand die de ware devotie tot de heilige Maagd bezit niet veranderlijk, verdrietig, scrupuleus of vreesachtig is. Zij valt en verandert wel eens, in hare gevoeligheid en hare devotie; maar indien zij valt, staat zij weder op, de hand naar hare goede Moeder uitstekende; indien zij zonder smaak of gevoelige devotie wordt, maakt zij zich daarover niet ongerust: want de regtvaardige en de getrouwe devotie tot Maria leeft uit het geloof van Jesus en Maria en niet uit de gevoelens des ligchaams.

5° Eindelijk is de ware devotie tot de heilige Maagd *belangeloos*, dat wil zeggen dat zij eene ziel inboezemt om niet zich zelve, maar God alleen, in zijne heilige Moeder te zoeken. Iemand die de ware devotie tot Maria heeft, dient deze doorluchtige Koningin, niet in een geest van winstbejag of voordeel, noch voor zijn tijdelijk, ligchamelijk of geestelijk goed, maar eenig en alleen omdat zij waard is gediend te worden, en God alleen in haar; hij bemint Maria niet juist omdat zij hem goed doet, of hij goed van haar verwacht, maar omdat zij beminnelijk is. Daarom bemint en dient hij haar even getrouw in den tegenzin en de dorheden, als in de zoetigheden en de gevoelige vurigheid; hij heeft haar even lief op Calvarie als op de bruiloft te Cana. O! hoe aangenaam en kostbaar is iemand die zulk eene devotie tot de heilige Maagd heeft, die zich in niets zoekt in de dienst welke hij haar bewijst, in de oogen van God en zijne heilige Moeder! Maar hoe zeldzaam vindt men tegenwoordig zulk eene devotie! Ik heb dan de pen in handen genomen om op het papier te schrijven wat ik, in het

openbaar en in het bijzonder, op mijne missiën, gedurende vele jaren onderwezen heb, ten einde zulk eene devotie niet meer zoo zeldzaam mogt zijn.

Ik heb reeds vele dingen over de allerheiligste Maagd gezegd; maar ik heb nog meer te zeggen, en ik zal nog oneindig meer vergeten van haar te zeggen, hetzij uit onwetendheid, onbekwaamheid, hetzij uit gebrek aan tijd, in het oogmerk dat ik heb om een waren devoot tot Maria en een waren leerling van Jesus Christus te vormen.

O! wat zou mijne moeite goed gebruikt zijn, indien dit geschriftje, in de handen van eene welgeborene ziel vallende, geboren uit God en Maria, en niet uit het bloed, noch uit den wil des vleesches, haar, door de genade des Heiligen Geestes, de uitmuntendheid en de waarde der ware en degelijke godsvrucht tot de allerheiligste Maagd, welke ik nu ga beschrijven, ontdekte en ingaf! Indien ik wist dat mijn misdadig bloed kon dienen om de waarheden welke ik schrijf ter eere van mijne dierbare Moeder en opperste Meesteresse, wier geringste der kinderen en der slaven ik ben, in het hart te doen doordringen, dan zou ik mij daarvan, in stede van inkt, bedienen om deze letters te vormen, in de hoop welke ik heb om goede zielen te vinden die, door hare getrouwheid aan de oefening welke ik onderwijs, aan mijne dierbare Moeder en Meesteresse de verliezen zullen vergoeden welke zij door mijne ondankbaarheid en mijne ongetrouwheden heeft ondergaan. Ik gevoel mij meer dan ooit aangespoord om te gelooven en te hopen in al wat ik diep in mijn hart gegrift heb, en ik sedert vele jaren aan God vraag; te weten: dat vroeg of laat de allerheiligste Maagd meer kinderen, dienaars en slaven van liefde zal hebben dan ooit, en

dat, door dit middel, *Jesus Christus, mijn dierbare Meester*, meer dan ooit in de harten zal heerschen.

Ik voorzie wel van toorn bevende dieren, die in woede zullen komen om dit klein geschrift en dengene van wien de Heilige Geest zich bediend heeft om het te schrijven met hunne duivelsche tanden te verscheuren, of ten minste om het in de stilte eener kist te begraven, opdat het niet in het licht verschijne; zij zullen zelfs degenen aanvallen en vervolgen, die het zullen lezen en in beoefening brengen. Maar dit doet er niets toe! maar des te beter! Dit vooruitzicht moedigt mij aan en doet mij een groot succes hopen, dat wil zeggen een groot escadron dappere en moedige soldaten van *Jesus* en van *Maria*, van beiderlei kunne, om de wereld, den duivel en de bedorven natuur te bestrijden, in de gevaarvolle tijden, die meer dan ooit gaan komen! *Qui legit, intelligat. Qui potest capere, capiat.*

TWEEDE GEDEELTE.

OVER DE UITMUNTENDSTE DEVOTIE TOT DE
HEILIGE MAAGD,
OF VOLMAAKTE TOEWIJDING AAN JESUS DOOR MARIA.

Daar zijn verscheidene uitwerdige oefeningen van de ware devotie tot de Allerheiligste Maagd, waaronder de volgende in het kort de voornaamste zijn:

1° Haar als de waardige Moeder Gods met de vereering van hyperdulie (oppervereering) eeren, dat wil zeggen haar achten en eeren boven al de andere Heiligen, als het meesterstuk van de genade en de eerste na Jesus Christus, waren God en waren mensch; 2° hare deugden, hare voorregten en hare daden overwegen; 3° hare grootheden beschouwen; 4° haar oefeningen van liefde, van lof en van dankbaarheid opdragen; 5° haar hartelijk aanroepen; 6° zich aan haar opofferen en met haar vereenigen; 7° zijne handelingen doen met het doel om aan haar te behagen; 8° al zijne handelingen beginnen, voortzetten en eindigen door haar, in haar, met haar en voor haar, ten einde ze door Jesus Christus, in Jesus Christus, met Jesus Christus en voor Jesus Christus, ons laatste einde, te doen. Wij zullen deze laatste oefening verklaren.

De ware devotie tot de heilige Maagd heeft ook ver-

scheidene uitwendige oefeningen, waarvan deze de voornaamste zijn:

1° Lid worden van hare broederschappen en congregatiën; 2° in eene religieuse Orde, onder haren naam ingesteld, gaan; 3° haren lof verkondigen; 4° ter harer eer aalmoezen geven, vasten, zich naar geest of ligchaam versterven; 5° hare liverei dragen, zooals het rozenhoedje of den rozenkrans, het schapulier of het kettingje; 6° met aandacht, devotie en zedigheit den heiligen rozenkrans bidden, zamengesteld uit vijftien tiendjes van het *Wees gegroet*, ter eere van de vijftien voornaamste geheimen van Jesus Christus; of het rozenhoedje van vijf tiendjes; het derde gedeelte van den rozenkrans, ter eere van de vijf blijde geheimen, te weten: de Boodschap, het Bezoek, de Geboorte van Jesus Christus, de Zuivering en de Terugvinding van Jesus Christus in den tempel, of van de vijf droevige geheimen, die zijn: de Doodstrijd van Jesus Christus in den Olijfhof; zijne Geeseling, zijne Doornekrooning, zijne Kruisdraging en zijne Kruisiging; of van de vijf heerlijke geheimen, namelijk: de Verrijzenis van Jesus Christus, zijne Hemelvaart, de Nederdaling van den Heiligen Geest op Pinksteren, de Tenhemelopneming van de Heilige Maagd met ligchaam en ziel, en hare Krooning door de drie personen der Allerheiligste Drie-eenheid. Men kan ook een rozenhoedje van zes of zeven tiendjes bidden, ter eere van de jaren welke men meent dat de heilige Maagd op aarde heeft geleefd; zamengesteld uit driemaal het *Onze Vader* en twaalfmaal het *Wees gegroet*, ter eere van hare kroon van twaalf sterren of voorregten; of de Getijden der heilige Maagd, zoo algemeen in de Kerk aangenomen en gebeden; of het klein Psalter van de heilige Maagd, dat de heilige Bonaventura ter harer eer gemaakt heeft, en dat zoo teederliedend

en devoot is, dat men het niet kan bidden, zonder daardoor getroffen te worden; of veertienmaal het *Onze Vaer* en het *Wees gegroet*, ter eere harer veertien blijdschappen; of eenige andere gebeden, hymnussen of lozangen der Kerk, zooals het *Salve Regina*, het *Alma*, het *Ave*, *Regina coelorum*, of het *Regina coeli*, naar de verschillende tijden; of het *Ave, maris stella*, *O gloriosa Domina* of het *Magnificat*, of eenige andere oefeningen van godsvrucht, waarvan de boeken vol zijn; 7° ter harer eer geestelijke liederen- en zingen of doen zingen; 8° een zeker getal kniebuingingen of buigingen voor haar doen, haar, bij voorbeeld, elken morgen, zestig of honderd malen zeggende; *Ave, Maria, Virgo fidelis*, om, door hare voorspraak, te verkrijgen dat men gedurende den dag getrouw blijve aan de genaden van God; en des avonds: *Ave Maria, Mater misericordiae*, om God, door haar, vergiffenis te vragen voor de zonden welke men gedurende den dag heeft begaan; 9° zorgen voor hare broederschappen, hare altaren tooijen, hare beelden kroonen en versieren; 10° hare beeldtenissen in processie dragen of doen dragen, en er een bij zich dragen, als een krachtig wapen tegen den duivel; 11° hare beeldtenissen of haren naam laten maken, en ze of in de kerken, of in de huizen, of op de poorten en de ingangen der steden, der kerken en der huizen plaatsen; 12° zich op eene bijzondere en plegtige wijze aan haar toewijden.

Daar zijn eene menigte andere oefeningen van de ware devotie jegens de allerheiligste Maagd, welke de Heilige Geest aan de heilige zielen heeft ingegeven, en die zeer heiligend zijn; men zal ze in bijzonderheden kunnen vinden aangegeven in *Le Paradis ouvert à Philagie*, door den Eerwaarden pater Paulus Barry, van het Gezelschap van Jesus, geschreven, waarin hij een groot getal god-

vruchtige oefeningen heeft opgenomen, welke de Heiligen ter eere van de Allerheiligste Maagd hebben gedaan, welke devotiën wonderbaar dienstig zijn om de zielen te heiligen, mits men ze doe gelijk het behoort: 1° met eene goede en opregte meening om God alleen te behagen, zich met Jesus Christus als met zijn laatste einde te vereenigen, en den evennaaste te stichten; 2° met aandacht, zonder vrijwillige verstrooidheid; 3° met godsvrucht, niet haastig of achteloos; 4° met zedigheit en eene eerbiedige en stichtende houding.

Eindelijk verklaar ik luide dat ik na bijna al de boeken die over de devotie tot de allerheiligste Maagd handelen gelezen, en gemeenzaam omgegaan hebbende met de heiligste en geleerdste personen van deze laatste tijden, geen uitstekender oefening jegens de heilige Maagd heb leeren kennen, dan die, welke ik zal mededeelen, die van eene ziel meer offers voor God eischt, die haar meer ledig maakt van zich zelve en van hare eigenliefde, die haar getrouwer in de genade bewaart, en de genade in haar, die haar volmaakter en gemakkelijker met Jesus Christus vereenigt, en eindelijk die glorievoller voor God, heiligmakender voor de ziel en nuttiger voor den evennaaste is.

Dewijl het wezenlijke dier devotie bestaat in het inwendige dat zij moet vormen, zal een ieder haar niet evenzeer begrijpen: eenigen zullen blijven hangen aan hetgeen zij uiterlijks heeft, en niet verder gaan, en dit zal het grootste getal wezen; eenigen, in geringen getale, zullen in haar inwendig doordringen, maar zij zullen daarin slechts ééne trap opklimmen. Wie zal de tweede trap opklimmen; wie tot de derde geraken? eindelijk, wie zal daarin zijn door zijn staat? Degene alleen aan wien de Geest van Jesus Christus dit geheim

zal openbaren; de zeer getrouwe ziel die Hij daartoe zelf zal geleiden, om van de eene deugd tot de andere, van de eene genade tot de andere, van het eene licht tot het andere vooruit te gaan, ten einde tot de vervorming van zich zelve in Jesus Christus, en tot de volheid van zijn leeftijd op aarde en van zijne glorie in den hemel te geraken.

1. *Waarin de volmaakte toewijding aan
Jesus Christus bestaat.*

Daar onze geheele volmaaktheid bestaat in gelijkvormig, vereenigd met en toegewijd aan Jesus Christus te zijn, is de volmaaktste van alle devotiën ongetwijfeld die, welke ons op de volmaaktste wijze met dit volmaakt toonbeeld van alle heiligheid gelijkvormig maakt, vereenigt en toewijdt: dewijl Maria nu van al de schepselen het meest gelijkvormig met Jesus Christus is, volgt daaruit dat de devotie tot de allerheiligste Maagd, zijne heilige Moeder, het meest van allen eene ziel aan Onzen Heer toewijdt en gelijkvormig maakt, en dat hoe meer eene ziel aan Maria zal toegewijd zijn, hoe meer zij het aan Jesus Christus zal wezen; daarom is de volmaaktste toewijding aan Jesus Christus niets anders dan eene volmaakte en geheele toewijding van zich zelve aan de allerheiligste Maagd, die de devotie is welke ik leer; of anders eene volmaakte hernieuwing der beloften van het heilig Doopsel.

Deze devotie bestaat dan hierin dat men zich geheel en al aan de allerheiligste Maagd schenke, om door haar geheel en al aan Jesus Christus toe te behooren. Men moet haar geven: 1° ons ligchaam met al zijne zintuigen en zijne ledematen; 2° onze ziel met al hare vermogens; 3° onze uitwendige goederen, welke men fortuin noemt,

tegenwoordige en toekomstige; 4° onze inwendige en geestelijke goederen, die onze verdiensten, onze deugden en onze voorleden, tegenwoordige en toekomstige goederen zijn: kortom, al wat wij in de orde der natuur en in de orde der genade hebben, en al wat wij in de toekomst in de orde der natuur, der genade en der glorie, zullen kunnen hebben, en dit zonder eenig voorbehoud, zelfs niet van een penning, van een haar en van de geringste goede daad, en dit voor de gansche eeuwigheid, en dit zonder aanspraak te maken op of te verwachten eenige andere belooning voor onze offerande en onze diensten, dan de eer van door haar en in haar Jesus Christus toe te behooren, indien deze beminnelijke Meesteresse niet was, gelijk zij altijd is, het vrijgevigste en dankbaarste aller schepselen.

Ik heb gezegd dat deze devotie zeer goed kan genoemd worden eene volmaakte vernieuwing der beloften van het heilig Doopsel, want ieder christen was, vóór zijn Doopsel, de slaaf des duivels, dewijl hij hem toebehoorde; hij heeft in zijn Doopsel, door zijn eigen mond, of door dien van zijn peter en zijne meter, Satan, zijne pomperijen en zijne werken verzaakt, en Jesus Christus als zijn Meester en zijn Opperheer aangenomen, om in hoedanigheid van slaaf der liefde van Hem af te hangen. Dit nu doet men door deze devotie: men verzaakt (gelijk in het formulier van toewijding is aangegeven) aan den duivel, aan de wereld, aan de zonde en aan zich zelve, en men geeft zich geheel en al door de handen van Maria aan Jesus Christus; en zelfs doet men iets meer, dewijl men in het Doopsel gewoonlijk door eens anders mond spreekt, te weten: door den peter en de meter; men geeft zich slechts bij procuratie aan Jesus Christus; maar, in deze devotie, geeft men zich door

zich zelveu, vrijwillig, met kennis van zaken. In het heilig Doopsel, geeft men zich niet aan Jesus Christus door de handen van Maria, ten minste niet op uitdrukkelijke wijze, en geeft men de waarde zijner goede werken niet aan Jesus Christus; men blijft, na het Doopsel, geheel vrij om die toe te passen op wien men wil of die voor zich te behouden; maar, door deze devotie, geeft men zich uitdrukkelijk, door de handen van Maria, aan Onzen Heer, en men wijdt Hem de waarde van al zijne handelingen toe.

De menschen, zegt de heilige Thomas, doen, in het heilig Doopsel, belofte, om aan den duivel en zijne pomperijen te verzaken. *In Baptismo covent homines abrenuntiare diabolo et pompis ejus.* En deze gelofte, zegt de heilige Augustinus, is de grootste en de onmisbaarste: *Votum maximum nostrum quo vocimus nos in Christo esse mansuros.* Dit zeggen ook de canouisten: *Præcipuum votum est quod in baptisate facimus.* Maar wie houdt deze groote gelofte? Wie houdt getrouw de beloften van het heilig Doopsel? Verraden niet bijna al de Christenen de trouw aan Jesus Christus in hun Doopsel gezworen? Van waar kan die algemeene verdorvenheid komen, anders dan van de vergetelheid waarin men leeft van de beloften welke men daarbij gedaan en de verbindtenissen welke men daarbij heeft aangegaan, en omdat bijna niemand door zich zelveu het verbond dat men door zijn peter en zijne meter met God heeft aangegaan, ratificeert? Dit is zoo waar, dat het Concilie van Sens, op bevel van Lodewijk den Goedaardige, zaamgekomen om te trachten de wanordelijkheden onder de Christenen weg te nemen, die groot waren, oordeelde dat de voorname reden van dit zedebederf voortkwam uit de vergetelheid en de onwetendheid waarin men omtrent de verbindtenissen van

het heilig Doopsel leefde; en het vond geen beter middel om zulk een groot kwaad te herstellen dan de Christenen er toe te brengen om de doopheloften te hernieuwen.

De catechismus van het Concilie van Trente, de getrouwe verklaarder van deze heilige Kerkvergadering, vermaant de pastoors hetzelfde te doen, en de volken er toe te brengen om zich te herinneren en te gelooven dat zij aan Onzen Heer Jesus Christus zijn verbonden en toegewijd, als slaven aan hun Verlosser en Heer. Ziehier zijne woorden: *Parochus fidelem ad eam rationem cohortabitur ut sciat æquissimum esse... nos ipsos, non secus ac mancipia Redemptori nostro et Domino in perpetuum addicere et consecrare.* (Cat. Conc. Trid., pars. I, c 3, § 4).

Indien nu de Kerkvergaderingen, de Kerkvaders en de ondervinding ons aantoonen, dat het beste hulpmiddel tegen de verdorvenheid der Christenen, hierin bestaat, dat men hun de verplichtingen van hun Doopsel herinnert en hen er toe brengt om de geloften, welke zij daarbij gedaan hebben, te hernieuwen, is het dan niet redelijk dat men het nu op eene volmaakte wijze doe, door zich geheel aan Onzen Heer door zijne heilige Moeder toe te wijden? Ik zeg op eene volmaakte wijze, omdat men zich, om zich aan Jesus Christus toe te wijden, van het volmaakste aller middelen, namelijk van de allerheiligste Maagd bedient.

Men kan niet tegenwerpen dat deze devotie nieuw of onverschillig is: zij is niet nieuw, dewijl de Kerkvergaderingen, de Kerkvaders en verschillende schrijvers, zoowel nieuwe als oude, over deze toewijding aan Onzen Heer, door de hernieuwing der geloften en beloften van het heilig Doopsel, spreken als van eene van oudsher beoefende zaak, en zij die aan al de Christenen aanraden; zij is niet onverschillig, dewijl de voornaamste

bron van al de wanordelijkheden, en bij gevolg van de verdoeming der Christenen, voortkomt uit het vergeten van en de onverschilligheid voor deze oefening.

Iemand zou kunnen zeggen dat dewijl deze devotie, ons, door de handen der allerheiligste Maagd, de waarde van al onze goede werken, gebeden, verstervingen en aalmoezen, aan Onzen Heer doet geven, zij ons in de onmogelijkheid stelt om de zielen onzer bloedverwanten, vrienden en weldoeners te hulp te komen.

Ik antwoord hem: 1° het is niet aan te nemen dat onze bloedverwanten, vrienden en weldoeners schade zullen lijden omdat wij ons onherroepelijk toegewijd hebben aan de dienst van Onzen Heer en van zijne heilige Moeder. Dit te onderstellen zou eene belediging zijn van de goedheid en de magt van Jesus en van Maria, die onze bloedverwanten, vrienden en weldoeners, wel uit onze kleine geestelijke inkomsten, of langs andere wegen zullen weten te helpen. 2° Deze oefening belet niet dat men voor anderen bidde, hetzij dooden, hetzij levenden, ofschoon de toepassing van onze goede werken van den wil der allerheiligste Maagd zal afhangen; integendeel zal dit ons aansporen om met meer vertrouwen te bidden, even als een rijke die al zijne bezittingen aan een grooten prins zou hebben gegeven, om hem meer te vereeren, dien prins met meer vertrouwen zou verzoeken om eene aalmoes te schenken aan een zijner vrienden, die hem dit zou vragen. Men zou dien prins zelfs genoeg doen door hem in staat te stellen om zijne erkentelijkheid te betuigen jegens iemand die zich zou beroofd hebben om hem te verrijken, die zich verarmd heeft om hem te eeren. Men moet hetzelfde zeggen van Onzen Heer en van de heilige Maagd: zij zullen zich nooit in dankbaarheid laten overwinnen.

Men zou nog kunnen zeggen: Indien ik de geheele waarde mijner daden aan de heilige Maagd geef om die toe te passen aan wien zij zal willen, zal ik welligt lang in het Vagevuur moeten lijden. Deze tegenwerping, die voorkomt uit eigenliefde en onwetendheid omtrent de vrijgevigheid van God en van zijne heilige Moeder, vernietigt zich zelve: zal eene vurige en edelmoedige ziel, die de belangen Gods hooger schat dan de hare, die zonder voorbehoud alles aan God geeft wat zij bezit, zoodat zij niet meer geven kan, en die zich geheel opoffert om Hem te winnen; zal die edelmoedige ziel, zeg ik, dan in de andere wereld gestraft worden, omdat zij vrijgeviger en belangeloozer geweest is dan de anderen? Volstrekt niet: Onze Heer en zijne heilige Moeder zullen in deze en in de andere wereld, in de orde der natuur, der genade en der glorie zeer vrijgevig zijn, gelijk wij in het vervolg zullen zien.

Nu moeten wij, zoo kort mogelijk, de beweegredenen mededeelen welke deze devotie aanbevelenswaardig voor ons moeten maken, de wonderbare uitwerkselen welke zij in de getrouwe zielen voortbrengt, en waarin hare voornaamste oefeningen bestaan.

II. *Beweegredenen dier volmaakte toewijding.*

Eerste beweegreden, die ons de uitmuntendheid der toewijding van zich zelve aan Jesus Christus door de handen van Maria, doet zien.

Indien men op aarde geen verhevener bediening kan uitdenken dan de dienst van God; indien de minste dienaar Gods rijker, magtiger en edeler is dan al de

koningen en de keizers der aarde, wanneer zij God zelve niet getrouw dienen, welke zijn dan de rijkdommen, de magt en de waardigheid van den getrouwen en volmaakten dienaar, die aan de dienst van God geheel en zonder voorbehoud, zooveel dat mogelijk is, zal toegewijd zijn! Zoo is een getrouwe en liefhebbende slaaf van Jesus in Maria, die zich geheel aan de dienst van den Koning der koningen, door de handen zijner heilige Moeder, heeft gegeven, die niets voor zich zelve heeft teruggehouden: al het goud der aarde en de schoonheden der hemelen kunnen hem niet betalen.

Daar is geen andere oefening door welke men zich gemakkelijk vrij maakt van dien geest van eigendom, die onmerkbaar in de beste handelingen slaapt; en onze goede Jesus geeft die groote genade ter belooning voor de heldhaftige en belangelooze daad welke men gepleegd heeft toen men Hem, door de handen zijner heilige Moeder, de waarde van al zijne goede werken afstond. Indien Hij, zelfs op deze wereld, het honderdvoudige geeft aan al degenen, die, uit liefde tot Hem, de uitwendige tijdelijke en vergankelijke goederen verlaten, welk honderdvoudig zal Hij dan niet geven aan dengene, die Hem zelfs zijne inwendige en geestelijke goederen zal afstaan!

Jesus, onze groote vriend, heeft zich zonder voorbehoud, met ligchaam en ziel, deugden, genaden en verdiensten aan ons geschonken: *Se toto totum me comparavit*, zegt de heilige Bernardus: «Hij heeft mij geheel gewonnen door zich geheel aan mij te geven»; is het niet regtmatig en dankbaar dat wij Hem alles geven wat wij Hem zullen kunnen geven? Hij is het eerst vrijgevig jegens ons geweest; wij moeten het op onze beurt zijn, en Hij zal voor ons gedurende ons leven, bij onzen dood en

in de gebeele eeuwigheid, nog vrijgeviger zijn: *Cum liberali liberalis erit.*

Tweede beweegreden, die ons doet zien dat het in zich zelf regtmatig en voordeelig voor de Christenen is om zich geheel aan de allerheiligste Maagd toe te wijden, ten einde volmaakter aan Jesus Christus toegewijd te zijn.

Deze goede Meester heeft het niet beneden zich geacht om zich in den schoot der heilige Maagd, als een gevangene, een slaaf van liefde op te sluiten, en haar gedurende dertig jaren onderdanig en gehoorzaam te zijn. Hier, ik herhaal het, staat het menschelijk verstand stil, wanneer het dit gedrag der vleeschgeworden Wijsheid ernstig overweegt, die zich, ofschoon zij het heeft kunnen doen, niet regtstreeks, maar door de allerheiligste Maagd aan de menschen heeft willen geven; die niet op den leeftijd van een volwassen mensch, maar als een arm en klein kind op de wereld heeft willen komen, afhankelijk van de zorgen en het onderhoud zijner heilige Moeder. Deze oneindige Wijsheid, die een ontzettend verlangen had om God haren Vader te verheerlijken en de menschen zalig te maken, heeft geen volmaakter en korter middel gevonden om het te doen dan door zich in alle dingen aan de allerheiligste Maagd te onderwerpen, niet alleen gedurende hare acht, tien of vijftien eerste levensjaren, gelijk de andere kinderen, maar gedurende dertig jaren; en zij heeft meer glorie aan God haren Vader gegeven, gedurende dien ganschen tijd van onderwerping aan en afhankelijkheid van de allerheiligste Maagd, dan zij haar zou gegeven hebben door die dertig jaren te gebruiken om wonderen te doen, om over de gansche wereld te prediken, om al de menschen te bekeeren, daar de hemelsche Vader het aldus geregeld heeft: *Quae placita sunt ei facio semper.* O! o! hoe hoogelijk ver-

heerlijkt men God, indien men zich, op het voorbeeld van Jesus, aan Maria onderwerpt!

Zouden wij, zulk een zichtbaar en algemeen bekend voorbeeld voor oogen hebbende, dwaas genoeg zijn om een volmaakter en korter middel te zoeken om God te verheerlijken, dan dat van ons aan Maria te onderwerpen, op het voorbeeld van haren Zoon?

Dat men zich hier, ten bewijze van de afhankelijkheid waarin wij van de allerheiligste Maagd moeten zijn, herinnere wat ik hierboven gezegd heb, toen ik het voorbeeld aanhaalde dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest ons van die afhankelijkheid geven. De Vader heeft zijn Zoon alleen door haar gegeven en geeft zijn Zoon alleen door haar, neemt geen kinderen aan dan door haar, en deelt zijne genaden niet mede dan door haar; God de Zoon is voor iedereen in het algemeen, alleen door haar gevormd geworden, en wordt dagelijks alleen door haar in vereeniging met den Heiligen Geest voortgebracht en gevormd, en deelt zijne verdiensten en zijne deugden alleen door haar mede; de Heilige Geest heeft Jesus Christus alleen door haar gevormd, vormt de leden van zijn mystiek ligchaam alleen door haar en deelt zijne gaven en gunsten alleen door haar uit. Zouden wij na zoo vele en zoo dringende voorbeelden der allerheiligste Drievuldigheid, zonder eene uitermate groote blindheid Maria kunnen ter zijde stellen en ons niet aan haar toewijden, en van haar afhangen om tot God te gaan en ons aan God op te offeren?

Ziehier eenige latijnsche plaatsen der Kerkvaders, die ik heb gekozen om te bewijzen wat ik gezegd heb:

«Duo filii Mariæ sunt, homo Deus et homo purus; unius corporaliter, et alterius spiritualiter Mater est Maria.» (*Heilige Bonaventura en Origenes.*)

«Hæc est voluntas Dei, qui totum nos voluit habere per Mariam; ac proinde si quid spei, si quid gratiæ, si quid salutis, ab ea noverimus redundare.» (*Heilige Bernardus*).

«Omnia dona, virtutes, gratiæ ipsius Spiritus Sancti, quibus vult, et quando vult, quomodo vult, et quantum vult, per ipsius manus administrantur.» (*Heilige Bernardinus*).

«Qui indignus eras cui daretur, datum est Mariæ, ut per eam acciperes quidquid haberes.» (*Heilige Bern.*)

God, ziende dat wij onwaardig zijn om zijne genaden onmiddellijk uit zijne hand te ontvangen, zegt de heilige Bernardus, geeft ze aan Maria, opdat wij door haar zouden ontvangen al wat Hij ons wil geven; en Hij vindt ook zijne glorie om door de handen van Maria, de dankbaarheid, den eerbied en de liefde te ontvangen, welke wij Hem voor zijne weldaden verschuldigd zijn. Het is dus zeer regtmatig, dat wij dit gedrag van God navolgen, opdat, zegt dezelfde heilige Bernardus, de genade tot zijn Gever terugkeere door hetzelfde kanaal, dat haar ons toegevoegd heeft: *Ut eodem alveo ad Largitorem gratia redeat quo fluxit*. Dit doet men door onze devotie: al wat men is en al wat men bezit, offert men op en wijdt men toe aan de Allerheiligste Maagd, opdat Onze Heer door hare tusschenkomst de glorie en de dankbaarheid welke men aan Hem verschuldigd is, ontvangt. Men erkent zich onwaardig en onbekwaam om zelf tot zijne oneindige Majesteit te naderen: daarom bedient men zich van de tusschenkomst der allerheiligste Maagd.

Bovendien is het eene oefening van eene groote deugd die God boven alle anderen lief heeft. Eene ziel die zich verheft, verlaagt God, eene ziel die zich vernedert, verheft God; God weerstaat den hoogmoedigen, en geeft

zijne genade aan de nederigen; indien gij u verlaagt, u onwaardig achtende om voor Hem te verschijnen en tot Hem te naderen, dan daalt Hij neder, dan verlaagt Hij zich om tot u te komen, om in u zijn behagen te scheppen, en om u ondanks u zelve te verheffen. O! hoe heeft Hij de nederigheid des harten lief! Tot deze nederigheid brengt deze oefening van devotie, dewijl zij ons leert Onzen Heer, hoe zachtmoedig en barmhartig Hij ook is, nooit zelf te naderen, maar zich al'tijd van de tusshenkomst der allerheiligste Maagd te bedienen, hetzij om voor God te verschijnen, hetzij om Hem te spreken, hetzij om Hem te naderen, hetzij om Hem iets op te dragen, hetzij om zich met Hem te vereenigen en aan Hem toe te wijden.

Derde beweegreden. 1° De allerheiligste Maagd, die eene moeder van zachtmoedigheid en barmhartigheid is, en die zich nooit in liefde en in vrijgevigheid laat overwinnen, ziende dat men zich geheel aan haar geeft om haar te eeren en te dienen, zich van het dierbaarste wat men heeft beroovende om haar daarmede te versieren, geeft zich ook geheel en op onuitsprekelijke wijze aan dengene die haar alles geeft. Zij doet hem verzinken in den afgrond harer genaden; zij versiert hem met hare verdiensten; zij steunt hem met hare magt; zij verlicht hem met haar licht; zij ontvlamt hem door hare liefde; zij deelt hem hare deugden, hare nederigheid, haar geloof, hare zuiverheid enz., mede; zij stelt zich zijn waarborg, zijn aanvulsel, en zijn dierbaar alles jegens Jesus. Dewijl eindelijk, die persoon geheel aan Maria is toegewijd, is Maria het ook geheel aan hem; zoodat men van dien volmaakten dienaar en dat volmaakte kind van Maria kan zeggen, wat de heilige Joannes de Evangelist van zich zelve zegt, dat hij

de heilige Maagd voor eenig goed heeft aangenomen:
Acceptit eam discipulus in sua.

Dit brengt in zijne ziel, als hij getrouw blijft, eene diepe verachting, een groot wantrouwen in en een grooten haat tegen zich zelve, en een volkomen vertrouwen en eene volkomene overgegevenheid aan de heilige Maagd, zijne goede meesteres voort. Hij stelt niet meer, zooals vroeger, zijn steun in zijne gesteltenissen, meeningen, verdiensten en goede werken, dewijl hij, daarvan, door die goede Moeder, een volkomen offer aan Jesus-Christus gedaan hebbende, slechts eene schatkist heeft waarin al zijn goed is, en die niet meer bij hem is, en die schatkist is Maria. Dit doet hem zonder slaafsche of angstvallige vrees tot Onzen Heer naderen, en hem met veel vertrouwen bidden; dit doet hem de gevoelens van den vromen en geleerden priester Rupert omhelzen, die, zinspelende op de overwinning welke Jacob op een Engel behaalde, tot de heilige Maagd deze schoone woorden rigt: O Maria, mijne vorstin, en onbevleete Moeder van een God-Mensch, Jesus Christus, ik verlang met dien Mensch te kampen, te weten: het goddelijk Woord, niet met mijne eigene verdiensten, maar met de uwen gewapend: *O Domina, Dei Genitrix, Maria, et incorrupta Mater Dei et hominis, non meis, sed tuis armatus meritis, cum isto Viro, seu Verbo Dei, luctari cupio* (Rup. prolog. in Cantic). O! hoe magtig en sterk is men bij Jesus Christus, wanneer men gewapend is met de verdiensten en de voorspraak van eene waardige Moeder Gods, die, zooals de heilige Augustinus zegt, den Almagtige door de liefde overwonnen heeft.

2° Dewijl men door deze oefening al zijne goede werken, door de handen zijner heilige Moeder, aan den

Heer geeft, zuivert, verfraait die goede Meesteresse ze en doet ze door haren Zoon aannemen.

1. Zij zuivert ze van alle smet van eigenliefde, en van de onmerkbare gehechtheid aan het schepsel, die ongevoelig in de beste handelingen binnensluipt. Van het oogenblik af dat zij in hare zeer zuivere en vruchtbare handen zijn, diezelfde handen die nooit besmet of ledig geweest zijn en die alles zuiveren wat zij aanraken, nemen zij van het geschenk dat men haar doet alles wat daaraan bedorven of onvolmaakt kan zijn weg.

2. Zij verfraait ze door hen te versieren met hare verdiensten en deugden. Het is alsof een landman, de vriendschap en de welwillendheid des konings willende winnen, zich naar de koningin begaf en haar een appel aanbod, die al zijn vermogen uitmaakt, opdat zij dien aan den koning mogt aanbieden. De koningin, het arme kleine geschenk van den landman hebbende aangenomen, zou dien appel op een grooten en schoonen gouden schotel leggen, en dien aldus, van wege den landman, aan den koning aanbieden; daardoor zou de appel, die op zich zelf onwaardig was om den koning te worden aangeboden, een Zijner Majesteit waardig geschenk worden, uit aanmerking van den gouden schotel, waarop hij ligt en van den persoon die hem aanbiedt.

3. Zij biedt die goede werken aan Jesus Christus aan, want zij behoudt niets hoegenaamd voor zich van hetgeen men haar aanbiedt; zij zendt alles getrouw aan Jesus terug. Indien men haar geeft, dan geeft men noodzakelijk aan Jesus; indien men haar looft, indien men haar verheerlijkt, looft en verheerlijkt zij aanstonds Jesus. Nu, gelijk certijds, toen de heilige Elisabeth haar loofde, zingt zij, als men haar looft en zegent: *Magnificat anima mea Dominum.*

4. Zij doet die goede werken door Jesus aannemen, hoe klein en arm het geschenk voor dien Heilige der heiligen en dien Koning der koningen zij. Wanneer men iets aan Jesus aanbiedt uit zich zelve en steunende op zyn eigen arbeid en gesteltenis, dan onderzoekt Jesus het geschenk, en dikwijls verwerpt Hij het van wege de smet welke daaraan door onze eigenliefde kleeft; gelijk Hij eertijds de offers der Joden, geheel van hun eigen wil vervuld, verwierp. Maar als men Hem iets aanbiedt door de zuivere en maagdelijke handen zijner welbeminte Moeder, dan tast men Hem in zyn zwak, indien het mij geoorloofd is deze woorden te gebruiken, dan let Hij niet zoo zeer op de zaak die men Hem aanbiedt, als op zijne goede Moeder die haar Hem aanbiedt; dan slaat Hij er niet zoo zeer acht op van waar het geschenk komt, als door wie het komt. Zoo doet dus Maria, die door haren Zoon nooit afgewezen, maar altijd goed ontvangen wordt, al wat zij Hem aanbiedt, klein of groot, met welgevallen door Zijne Majesteit ontvangen: het is voldoende dat Maria het aanbiedt, opdat Jesus het ontvange en aanneme. Dit is de groote raadgeving die de heilige Bernardus gaf aan degenen, die hij tot de volmaaktheid geleidde: «Wanneer gij iets aan God zult willen opdragen, zorg dan het door de zeer aangename en zeer waardige handen van Maria op te dragen, indien gij niet wilt afgewezen worden»: *Modicum quid offerre desideras, manibus Mariæ offerendum tradere cura, si non vis sustinere repulsam.*

Geeft de natuur zelf dit niet, gelijk wij het gezien hebben, zoo aan de kleinen tegenover de grooten in⁹ Waarom zou de genade ons er niet toe brengen om hetzelfde ten opzichte van God te doen, die oneindig boven ons verheven is, en in wiens tegenwoordigheid

wij minder dan zonnestofjes zijn; bovendien eene Voor-
spreekster hebbende zóó magtig, dat haar nooit iets ge-
weigerd wordt; zóó vernuftig, dat zij al geheimen kent
om Gods hart te winnen; zóó goed en zóó liefderijk, dat
zij niemand verstoot, hoe klein en hoe boos hij moge zijn.

Ik zal later het ware beeld der waarheden die ik
verkondig, in de geschiedenis van Jacob en van Rebecca
bijbrengen.

Vierde beweegreden. Deze devotie, getrouw in hooft-
ning gebragt, is een uitmuntend middel om de waarde
van al onze goede werken tot de meerdere eer Gods
te gebruiken. Bijna niemand handelt met dit edele doel,
ofschoon men daartoe verplicht is, hetzij omdat men niet
weet waar die meerdere eer zich bevindt, hetzij omdat
men haar niet wil. Maar de heilige Maagd, aan wie men
de waarde en de verdienste van de goede werken, welke
men zal kunnen doen, heeft afgestaan, zeer volkomen
wetende waar de grootste glorie van God is, en niets
doende dan om deze te bezorgen, kan een volmaakte
dienaar dier goede Meesteresse, die zich geheel aan haar
heeft toegewijd, gerust zeggen dat de waarde van al
zijne daden, gedachten en woorden tot de meerdere
glorie Gods gebruikt wordt, tenzij hij zijne offerande
uitdrukkelijk terugroep. Kan men iets troostrijkers vin-
den voor eene ziel die den Heer met eene zuivere en
belangelooze liefde bemint, en die de glorie en de be-
langen van God boven zijne eigene stelt.

Vijfde beweegreden. Deze devotie is een *gemakkelijke*
korte, volmaakte en zekere weg om tot de goddelijke
vereeniging, die de volmaaktheid van den Christen is,
te geraken.

1° Het is een *gemakkelijke* weg; het is een weg die
Jesus-Christus gebaad heeft toen Hij tot ons kwam,

en waarop geen hinderpaal bestaat om tot Hem te komen. Men kan wel is waar langs andere wegen tot de vereeniging met God geraken; maar dit zal alleen kunnen door veel meer kruisen en met veel meer moeilijkheden, welke wij slechts zeer bezwaarlijk zullen overwinnen. Men zal duistere nachten, menigen vreeselijken kamp- en doodstrijd moeten doorbrengen, over stijle bergen, over zeer stekende dorens en door afgrijselijke woestijnen. Maar langs den weg van Maria, gaat men zachter en kalmer. Men vindt daar inderdaad ook hagehe-lijke gevechten te leveren en groote moeilijkheden te overwinnen; maar deze goede Moeder en Meesteresse komt zoo dicht bij en is zoo tegenwoordig bij hare getrouwe dienaren, om hen in hunne duisternissen en in hunne twijfelingen te verlichten, om hen in hunne vreezen te bevestigen, om hen in hunnen strijd en moeilijkheden te ondersteunen, dat die maagdelijke weg om Jesus-Christus te vinden inderdaad een weg van rozen en van honig is, in vergelijking van andere wegen. Daar zijn eenige Heiligen geweest maar in geringe getale, gelijk de heilige Ephrem, de heilige Joannes Damascenus, de heilige Bernardus, de heilige Bernardinus, de heilige Bonaventura, de heilige Franciscus van Sales, enz., die langs dien zoeten weg zijn gegaan om tot Jesus-Christus te komen; dewijl de Heilige Geest, de getrouwe Bruidgom van Maria, hun dien door eene bijzondere genade heeft getoond; maar de andere Heiligen, die in veel grooter getal zijn, hebben wel allen devotie tot de heilige Maagd gehad, doch niet, of zeer weinig dien weg bewandeld. Daarom hebben zij moeilijker en gevaarlijker beproevingen doorgestaan.

Hoe komt het dan, zullen mij eenige waarlijk aan Maria toegewijde lieden zeggen, dat de getrouwe die-

naars van die goede Moeder zoovele gelegenheden hebben om te lijden, en dat zij, inderdaad, meer lijden, dan degenen die haar minder toegewijd zijn? Men spreekt hen tegen, men vervolgt hen, men lastert hen, men kan hen niet lijden; of wel, zij wandelen in inwendige duisternissen en in woestijnen waar geen enkele druppel van den hemelschen dauw nedervalt; indien deze devotie tot de heilige Maagd den weg om Jesus Christus te vinden gemakkelijker maakt, hoe komt het dan dat zij de verachtsten zijn? Ik antwoord dat de getrouwste dienaars van de heilige Maagd hare grootste gunstelingen zijnde, het wel waar is, dat zij van haar de grootste genaden en gunsten des Hemels verkrijgen, die de kruisen zijn; maar ik houd vol dat ook de dienaars van Maria die kruisen met meer gemakkelijkerheid, verdienen en glorie dragen, en dat hetgeen een ander duizendmaal zou tegenhouden of hem doen vallen, hen niet eenmaal tegenhoudt en hen doet vooruitgaan, dewijl die goede Moeder, vol van genaden en van de zalving des Heiligen Geestes, al die kruisen welke zij hun houdt in de suiker harer moederlijke zochtigheid en in de zalving der zuivere liefde confijt: zoodat zij ze blijmoedig als geconfijte noten inslikken, ofschoon zij in zich zelven zeer bitter zijn. En ik geloof dat iemand die devoot wil zijn en vroom in Jesus Christus leven, en bij gevolg vervolging lijden en dagelijks zijn kruis dragen, nooit groote kruisen dragen zal of ze niet blijmoedig tot het einde zal dragen, zonder eene teedere godsvrucht tot de heilige Maagd, die de confituur van de kruisen is: even als iemand niet zonder zich veel geweld aan te doen, dat niet duurzaam zal zijn, groene noten zal kunnen eten, die niet in de suiker geconfijt zullen zijn.

2° Deze devotie tot de heilige Maagd is een *korte*

weg om Jesus-Christus te vinden, hetzij omdat men daarop niet verdwaalt, hetzij omdat men, zooals ik het gezegd heb, daarop met meer blijmoedigheid en gemakkelijkerheid, en bij gevolg met meer vaardigheid wandelt. Men maakt meer vooruitgang in weinig tijd van onderwerping en afhankelijkheid van Maria dan in geheele jaren van eigenwil en steunen zich zelf, want een *gehoorzame mensch* die onderworpen is aan de heilige Maria zal schitterende *overwinningen vieren* over al zijne vijanden. Zij zullen hem wel is waar, willen beletten te loopen, of hem achteruit doen gaan, of hem doen vallen, maar met den steun, de hulp en de geleide van Maria, zal hij, zonder te vallen, zonder achter uit te gaan en zelfs zonder te vertragen, met reuzenschreden en in weinig tijds naar Jesus Christus voortgaan, langs denzelfden weg dien Onze Heer gevolgd heeft om tot ons te komen.

Waarom meent gij dat Jesus Christus zoo kort op de aarde heeft geleefd, en Hij in die weinige levensdagen bijna zijn geheele leven in onderdanigheid en gehoorzaamheid aan zijne Moeder heeft doorgebracht? Ach! het is omdat Hij weldra volmaakt geweest zijnde, lang en langer geleefd heeft dan degene wiens verliezen Hij was komen herstellen, ofschoon Adam meer dan negenhonderd jaren geleefd had. Jesus Christus heeft lang geleefd. dewijl Hij goed onderdanig aan zijne heilige Moeder en goed vereenigd met haar geleefd heeft om God' zijn Vader te gehoorzamen: want degene die zijne moeder vereert, gelijk op iemand die schatten vergadert, zegt de Heilige Geest: dat wil zeggen dat degene die Maria zijne Moeder zóó vereert dat hij zich aan haar onderwerpt, haar in alle dingen gehoorzaamt, spoedig zeer rijk zal worden: 1° dewijl hij dagelijks schatten vergadert door het geheim

van dien steen der wijzen: *Qui honorat matrem quasi qui thesaurizat*; 2°. dewijl in den schoot van Maria, die een volmaakten man omgeven en gebaarde heeft en die in staat is geweest *Dengene te bevatten, dien het heelal niet begrijpt noch bevat*; in den schoot van Maria, zeg ik, de jongelieden grijsaards worden, volkomen in licht, in heiligheid, in ondervinding en in wijsheid, en in weinige jaren tot de volheid van den leeftijd van Jesus Christus komen.

5°. Deze devotie tot de heilige Maagd is een *volmaakte* weg om zich naar Jesus Christus te begeven en met Hem te vereenigen, dewijl Maria het volmaaktste en het heiligste der zuivere schepselen is, en dewijl Jesus Christus, die volmaakt tot ons gekomen is, geen anderen weg voor zijne groote en bewonderenswaardige reis heeft genomen. De Allerhoogste, de Onbegrijpelijke, de Ongenaakbare, Degene die Is, heeft tot ons willen komen, aardwormpjes, die niets zijn; hoe is dit geschied? De Allerhoogste is op volmaakte en goddelijke wijze door Maria tot ons nedergedaald, zonder iets van zijne godheid en zijne heiligheid te verliezen; en door Maria moeten de zeer kleinen op volmaakte en goddelijke wijze tot den Allerhoogste opklimmen zonder iets te duchten. De Onbegrijpelijke heeft zich als volmaakt laten begrijpen en bevatten door Maria, zonder iets van zijne onmetelijkheid te verliezen; het is ook door deze nederige Maagd dat wij ons zonder eenig voorbehoud, op volmaakte wijze moeten laten bevatten en geleiden. De Ongenaakbare is door Maria, zonder iets van zijne Majesteit te verliezen, tot ons genaderd, en heeft zich naauw, volmaakt en zelfs persoonlijk met onze menschheid vereenigd; ook door Maria kunnen wij volmaakt en naauw, zonder vrees van verstooten te worden, God naderen en

ons met zijne Majesteit vereenigen. Eveneens kunnen wij, ofschoon niets zijnde, door Maria gelijk aan God worden door de genade en de glorie, door ons zóó volmaakt en geheel aan haar te geven, dat wij niets in ons zelve en alles in haar zijn, zonder vrees van te verdwalen.

Dat men mij een nieuwen weg make om tot Jesus Christus te gaan, en dat die weg geplaveid zij met al de verdiensten der Gelukzaligen, versierd met al hunne heldhaftige deugden, verlicht en verfraaid met al het licht en de schoonheden der Engelen, en dat al de Engelen en de Heiligen daar mogen zijn, om er degenen te geleiden, te verdedigen en te ondersteunen, die daarop zullen willen wandelen; voorwaar, voorwaar, ik zeg met alle gerustheid, en ik zeg de waarheid, dat ik bij voorkeur boven dien zoo volmaakten weg, den onbevleeten weg van Maria zou nemen: *Posui immaculatam viam meam*; pad of weg zonder eenigen vlek of smet, zonder erfzonde of dadelijke zonde, zonder schaduwen en duisternissen; en indien mijn beminnelijke Jesus, in zijne glorie, eene tweede maal op aarde komt (zooals het zeker is) om daar te heerschen, zal Hij geen anderen reisweg kiezen dan Maria, door wie Hij zoo zeker en volmaakt de eerste maal gekomen is. Het onderscheid dat er tusschen de eerste en de laatste komst zal zijn, is dat de eerste geheim en verborgen is geweest, en de tweede glorievol en schitterend zijn zal; maar beide volmaakt, dewijl beide door Maria zullen zijn. Helaas, dit is een geheim 't welk men niet begrijpt: *Hic taceat omnis lingua*.

4° Deze devotie tot de heilige Maagd is een zekere weg om naar Jesus-Christus te gaan en de volmaaktheid te verkrijgen door ons met Hem te vereenigen.

1° Dewijl deze oefening welke ik onderwijs niet nieuw

is; zij is zóó oud, dat men, zooals de heer Boudon, (sedert in geur van heiligheid gestorven), in een boek dat hij over deze devotie heeft geschreven, zegt, dat men haar begin niet met naauwkeurigheid kan bepalen; het is evenwel zeker dat men sedert meer dan 700 jaren daarvan teekenen in de Kerk heeft gevonden. De heilige Odilon, abt van Cluny, die omstreeks het jaar 1040 leefde, is een der eersten geweest die haar in 't openbaar in Frankrijk heeft geoefend, zooals het in zijn leven staat aangeteekend. De kardinaal Petrus Damianus, verhaalt dat zijn broeder, de gelukzalige Marinus, zich in 1056, in tegenwoordigheid van zijn geestelijken leidsman, op eene zeer stichtende wijze, tot slaaf aan de heilige Maagd gaf: want hij deed een koord om den hals, nam de tuchtroede, en legde op het altaar eene som gelds als bewijs van zijne gehechtheid en zijne toewijding aan deze doorluchtige Koningin. Hij zette de beoefening van deze devotie zoo getrouw gedurende zijn geheele leven voort, dat hij verdiende bij zijn dood door zijne goede Meesteresse bezocht en getroost te worden, en uit haren mond de beloften van het Paradijs te ontvangen als belooning van zijne diensten. Cesarius Bollandus maakt melding van een doorluchtigen ridder, Wouter van Birbac, die, omstreeks het jaar 1500, deze toewijding van zich zelve aan de heilige Maagd deed. Deze devotie is door verscheidene bijzondere personen tot de zeventiende eeuw, waarin zij publiek is geworden, geoefend.

Pater Simon de Roias, van de Orde der Drievuldigheid, genaamd van de Verlossing der gevangenen, prediker van koning Philips III, bragt deze oefening van godsvrucht in gebruik in geheel Spanje en Duitschland, en, op aandringen van Philips III, verkreeg hij van Gregorius XV groote aflaten voor degenen die haar zouden omhelzen.

De eerwaarde pater de Los-Rios, van de Orde van den heiligen Augustinus, legde er zich, met zijn boezemvriend pater de Roias op toe, om deze devotie door zijne geschriften en zijne woorden in dezelfde landen te verspreiden; hij schreef een lijvig boekdeel, getiteld: *Hierarchia Mariana*, waarin hij met evenveel godsvrucht als geleerdheid over de oudheid, de uitmuntendheid en de degelijkheid dezer toewijding aan Maria schreef. De eerwaarde paters Theatijnen, vestigden haar, in de laatste eeuw, in Sicilie en Savoije; de eerwaarde pater Stanislaus Thanicius, van het Gezelschap van Jesus, deed haar op bewonderenswaardige wijze in Polen kennen. Pater de Los-Rios, noemt in zijn bovengemeld boek, de namen der prinsen, hertogen en kardinalen van verscheidene rijken, die deze oefening hebben omhelsd.

De eerwaarde pater Cornelius a Lapide, even aanbevelenswaardig om zijne godsvrucht als om zijne grondige wetenschappelijke kennis, last gekregen hebbende van verscheidene godgeleerden om die devotie te onderzoeken, gaf haar, na rijp beraad, loftuitingen harer godsvrucht waardig, en verscheidene anderen voorname personen volgden zijn voorbeeld. De eerwaarde paters Jesuïeten, altijd ijverig in de dienst der allerheiligste Maagd, boden in naam der Congreganisten van Keulen, eene kleine verhandeling over de heilige slavernij, aan den hertog Ferdinand van Beijeren aan, die toen aartsbisschop van Keulen was, en deze gaf haar zijne goedkeuring en verlof om haar te doen drukken, al de pastoors en de religieusen van zijn bisdom aanmanende om deze vrome oefening zooveel mogelijk te verspreiden. De kardinaal de Bérulle, wiens gedachtenis in geheel Frankrijk in zegening is, was een der ijverigsten om haar in Frankrijk te verspreiden, ondanks al de las-

teringen en de vervolgingen der bedilleis en losbandige lieden: zij beschuldigden hem van nieuwigheid en bijgeloovigheid, zij schreven en gaven tegen hem een schotschrift uit, en zij bedienden zich, of liever de duivel bediende zich door hunne tusschenkomst, van duizende listen om hem te beletten die oefening in Frankrijk te verspreiden; maar deze groote en heilige man beantwoordde hunne lasteringen alleen door zijn geduld, en hunne tegenwerpingen, in dat schandschrift vervat, door een geschriftje, waarin hij hen zegevierend wederlegt, door aan te toonen dat deze devotie gegrond is op het voorbeeld van Jesus-Christus, op de verpligtingen welke wij jegens Hem hebben, en op de geloften die wij in het heilig Doopsel hebben afgelegd; en voornamelijk met deze laatste reden snoert hij den mond zijner tegenstanders, hun doende zien dat deze toewijding aan de heilige Maagd, en door hare handen aan Jesus-Christus, niets anders is dan eene volmaakte hernieuwing der geloften en beloften van het Doopsel. Hij zegt met betrekking tot deze oefening verscheidene schoone dingen, welke men in zijne werken zal vinden.

Men ziet in het boek van den heer Boudon de verscheidene Pausen vermeld die deze devotie hebben goedgekeurd, de Godgelcerden die haar hebben onderzocht, de vervolgingen welke men tegen haar heeft aangestookt en die zij heeft overwonnen, en de duizende personen die haar omhelsd hebben, zonder dat één Paus haar ooit heeft veroordeeld; en men zou het niet kunnen doen zonder de grondslagen van het Christendom omver te werpen. Het staat dus vast dat deze devotie niet nieuw is, en dat als zij niet algemeen is, dit alleen daaraan mag worden toegeschreven, dat zij te kostbaar is om door iedereen gesmaakt en beoefend te worden.

2° Deze devotie is een zeker middel om tot Onzen Heer te gaan; dewijl het der heilige Maagd eigen is om ons zeker naar Jesus-Christus te voeren, gelijk het Jesus-Christus eigen is om ons tot den eeuwigen Vader te brengen. En dat de geestelijke lieden niet valschelijk meenen dat Maria hun een beletsel is om tot de goddelijke vereeniging te geraken. Zou het toch mogelijk zijn dat degene die voor de geheele wereld in het algemeen en voor ieder in het bijzonder genade voor God gevonden heeft, een beletsel voor eene ziel zou zijn om de groote genade der vereeniging met Jesus Christus te vinden? Zou het mogelijk zijn dat zij, die geheel vol en overvloedig van genaden, zoo vereenigd en vervormd in God is geweest, dat Hij in haar het vleesch heeft willen aannemen, zou beletten dat eene ziel volmaakt met God zou vereenigd worden? Het is wel waar dat het gezigt der andere schepselen, ofschoon heiligen, welligt, op zekere tijden de goddelijke vereeniging zou kunnen vertragen; maar niet Maria, gelijk ik het gezegd heb en niet zal moede worden het altijd te zeggen. Ecne van de redenen waarom zoo weinig zielen tot de volheid van den leeftijd in Jesus Christus geraken, is dat Maria, die, zooveel als ooit, de Moeder van den Zoon en de vruchtbare Bruid van den Heiligen Geest is, niet genoeg in hunne harten gevormd is. Hij die de vrucht goed rijp en gevormd wil hebben moet den boom hebben die haar voortbringt; die de vrucht des levens, Jesus Christus, wil hebben, moet den boom des levens hebben, die Maria is. Hij die de werking van den Heiligen Geest in zich wil hebben, moet zijne getrouwe en onafscheidelijke Bruid, Maria hebben, die hem vruchtbaar maakt, gelijk wij elders gezegd hebben.

Houd u dus overtuigd dat hoe meer gij Maria in uwe

gebeden, bespiegelingen, handelingen en lijden zult in het oog houden, zoo niet met een bepaald en klaar, dan ten minste met een algemeen en onmerkbaar gezigt, en hoe volmaakter gij Jesus Christus zult vinden, die steeds met Maria is, groot, magtig, werkend en onbegrijpelijk. Wel verre dan ook, dat Maria, geheel in God verloren, een hinderpaal worde voor de volmaakten om tot de vereeniging met God te geraken, is er tot heden geen schepsel geweest en zal er nimmer een schepsel zijn die ons krachtadiger tot dit groote werk helpt, hetzij door de genaden welke zij ons ten dien einde mededeelt, dewijl niemand door Gods gedachte vervuld wordt dan door haar, zegt een Heilige: *Nemo cogitatione Dei repletur nisi per te*; hetzij door de zorg welke zij altijd zal hebben om ons te vrijwaren voor de begoochelingen en de bedriegerijen van den boozen geest.

Dáár waar Maria is, bevindt de booze geest zich niet; en een van de onfeilbaarste kenteekenen dat men door den goeden geest geleid wordt, is wanneer men zeer veel devotie heeft voor deze goede Moeder, wanneer men dikwijls aan haar denkt, en dikwijls over haar spreekt. Dit is de gedachte van een Heilige, die daarbij voegt, dat even als de ademhaling een zeker bewijs is dat het ligchaam niet dood is, zoo de veelvuldige gedachte aan en de liefdevolle aanroeping van Maria een zeker teeken is dat de ziel niet dood is door de zonde.

Dewijl Maria alleen al de ketterijen heeft gedood, zooals de Kerk, en de Heilige Geest die haar geleidt, zeggen: *Sola cunctos hæreses, interemisti in universo mundo*; zal, wat de bedillers daartegen mogen inbrengen, een getrouw kind van Maria nooit in de ketterij, of ten minste niet in de formele begoocheling vallen; hij zal wel stoffelijk kunnen dwalen, den leugen voor de waarheid nemen,

en den boozen geest voor den goede, ofschoon moeilijker dan ieder ander; maar hij zal zijne fout of stoffelijke dwaling vroeg of laat inzien; en als hij die zal ingezien hebben, dan zal hij geenszins hardnekkig blijven gelooven en volhouden wat hij voor wezenlijk had gehouden.

Indien iemand derhalve zonder vrees voor begoocheling, die de menschen van gebed gewoonlijk bezielt, op den weg der volmaaktheid wil vooruitgaan en Jesus Christus zeker en volmaakt vinden, dan moet hij met een groot hart, *corde magno et animo volenti*, deze devotie tot de heilige Maagd, die hij welligt nog niet gekend had, omhelzen. Dat hij dezen uitmuntenden weg opga die hem onbekend was en dien ik hem aantoon: *Excellentiore viam vobis demonstro*. Het is een weg gebaad door Jesus-Christus, de Vleeschgeworden Wijsheid, ons eenig hoofd; wanneer de lidmaat dien bewandelt kan hij zich niet bedriegen; het is een *gemakkelijke* weg, uit hoofde van de volheid der genade en de zalving van den Heiligen Geest die hem vervult; men wordt niet moede en gaat niet achteruit als men hem bewandelt. Het is een *korte* weg, die ons, in weinig tijds tot Jesus Christus geleidt. Het is een *volmaakte* weg, waarop geen slijk, geen stof, niet het mins'e vuilnis der zonde wordt aangetroffen. Het is eindelijk een *zekere* weg die ons tot Jesus-Christus en tot het eeuwige leven geleidt op eene rechte en zekere wijze, zonder ter rechter of ter linkerzijde af te wijken. Betreden wij derhalve dien weg en bewandelen wij hem dag en nacht, tot aan de volheid van den leeftijd van Jesus-Christus.

Zesde beweegreden. Deze devotie geeft eene groote inwendige vrijheid, welke de vrijheid der kinderen Gods is, aan de personen die haar getrouw beoefenen. Want, dewijl men zich door deze devotie slaaf van Jesus Christus

maakt, en zich in deze hoedanigheid geheel aan Hem toewijdt, beloont die goede Meester de liefdevolle gevangenschap waarin men zich stelt, door: 1° aan de ziel allen gewetensangst en slaafsche vrees te ontnemen, die in staat zijn om hem te vernauwen, te bemeesteren, in de war te brengen; 2° het hart te verruimen door een vast vertrouwen op God, hem dien als zijn Vader doende beschouwen; 3° Hem eene teedere kinderlijke liefde in te boezemen.

Ik zal mij nu niet ophouden met die waarheid door redenen te bewijzen, maar mij tevreden stellen met een historischen trek te verhalen, dien ik gelezen heb in het leven der Eerwaarde Moeder Agnes van Jesus, religieuse van de Orde van den Heiligen Dominicus, van het klooster van Langeac, in Auvergne, en die op die plaats, in het jaar 1654, in geur van heiligheid is gestorven. Toen zij slechts zeven jaren oud was, en groote kwellingen van den geest leed, hoorde zij eene stem die haar zeide, dat indien zij van al die kwellingen bevrijd en beschermd wilde zijn tegen alle hare vijanden, zij zoo spoedig mogelijk de slavin van Jesus en van zijne heilige Moeder moest worden. Te huis teruggekeerd, haastte zij zich in die hoedanigheid zich geheel door Maria aan Jesus te geven, ofschoon zij vroeger niet wist waarin deze devotie bestond: en een ijzeren ketting gevonden hebbende, deed zij die om de lendenen, en droeg dien tot den dood. Na deze daad, hielden al hare kwellingen en hare gewetensangsten op, en zij bevond zich in een grooten vrede en verruiming des harten, hetgeen haar aanspoorde om die devotie aan verscheidene vrome lieden te leeren, die daarin groote vorderingen maakten, onder anderen de heer Olier, stichter van het seminarie van Saint-Sulpice, en aan

verscheidene priesters en geestelijken van hetzelfde seminarie. Eens verscheen de heilige Maagd haar, en deed haar een gouden ketting om den hals, om haar de vreugde te betuigen welke zij had dat zij zich de slavin van haren Zoon en de hare gemaakt had; en de heilige Cæcilia, die de heilige Maagd vergezelde, zeide haar: Gelukkig zijn de getrouwe slaven van de Koningin des Hemels, want zij zullen de ware vrijheid genieten: *Tibi servire libertas.*

Zevende beweegreden. Ook dit kan ons doen besluiten om die devotie te omhelzen, dat onze evennaaste daarvan veel goed zal ontvangen: want, door deze praktijk beoefent men jegens hem de liefde op uitstekende wijze, dewijl men hem, door Maria's handen, het dierbaarste geeft wat men bezit, namelijk de voldoende en verkrijgende waarde van al zijne goede werken, zonder de geringste goede gedachte en het geringste lijden uit te zonderen; men stemt er in toe dat al wat men in voldoeningen, verkregen heeft en tot zijn dood zal verkrijgen, volgens den wil der heilige Maagd zal gebruikt worden, of tot de bekeering der zondaars, of tot de verlossing van de zielen van het Vagevuur. Is dit niet zijn evennaaste volmaakt liefhebben? Is dit niet het middel om de zondaars te bekeeren zonder vrees voor ijdelheid, en om de zielen in het Vagevuur te verlossen, zonder bijna iets anders te doen dan hetgeen iedereen verplicht is in zijn staat te doen?

Ten einde de uitstekendheid van deze beweegreden te kennen, zou men moeten weten welk een groot goed het is een zondaar te bekeeren of eene ziel uit het Vagevuur te verlossen: een als 't ware oneindig goed, dat grooter is dan hemel en aarde te scheppen, dewijl men aan God het bezit van ééne ziel geeft. Wanneer men, door

deze oefening slechts eene ziel uit het Vagevuur zou verlossen gedurende zijn geheele leven, of slechts een enkelen zondaar zou bekeeren, zou dit dan niet genoeg zijn om iederen waarlijk liefderijken mensch te doen besluiten om haar te omhelzen? Maar men moet in het oog houden, dat wanneer onze goede werken door de handen van Maria gaan, zij eene vermeerdering van zuiverheid, en bij gevolg van voldoende en verkrijgende verdiensten en waarde ontvangen: daarom worden zij veel meer in staat om de zielen van het Vagevuur te verlichten en de zondaars te bekeeren, dan wanneer zij niet door de maagdelijke en vrijgevigige handen van Maria gingen. Het weinige dat men door de heilige Maagd, zonder eigen wil, en door zeer belangelooze liefde geeft, wordt in waarheid zeer magtig om Gods toorn te bedaren, en zijne barmhartigheid te doen nederdalen; en welligt zal iemand die zeer getrouw zal geweest zijn aan die oefening, op zijn doodbed door dit middel verscheidene zielen uit het Vagevuur verlost en verscheidene zondaars bekeerd hebben, ofschoon hij slechts gewone handelingen zal hebben verrigt. Welke vreugde bij zijn oordeel! welke glorie in de eeuwigheid!

Achtste beweegreden. Eindelijk wat ons, in zekeren zin, krachtiger aanspoort tot deze devotie tot de Allerheiligste Maagd, is dat zij een bewonderenswaardig middel is, om in de deugd te volharden en altoos getrouw te zijn. Want hoe komt het, dat de bekeering van de meeste zondaars niet duurzaam is? Hoe komt het dat men zoo gemakkelijk in de zonde hervalt? Hoe komt het dat de meeste regtvaardigen, in plaats van voortgang te maken van de eene deugd tot de andere en nieuwe genaden te verwerven, dikwijls de weinige deugden en genaden welke zij hadden, verliezen? Dit ongeluk komt

daarvan, zooals ik het vroeger heb aangetoond, dat de mensch zoo bedorven, zoo zwak en zoo onstandvastig zijnde, zich aan zich zelve vertrouwt, op zijne eigene krachten steunt, en zich in staat acht om den schat zijner genaden, zijner deugden en verdiensten te bewaren. Door deze devotie nu, vertrouwt men aan de heilige Maagd, die getrouw is, alles wat men bezit toe; men neemt haar aan voor algemeene bewaarster van al zijne goederen, van de natuur en van de genade. Aan hare getrouwheid vertrouwt men zich toe, op hare magt steunt men, op hare barmhartigheid en hare liefde grondt men zich, opdat zij onze deugden en verdiensten, in spijt van den duivel, de wereld en het vleesch, die hunne krachten inspannen, om ze ons te ontnemen, beware en vermeerdere. Men zegt haar, gelijk een goed kind aan zijne moeder, en een getrouwe dienaar aan zijne meesteres: «*Depositum custodi*»: Mijne goede Moeder en Meesteresse, ik herken dat ik, door uwe voorspraak, tot nu toe meer genaden van God gekregen heb dan ik verdien, en mijne noodlottige ondervinding leert mij, dat ik dien schat, in een zeer boos vat draag, en dat ik te zwak en te ellendig ben om hem in mij zelve te bewaren; ik smeek u, neem in bewaring al wat ik bezit, en bewaar het mij door uwe getrouwheid en uwe magt. Indien gij mij bewaart, zal ik niets verliezen; indien gij mij beschermt, zal ik beschut zijn tegen mijne vijanden. Dit zegt de heilige Bernardus in uitdrukkelijke bewoordingen, om ons tot deze oefening op te wekken. «Wanneer Maria u ondersteunt, dan valt gij niet; wanneer zij u beschermt, dan vreest gij niet; wanneer zij u geleidt, dan wordt gij niet vermoeid; wanneer zij u goedgunstig is, dan komt gij in de haven des heils aan: *Ipsa temente, non corruis*,

ipsa protegente, non metuis; ipsa duce, non fatigaris; ipsa propitia, pervenis.» (S. Bern. Serm. 2, super Missus est.) De heilige Bonaventura schijnt hetzelfde in nog duidelijker bewoordingen te zeggen. «De heilige Maagd, zegt hij, is niet slechts teruggehouden in de volheid der heiligen; maar zij houdt ook terug en bewaart de heiligen in hunne volheid, opdat deze niet vermindere; zij belet dat hunne deugden wegvlieden, dat hunne verdiensten vergaan; dat hunne genaden wegvloeijen, dat de duivels hen schaden; eindelijk belet zij dat Onze Heer hen straft als zij zondigen»: *Virgo non solum in plenitudine Sanctorum detinetur, sed etiam in plenitudine Sanctos detinet, ne plenitudo minuatur; detinet virtutes ne fugiant; detinet merita ne pereant; detinet gratias ne effluent; detinet daemones ne noceant; detinet Filium ne peccatores percutiat.* (S. Bonav. in Specul. B. V.)

Maria is de getrouwe Maagd die, door hare getrouwheid aan God, de verliezen herstelt welke de ongetrouwe Eva door hare ongetrouwheid veroorzaakt heeft, en die de getrouwheid aan God en de volharding verkrijgt voor degenen die zich aan haar hechten. Daarom vergelijkt een Heilige haar bij een hecht anker dat hen vasthoudt en hen belet schipbreuk te lijden op de onstuimige zee dezer wereld, waarop zoovele lieden vergaan omdat zij zich niet aan Maria hechten. «Wij binden, zegt hij, de zielen aan uwe hoop, als aan een hecht anker vast.» *Animas ad spem tuam sicut ad firmam anchorum alligamus.* Aan haar hebben de Heiligen die hunne zaligheid bewerkt hebben, zich het meest gehecht, en hebben zij hunne evennaasten ook gehecht, om in de deugd te volharderen. Gelukkig dan en duizendwerf gelukkig de Christenen die zich nu getrouw en geheel aan haar hechten, als aan een stevig en veilig anker! De aanvallen van den

storm dezer wereld zullen hen niet kunnen doen vergaan, noch hunne hemelsche schatten doen verliezen. Gelukkig degenen die in haar als in de ark van Noë binnengaan! De wateren van den vloed der zonden, die zoovele lieden verdrinken, zullen hen niet schaden, want *qui operantur in me, non peccabunt*: «Degenen die in mij zijn om hunne zaligheid te bewerken zullen niet zondigen», zegt zij met de Wijsheid. Gelukkig de ongetrouwe kinderen van de ongelukkige Eva die zich aan Maria hechten, aan de Maagd die altoos getrouw blijft en zich nooit verloochent: *Fidelis permanet, se ipsam negare non potest*, en die altijd degenen die haar liefhebben, liefheeft: *Ego diligentes me diligo*, niet slechts met eene liefde van genegenheid, maar met eene werkelijke en krachtdadige liefde, die ze, door een grooten overvloed van genaden, belet om in de deugd achteruit te gaan, op weg te vallen, door de genade van haren Zoon te verliezen.

Deze goede Moeder ontvangt steeds, uit zuivere liefde, al wat men haar te bewaren geeft, en wanneer zij het eens in hoedanigheid van bewaarster ontvangen heeft, dan is zij uit regtvaardigheid, uit kracht van die overeenkomst van bewaargeving, verplicht het voor ons te bewaren; even als iemand aan wien ik duizend kroonen ter bewaring zou gegeven hebben, verplicht zou zijn die voor mij te bewaren, zoodat indien mijne duizend kroonen, door zijne achteloosheid verloren zouden zijn gegaan, hij naar regt verantwoordelijk zou wezen voor dit verlies. Maar neen, de getrouwe Maria zal niet door hare achteloosheid verloren laten gaan hetgeen men haar zal toevertrouwd hebben: hemel en aarde zouden eerder voorbijgaan, dan dat zij achteloos en ontrouw zou wezen tegenover die op haar betrouwen. Arme kinderen van Maria, uwe zwakheid is uitermate groot, uwe onstand-

vastigheid is groot, uw binnenste is zeer bedorven, dit beken ik; gij zijt voortgekomen uit de bedorven menigte van de kinderen van Adam en van Eva; wordt daarom niet ontmoedigd, maar zijt getroost, verblijdt u dat gij het geheim bezit 'twelk ik u leer, een geheim dat bijna al de Christenen, zelfs de godvruchtigste, niet kennen. Laat uw goud en uw zilver niet in uwe koffers, die reeds door den boozen geest zijn ingestooten, die u bestolen heeft, en die te klein, te zwak en te oud zijn om zulk een grooten en kostbaren schat te bevatten. Doet het zuivere en heldere bronwater niet in uwe door de zonden bedorven en besmette vaten; indien de zonde daarin niet meer is, hare lucht is er toch nog in; het water zou daardoor bedorven worden. Doet uwe keurige wijnen niet in uwe oude tonnen die met slechten wijn gevuld zijn geweest: zij zouden daardoor bedorven en in gevaar gebracht worden om te worden uitgestort.

Ofschoon gij mij aanhoort, voorbeschikte zielen, ik moet u hier nog openhartiger toespreken. Vertrouwt het goud uwer liefde, het zilver uwer zuiverheid, de wateren der hemelsche genaden, noch de wijnen uwer verdiensten en deugden niet aan een zak met gaten, aan een oud en verbroken koffer, aan een bedorven en besmet vat gelijk gij zijt: anders zoudt gij beroofd worden door de dieven, dat wil zeggen door de duivels, die, nacht en dag, den gunstigen tijd om het te doen zoeken en bespieden; anders zoudt gij, door den slechten reuk van eigenliefde, zelfvertrouwen en eigenwil, alles bederven wat God u zuiverst gegeven heeft. Doet, stort in den schoot en in het hart van Maria al uwe schatten, al uwe genaden en deugden; zij is een geestelijk vat, zij is een eerwaardig vat, zij is een uitmuntend vat van godsvrucht: *Vas spirituale, vas honorabile, vas insigne*

devotionis. Sedert God zelf in persoon zich met al zijne volmaaktheden in dit vat heeft opgesloten, is het geheel geestelijk, en de geestelijke woonplaats der geestelijke zielen geworden; het is eerwaardig geworden, en de eeretroon van de grootste vorsten der eeuwigheid; het is uitstekend geworden in godsvrucht, en het doorluchtigste verblijf in zoetheden, in genaden en in deugden; het is eindelijk rijk geworden als een gulden huis, sterk als een toren van David en zuiver als een ivoren toren.

O! hoe gelukkig is een mensch die alles aan Maria heeft gegeven, die in alles en voor alles op Maria vertrouwt! Hij behoort Maria geheel toe, en Maria behoort hem geheel toe. Hij kan veilig met David zeggen: *Hæc facta est mihi*: «Maria is voor mij gemaakt; of met den welbeminden leerling: *Accepi eam in mea*: «Ik heb haar voor mijn eenig goed aangenomen»; of wel met Jesus Christus: *Omnia mea tua sunt, et omnia tua mea sunt*: «Al wat ik bezit, behoort u toe, en al wat gij bezit is het mijne.»

Indien de een of andere bediller, die dit zal lezen, zich verbeeldt dat ik door overdrijving en door eene te ver gedreven devotie spreek, helaas! dan verstaat hij mij niet, òf omdat hij een vleeschelijke mensch is, die de dingen des geestes niet smaakt, òf omdat hij van de wereld is, die den Heiligen Geest niet kan ontvangen, òf omdat hij een hoogmoedige mensch is, die al wat hij niet begrijpt veroordeelt of veracht. Maar de zielen die niet uit het bloed, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God en uit Maria geboren zijn, begrijpen mij; en ook voor haar schrijf ik dit. Intusschen zeg ik voor beiden, hervattende wat ik afgebroken heb, dat Maria, de getrouwste en de vrijgevigste van al de zuivere schepselen zijnde, zich nooit in liefde

en in vrijgevigheid laat overwinnen; en dat zij, zegt een heilige man, een kabeljaauw zal geven als men een spiering uitwerpt: dat wil zeggen: dat als men haar slechts iets geeft, zij veel geeft van hetgeen zij van God ontvangen heeft; en, bij gevolg, dat indien eene ziel zich zonder voorbehoud geeft, Maria zich ook zonder voorbehoudt geeft; dat indien eene ziel zonder vermetelheid, van hare zijde werkende om de deugden te verkrijgen, om hare hartstogten te beteugelen, haar vertrouwen op Maria stelt, Maria zich zonder voorbehoud aan deze ziel schenkt.

Dat de getrouwe dienaren der heilige Maagd dus veilig met den heiligen Joannes Damascenus zeggen: «Vertrouwen op u stellende, o Moeder Gods, zal ik zalig worden; onder uwe bescherming zal ik niets vreezen; met uwe hulp zal ik mijne vijanden bestrijden en op de vlugt slaan: want uwe devotie is een wapen ter zaligheid, dat God geeft aan degenen die Hij wil zalig maken.» *Spem tuam habens, o Deipara, servabor; defensionem tuam possidens, non timebo; persequar inimicos meos et in fugam vertam, habens protectionem et auxilium tuum, nam tibi devotum esse est arma quaedam salutis quae Deus his dat quos vult salvos fieri.* (S. Joannes Damascenus).

Van al de waarheden welke ik heb beschreven met betrekking tot de allerheiligste Maagd en hare kinderen en dienaren, geeft de Heilige Geest ons in de Heilige Schrift een bewonderenswaardig beeld in de geschiedenis van Jacob, die den zegen van zijn vader Isaïc, door de zorgen en de vindingrijkheid zijner moeder Rebecca ontving. Ik zal dit verhaal eerst, naar den Heiligen Geest mededeelen; vervolgens de verklaring daarbij voegen.

Toen Esau zijn regt van eerstgeboorte aan Jacob ver-

kocht had, verzekerde Rebecca, de moeder der beide broeders, die Jacob teeder liefhad, hem, verscheidene jaren daarna dit voordeel, door eene geheel heilige en geheimvolle behendigheid. Isaac, zich zeer oud gevoelende en zijne kinderen vóór zijn dood willende zegenen, riep zijn zoon Esau, dien hij liefhad, gaf hem bevel om op jagt te gaan ten einde iets te eten te hebben, opdat hij hem daarna zou zegenen. Rebecca waarschuwde Jacob onverwijld voor hetgeen er omging, en beval hem twee geitenbokjes in de kudde te gaan halen. Toen hij ze aan zijne moeder gegeven had, bereidde zij daarvan voor Jacob hetgeen zij wist dat hij gaarne at; zij deed Jacob de kleederen van Esau aan, die zij in bewaring had, en bedekte zijne handen en zijn hals met de vellen der geitenbokjes, opdat zijn vader, die het gezigt verloren had, wanneer hij Jacobs stem zou hooren, ten minste door het haar zijner handen mogt meenen, dat het zijn broeder Esau was. Isaac verwonderd zijnde over zijne stem, die hij de stem van Jacob meende te zijn, deed hem naderbij komen; het haar van de vellen waarmede hij zijne handen bedekt had gevoeld hebbende, zeide hij dat de stem wel de stem van Jacob was, maar de handen de handen van Esau waren. Nadat hij gegeten had en, Jacob kussende, den reuk van zijne geparfumeerde kleederen geroken had, zegende hij hem, en wenschte hem den daauw des hemels en de vruchtbaarheid der aarde toe; hij stelde hem meester over al zijne broeders en eindigde zijn zegen met deze woorden: «Dat degene die u zal vervloeken, zelf vervloekt zij, en dat degene die u zal zegenen, met zegeningen overladen worde.» Ter naauwernood had Isaac die woorden uitgesproken, of Esau trad binnen en bracht te eten wat hij op de jagt gedood had, opdat zijn vader hem

vervolgens zou zegenen. De heilige oudvader werd door eene ongeloofelijke verwondering aangetast toen hij bespeurde wat er gebeurd was; maar wel verre van terug te komen op hetgeen hij gedaan had, bevestigde hij het daarentegen, dewijl hij te zichtbaar den vinger Gods in deze leiding zag. Toen deed Esau een gebrul hooren, zooals de heilige Schrift zegt, en, zijn broeder luidkeels van bedrog beschuldigende, vroeg hij aan zijn vader of hij slechts één zegen had; in dit opzigt, gelijk de heilige Vaders doen opmerken, het beeld zijnde van degenen die gaarne God met de wereld willende doen zamengaan, de hemelsche vertroostingën naast de aardsche willen genieten. Isaac, getroffen door de kreten van Esau, zegende hem eindelijk, maar met een aardschen zegen, hem aan zijn broeder onderwerpente: dit deed hem zulk een ingekankerden haat tegen Jacob opvatten, dat hij slechts den dood zijns vaders afwachtte om hem te vermoorden; en Jacob zou dien dood niet hebben kunnen ontsnappen, indien zijne dierbare moeder Rebecca hem daarvoor niet gewaarborgd had door hare behendigheid en haren goeden raad, dien zij hem gaf en hij volgde.

Vóór dat ik deze geschiedenis, die zoo schoon is, ga uitleggen, moet ik doen opmerken, dat, volgens de heilige Vaders en de verklaarders van de heilige Schrift, Jacob het beeld van Jesus Christus en de voorbeschikten en Esau dat van de verworpelingen is; men moet slechts de handelingen en het gedrag van beide nagaan, om het te kunnen beoordeelen.

1° Esau, de oudste, was sterk en fors van ligchaam, behendig en bekwaam om den boog te hanteren en veel wild op de jacht te schieten; 2° hij bleef bijna niet te huis, en, zijn vertrouwen enkel en alleen in zijne kracht

en zijne behendigheit stellende, arbeidde hij slechts buiten; 3° hij gaf zich niet veel moeite om aan zijne moeder Rebecca te behagen, en deed daarvoor niets; 4° hij was zóó gulzig en op zijn mond gesteld, dat hij zijn regt van eerstgeboorte, voor een schotel linzen verkocht; 5° hij was, even als Caïn, vol afgunst tegen zijn broeder Jacob, en vervolgde hem op alle mogelijke wijzen.

Ziedaar het gedrag dat de verworpelingen dagelijks volgen. 1° zij stellen hun vertrouwen op hunne kracht en hunne handigheid voor de tijdelijke zaken; zij zijn zeer sterk, zeer handig en zeer verlicht voor de aardsche zaken, maar zeer zwak en zeer onwetend in de hemelsche dingen: *In terrenis fortes, in caelestibus debiles*. En daarom:

2° Blijven zij niet of zeer weinig te huis, in hunne eigene woning, dat wil zeggen in hun binnenste, dat het inwendige en wezenlijke huis is hetwelk God aan iederen mensch heeft gegeven, om daarin, naar zijn voorbeeld te wonen: want God blijft altijd te huis. De verworpelingen houden niet van geestelijke afzondering, van geestelijkheid, van inwendige godsvrucht; zij noemen de inwendige en van de wereld verwijderde menschen, die meer binnen dan buiten werken, kleingeestige lieden, kwezelaars en wilden.

3° De verworpelingen bekreunen zich weinig om godsvrucht tot de heilige Maagd, de Moeder der voorbestemden; zij haten haar wel niet bepaald; zij geven haar soms lofzungen; zij zeggen dat zij haar liefhebben; zij oefenen zelfs eenige godsvrucht ter harer eer; maar, voor het overige, kunnen zij niet dulden, dat men haar teeder lief heeft, dewijl zij de teedere liefde van Jacob niet voor haar bezitten. Zij hebben veel in te brengen tegen de oefeningen van godsvrucht waaraan hare goede kinderen

en dienaars getrouw zijn om hare genegenheid te winnen, dewijl zij meenen dat die devotie niet ter zaligheid noodzakelijk is. Mits zij de heilige Maagd niet bepaald haten, en hare devotie niet openlijk verachten, meenen zij dat het genoeg is en zij goed in hare gunst staan; dat zij, eindelijk, hare dienaars zijn wanneer zij eenige geboden ter harer eere prevelen, zonder teedere liefde voor haar, noch beterschap voor zich zelven.

4° De verworpingen verkoopen hun regt van eerstgeboorte, dat wil zeggen, de genoegens van het Paradijs voor een schotel linzen, dat wil zeggen voor de genoegens der aarde. Zij lagchen, zij drinken, zij eten, zij vermaken zich, zij spelen, zij dansen, zonder zich te bekommeren, gelijk Esau, of zij zich den zegen van den hemelschen Vader waardig maken. In drie woorden, zij denken slechts aan de aarde, zij beminnen niets dan de aarde, zij spreken en handelen slechts voor de aarde en hare vermaken, aldus de genade des doopsels, hun kleed der onschuld en het hemelsche erfgoed voor een oogenblik van genot, voor een ijdel rook van eer en voor een stuk harde aarde, geel of wit, verkoopende.

5°. Eindelijk, haten en vervolgen de verworpingen de voorbeschikten dagelijks, openlijk of heimelijk; hen niet kunnende verdragen, verachten, berispen zij hen, apen hen na, beleedigen, bestelen, bedriegen, verarmen zij hen, jagen zij hen weg, doen hen in het stof neerbui- gen: terwijl zij fortuin maken, hunne vermaken nemen, kans hebben om vooruit te komen, zich verrijken, grooter worden en op hun gemak leven.

Wat Jacob aangaat, de jongere, 1° was hij van een zwak gestel, zachtmoedig en rustig, en woonde gewoonlijk te huis, om de gunst te winnen van zijne moeder Rebecca, die hij teeder liefhad; indien hij somtijds

uitging, deed hij het niet uit eigen wil, noch door vertrouwen op zijne behendigheid, maar om zijne moeder te gehoorzamen.

2° Hij had zijne moeder lief en eerde haar: daarom bleef hij te huis; hij vermeed al wat haar kon mishagen, en hij deed al wat hij meende dat haar aangenaam was. Dit vermeerderde in Rebecca de liefde welke zij hem toedroeg.

3° Hij was in alles aan zijne dierbare moeder onderdanig; hij gehoorzaamde haar geheel in alle dingen, vaardig zonder uitstel, en liefderijk zonder zich te beklagen; bij het minste teeken van haren wil, liep de kleine Jacob en arbeidde. Hij geloofde al wat zij hem zeide: bij voorbeeld, wanneer zij hem zeide dat hij twee geitenbokjes moest halen en ze haar brengen om het eten van zijn vader Jacob gereed te maken, antwoordde Jacob haar niet dat één genoeg was om voor een maal eten voor een mensch gereed te maken; maar, zonder redeneren, deed hij wat zij hem gezegd had.

4° Hij stelde een groot vertrouwen in zijne dierbare moeder; daar hij volstrekt niet steunde op zijne handigheid, steunde hij eenig en alleen op de zorgen en de bescherming van zijne moeder; hij riep hare hulp in voor al zijne behoeften en raadpleegde haar in al zijne twijfelingen: bij voorbeeld toen hij haar vroeg of hij niet in plaats van den zegen den vloek van zijn vader zou ontvangen, geloofde hij haar en vertrouwde op haar, zoodra zij hem gezegd had dat zij dien vloek op zich nam.

5° Eindelijk, volgde hij, naar zijn vermogen, de deugden na, welke hij in zijne moeder zag; en het schijnt dat eene van de redenen waarom hij stil te huis bleef, was om zijne dierbare moeder na te volgen, die deugd-

zaam was, en zich verwijderd hield van de slechte gezelschappen welke de zeden bederven. Door dit middel, maakte hij zich waardig den dubbelen zegen van zijn dierbaren vader te ontvangen.

Dit is ook het gedrag dat de voorbeschikten dagelijks volgen.

1° Zij blijven te huis bij hunne Moeder: dat wil zeggen, zij houden veel van de afzondering, zij zijn inwendig, zij leggen zich toe op het gebed, maar op het voorbeeld en in gezelschap van hunne Moeder, de heilige Maagd, wier geheele glorie inwendig is, en die, gedurende haar geheele leven, zoozeer de afzondering en het gebed heeft liefgehad. Zij verschijnen wel is waar somtijds buiten in de wereld; maar dit geschiedt uit gehoorzaamheid aan den wil van God en dien van hunne dierbare Moeder, om de pligten van hun staat te vervullen. Welke schijnbaar groote dingen zij daar buiten mogen doen, achten zij nog veel meer die welke zij in zich zelve doen, in hun binnenste, in gezelschap van de allerheiligste Maagd; dewijl zij daar het groote werk hunner volmaaktheid verrigten, in vergelijking waarvan al de andere werken slechts kinderspel zijn. Daarom, terwijl hunne broeders en zusters somtijds voor daar buiten werken, met veel kracht, inspanning en goed gevolg, in den lof en de goedkeuring der wereld, erkennen zij, door het licht van den Heiligen Geest, dat er veel meer glorie, goed en genoegen is in verborgen te blijven in de afzondering met Jesus-Christus, hun toonbeeld, in eene geheele en volkomene onderwerping aan hunne Moeder, dan door uit zich zelve worden van natuur en van genade in de wereld te doen, gelijk zoovele Esau's en verdoemden. *Gloria et divitiæ in domo ejus*: de glorie voor God en de rijk-

dommen voor den mensch zijn te vinden in het huis van Maria.

Heer Jesus, hoe beminnelijk zijn uwe tabernakelen! De musch heeft gene woning gevonden om daarin te verblijven, en de tortelduif een nest om hare jongen te plaatsen. O! hoe gelukkig is de mensch die in het huis van Maria woont, waarin gij het eerst uwe woonplaats hebt gevestigd! het is in dit huis der voorbeschikten dat hij zijne hulp van U alleen krijgt, en dat hij hoogten en trappen van al de deugden heeft gesteld, om in zijn hart tot de volmaaktheid in dit tranendal op te klimmen. *Quam dilecta tabernacula!* enz. . . .

2° Zij beminnen de heilige Maagd teederlijk en eeren haar waarlijk, als hunne goede Moeder en Meesteresse. Zij beminnen haar, niet slechts met den mond, maar in waarheid; zij eeren haar, niet slechts uitwendig, maar in den grond des harten; zij vermijden, gelijk Jacob, al wat haar kan mishagen, en beoefenen ijverig al wat zij meenen dat hun hare welwillendheid kan verwerven. Zij brengen en geven haar, niet twee geitenbokken, gelijk Jacob aan Rebecca bragt, maar hun ligchaam en hunne ziel, met al wat daartoe behoort, verbeeld door de twee geitenbokken van Jacob, ten einde 1° zij die ontvange als iets wat haar toebehoort; 2° dat zij ze doode en ze doe sterven aan de zonde en aan hen zelven, door ze af te stroopen en te berooven van hun eigen vel en hunne eigen liefde, en, opdat zij, door dit middel, mogen behagen aan Jesus haren Zoon, die alleen degenen die zich zelven afgestorven zijn, tot leerlingen en vrienden wil hebben; 3° ten einde zij ze bereide naar den smaak van den hemelschen Vader, en tot zijne grootste glorie, welke zij beter kent dan eenig schepsel; 4° ten einde, door hare zorgen en hare voorspraak, dit ligchaam en

die ziel, goed gezuiverd van alle smet, goed gedood, goed schoongemaakt en goed toebereid, eene keurige spijs zij, den mond en den zegen des hemelschen Vaders waardig. Zullen dat niet de voorbeschikte lieden doen, die de volmaakte toewijding aan Jesus Christus door de handen van Maria zullen smaken, welke wij hen leeren, en haar getrouw zullen beoefenen, om eene daadwerkelijke en moedige liefde aan Jesus en aan Maria te betoonen?

3° Zij gehoorzamen haar, door hare raadgevingen naauwkeurig te volgen, gelijk de kleine Jacob die van Rebecca, die hem zeide: *Acquiesce consiliis meis*: «Mijn zoon, volg mijne raadgevingen»; of gelijk de bedienden op de bruiloft van Cana, aan wie de heilige Maagd zeide: *Quodcumque dixerit vobis facite*: «Doet al wat mijn Zoon u zal zeggen.» Jacob ontving den zegen, ofschoon hij die natuurlijkerwijze niet moest ontvangen, als door een wonder, dewijl hij zijne moeder gehoorzaamd had; de bedienden van de bruiloft te Cana, werden, omdat zij den raad der heilige Maagd gevolgd hadden, met het eerste wonder van Jesus Christus vereerd, die, op de bede zijner heilige Moeder, water in wijn veranderde. Evenzoo zullen allen die, tot de voleinding der eeuwen, den zegen des hemelschen Vaders zullen ontvangen, en door de wonderen van God zullen vereerd worden, deze genaden slechts ontvangen, ten gevolge van hunne volmaakte gehoorzaamheid aan Maria; de Esau's daarentegen, verliezen hun zegen, omdat zij niet onderworpen zijn aan de heilige Maagd.

4° Zij hebben een groot vertrouwen in de goedheid en de magt van de allerheiligste Maagd, hunne goede Moeder; zij roepen onophoudelijk hare hulp in; zij beschouwen haar als hunne poolster, om in de goede haven aan te landen; zij ontdekken haar zeer openhartig hunne smarten

en hunne behoeften; zij hechten zich aan hare barmhartigheid en aan hare zoetheid, om, op hare voorspraak, de vergiffenis hunner zonden te verwerven, of om in hunne smarten en rampspoed hare moederlijke zoetheden te smaken. Zij werpen zich zelfs, verbergen en verliezen zich op bewonderenswaardige wijze in haren moederlijken en maagdelijken schoot, om daar, door de zuivere liefde ontvlamd, van de minste smetten gezuiverd te worden, en om daar Jesus volkomen te vinden, die daar op zijn glorievolsten troon woont. O! welk een geluk! Meent niet, zegt de eerwaarde Gueric, dat het een grooter geluk is in Abrahams, dan in Maria's schoot te wonen, dewijl de Heer daar zijne troon heeft geplaatst: *Ne credideris majoris esse felicitatis habitare in sinu Abrahae quam in sinu Mariae, cum in eo Dominus posuit thronum suum.*

De verworpelingen, daarentegen, stellen al hun vertrouwen in zich zelve, en eten daarom met den verloren zoon niets dan hetgeen de varkens eten; zij voeden zich slechts met de aarde, als de padden; en met de wereldlingen niets dan de zichtbare en uiterlijke dingen beminne, smaken zij de zoetheden van Maria niet; zij gevoelen niet een zekeren steun en een zeker vertrouwen, dat de voorbeschikten voor de heilige Maagd, hunne goede Moeder gevoelen. Zij hebben ellendiglijk hun honger daarbuiten lief, zooals de heilige Gregorius zegt, dewijl zij de zoetheid niet willen smaken die geheel bereid is voor hen zelve in Jesus en Maria.

5° Eindelijk bewaren de voorbeschikten de wegen der heilige Maagd, hunne goede Moeder, dat wil zeggen, zij volgen haar na; en daarin zijn zij waarlijk gelukkig en godvruchtig, en dragen zij het kenteeken hunner voorbeschikking, gelijk deze goede Moeder hun zegt: *Beati*

qui custodiunt vias meas: dat wil zeggen zalig zijn zij die mijne deugden oefenen, en het voetspoor mijns levens, met de hulp der goddelijke genade, bewandelen. Zij zijn gelukkig in deze wereld, gedurende hun leven, door den overvloed der genaden en der zoetheiden, welke ik hun uit mijne volheid mededeel, en overvloediger dan aan de anderen, die mij niet zoo van nabij navolgen; zij zijn gelukkig in hun dood, die zacht en kalm is, en dien ik gewoonlijk bijwoon, om hen zelve in de vreugden der eeuwigheid binnen te leiden; eindelijk zullen zij gelukkig zijn in de eeuwigheid, dewijl geen mijner goede dienaars, die gedurende zijn leven mijne deugden heeft nagevolgd, is verloren gegaan.

O heilige Maagd, mijne goede Moeder! hoe gelukkig zijn zij, ik herhaal het in de vervoering mijns harten, hoe gelukkig zijn zij, die zich niet latende verleiden door eene valsche devotie jegens u, uwe wegen, uwe raadgevingen en uwe bevelen trouw volgen! Maar hoe ongelukkig en vervloekt zijn degenen, die, misbruik makende van uwe devotie, de geboden van uwen Zoon niet houden: *Maledicti omnes qui declinant a mandatis tuis.*

Ziehier nu de liefderijke diensten welke de heilige Maagd, als de beste aller moeders, aan hare getrouwe dienaars betoont, die zich op de door mij aangegeven wijze, en volgens het beeld van Jacob, aan haar gegeven hebben.

1. Zij heeft hen lief: *Ego diligentes me diligo*: Ik heb degenen lief die mij liefhebben. Zij heeft hen lief: 1° dewijl zij hunne ware Moeder is: eene moeder nu heeft haar kind, steeds lief; 2° zij heeft hen lief uit dankbaarheid, dewijl zij haar werkelijk als hunne goede

Moeder beminnen; 3° zij heeft hen lief, dewijl zij, voorschikt zijnde, door God bemind worden: *Jacob dilexi, Esau autem odio habui*; 4° zij heeft hen lief, dewijl zij, zich geheel aan haar toegewijd hebben, en zij haar erfdeel zijn: *In Israel hæreditare*. Zij heeft hen teeder lief, teederder dan al de moeders te zamen. Plaats, indien gij kunt, al de natuurlijke liefde welke al de moeders der geheele wereld voor hunne kinderen hebben, in het hart van eene enkele moeder voor een eenig kind; die moeder zal dat kind zeker bijzonder liefhebben; intusschen is het waar dat Maria hare kinderen nog teederder liefheeft dan die moeder haar kind zou beminnen.

Zij heeft hen niet slecht met genegenheid, maar met werkdadigheid lief. Hare liefde voor hen is werkzaam en krachtdadig, gelijk de liefde en meer dan de liefde van Rebecca voor Jacob. Ziehier wat deze goede Moeder, van wie Rebecca slechts een beeld was, doet om den zegen des hemelschen Vaders voor hare kinderen te verkrijgen. 1° Zij bespiedt, zooals Rebecca deed, de gunstige gelegenheden om hen goed te doen, om hen grooter en rijker te maken. Dewijl zij ons goed en ons kwaad, onzen voor- en tegenspoed, de zegeningen en de vervloeking van God klaar in God ziet, beschikt zij van verre de dingen om hare dienaars van alle soorten van kwalen te bevrijden en hen met allerhande goed te overladen, zoodat indien er in God, door de getrouwheid van een schepsel tot de eene of andere hooge bediening, eenig voordeel te behalen is, het zeker is, dat Maria dat voordeel aan den een of andere harer dierbare kinderen en dienaars zal bezorgen, en hem de genade zal geven om met getrouwheid zijne taak te volbrengen: *Ipsa procurat negotia nostra*, zegt een Heilige.

2° Zij geeft hun goeden raad, gelijk Rebecca aan Jacob deed. *Fili mi, acquiesce consiliis meis!* «Mijn zoon volg mijne raadgevingen!» En, onder andere raadgevingen, geeft zij hun in om haar twee geitenbokjes te brengen, dat wil zeggen hunne ziel en hun ligchaam, ze haar toe te wijden om daarvan eene Gode aangename spijs te maken, en alles te doen wat haar Zoon Jesus-Christus door zijne woorden en zijne voorbeelden heeft geleerd. Indien zij hun dien raad niet zelve geeft, dan doet zij het door de bediening der Engelen, die geen grooter eer en genoegen kennen dan eenige harer bevelen te gehoorzamen om op aarde neder te dalen en eenige harer dienaars te helpen.

3° Wat doet nu deze goede Moeder, wanneer men haar zijn ligchaam en zijne ziel en al wat daartoe behoort, zonder eenig voorbehoud, heeft gebragt? Wat Rebecca eertijds deed met de twee geitenbokjes die Jacob haar bragt: 1° zij slagt ze en doet ze het leven van den ouden Adam afsterven; 2° zij ondoet ze van hun natuurlijk vel, dat is van hunne kwade neigingen, van hunne eigenliefde, van hun eigenwil en van alle gehechtheid aan het schepsel; 3° zij zuivert ze van hunne smetten en zonden; 4° zij bereidt ze toe volgens den smaak van God en tot zijne meerdere glorie; en, dewijl zij alleen volkomen dien goddelijken smaak en die meerdere glorie des Allerhoogsten kent, kan ook zij alleen, zonder zich te vergissen, ons ligchaam en onze ziel toebereiden voor dien verheven smaak en voor die verborgen glorie.

4° Wanneer die goede Moeder het volmaakte offer dat wij haar van ons zelve en onze eigene verdiensten en voldoeningen, door de devotie van welke ik gewaagd heb, gedaan hebben, ontvangen en ons de oude kleederen heeft

afgenomen, maakt zij ons geschikt en waardig om voor onzen hemelschen Vader te verschijnen. 1°. Zij bekleedt ons met een rein, nieuw, kostbaar en welriekend kleed van onzen oudsten broeder, dat wil zeggen van Jesus Christus haren Zoon, dat zij in haar huis bewaart, ik wil zeggen dat zij in hare magt heeft, dewijl zij de algemeene schatbewaarster en uitdeelster van de deugden en de verdiensten van haren Zoon Jesus Christus is, die zij geeft en mededeelt aan wien zij wil, als zij wil, gelijk zij wil en zooveel zij wil, zooals wij dit vroeger gezien hebben. 2°. Zij bedekt den hals en de handen van hare dienaars met de vellen der gedoode en gevilde geitenbokjes, dat wil zeggen zij versiert ze met de verdiensten en de waarden van hunne eigene daden. Zij doodt en versterft immers al wat er onzuivers en onvolmaakts in hunne personen is; maar zij verliest en verteert niet al het goede wat de genade daarin heeft gedaan; zij bewaart en vermeerdert het om daarvan het sieraad en de kracht van hun hals en hunne handen te maken, dat wil zeggen om ze te versterken en te helpen om het juk des Heeren te dragen, dat op den hals wordt getorscht, en om voor Gods glorie en de zaligheid hunner arme broeders groote dingen te doen. 3°. Zij geeft een nieuwen geur en eene nieuwe bevaligheid aan hunne kleederen en sieraden, door hun hare eigene kleederen, dat is hare verdiensten en deugden mede te deelen, welke zij, bij haren dood, hun bij haar testament heeft nagelaten; zooals eene heilige Religieuse van de laatste eeuw, die in geur van heiligheid gestorven is, en die het door openbaring vernomen had, heeft medegedeeld. Zoodat al hare bedienden, hare getrouwe dienaren en slaven dubbel gekleed zijn, met de kleederen van haren Zoon en hare eigene klee-

deren: *Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus*; daarom hebben zij niets te vreezen van de koude die de verworpelingen, naakt en ontdaan zijnde van de verdiensten van Jesus Christus en de heilige Maagd, niet zullen kunnen verdragen.

5° Eindelijk doet zij hun den zegen van den hemelschen Vader verkrijgen, ofschoon zij, die slechts jongere en aangenomen kinderen zijn, natuurlijkerwijze niet zouden moeten hebben. Met geheel nieuwe, zeer kostbare en welriekende kleederen, en hun ligchaam en hunne ziel goed voor- en toebereid, naderen zij met vertrouwen het rustbed van hun hemelschen Vader. Die goede Vader hoort en onderscheidt hunne stem, welke die eens zondaar is; hij raakt hunne met vellen bekleede handen aan, hij ruikt den goeden geur hunner kleederen; hij eet met vreugde wat Maria, hunne Moeder, hem heeft gereed gemaakt, in hen de verdiensten en den goeden geur van zijn Zoon en van diens heilige Moeder herkennende. 1° Hij geeft hun zijn dubbelen zegen, zegen van den daauw des hemels: *De rore coeli*, dat wil zeggen van de goddelijke genade, die het zaad der glorie is; *Benedixit nos in omni benedictione spiritali in Christo Jesu*; zegen van het vette der aarde: *De pinguedine terræ*, dat wil zeggen dat hij hun het dagelijksch brood en een voldoende overvloed van de goederen dezer wereld geeft. 2° Hij maakt hen meesters over hunne andere broeders, de verworpelingen; ofschoon die heerschappij niet altijd op deze wereld, die in een oogenblik voorbijgaat, blijkt, en de verworpelingen daar dikwijls heerschen: *Peccatores effabuntur et gloriabuntur . . . . Vidi impium superexaltatum et elevatum*; maar zij is toch waarlijk, en zij zal zich klaarblijkelijk vertoonen in de andere wereld, gedurende de gansche eeuwig-

heid, waarin de regtvaardigen, zooals de Heilige Geest zegt, de volken zullen beheerschen en bevel over hen voeren: *Dominabuntur populis*; zijne Majesteit, niet tevreden met hen in hunne personen en in hunne goederen te zegenen, zegent ook degenen die hen zullen zegenen, en vervloekt al degenen die hen zullen vervloeken en vervolgen.

II. De tweede dienst van liefde welke de heilige Maagd jegens hare getrouwe dienaars uitoefent, is dat zij ze in alles voor het ligchaam en voor de ziel onderhoudt. Zij geeft hun dubbele kleederen, gelijk wij het gezien hebben; zij geeft hun de uitstekendste spijsen van Gods tafel te eten; zij geeft hun het brood des levens te eten, dat zij gevormd heeft: *A generationibus meis implemini*: «Mijne dierbare kinderen, zegt zij hun, onder den naam der Wijsheid, vervult u met mijne geslachten, dat wil zeggen met Jesus, de vrucht des levens, die ik voor u ter wereld heb gebragt: *Venite, comedite panem meum et bibite vinum quod miscui vobis, comedite et bibite, et inebriamini, carissimi*: «Komt, herhaalt zij hun op eene andere plaats, eet mijn brood, dat Jesus is, drinkt den wijn zijner liefde, welke ik u gemengd heb.» Dewijl zij de schatbewaarster en de uitdeelster van de gaven en de genaden des Allerhoogsten is, geeft zij een goed en het beste deel daarvan, om hare kinderen en hare dienaars te voeden en te onderhouden. Zij worden vet gemaakt door het levend Brood en dronken van den Wijn die maagden voorbrengt. In den schoot van Maria gedragen, *ad ubera portabimini*, hebben zij zooveel gemak om het juk van Jesus Christus te torschen, dat zij zijne zwaarte bijna niet gevoelen, uit hoofde van de olie der devotie *jugum eorum putrescere faciet a facie olei*.

III. Het derde goed dat de heilige Maagd aan hare

dienaars doet, is dat zij ze geleidt en bestuurt volgens den wil van haren Zoon. Rebecca geleidde haren kleinen Jacob en gaf hem van tijd tot tijd goede raadgevingen, hetzij om den zegen zijns vaders op hem te doen afdalen, hetzij om hem den haat en de vervolging van zijn broeder Esau te doen ontkomen, Maria, die de ster der zee is, geleidt al hare getrouwe dienaars naar eene goede haven; zij toont hun de wegen des eeuwigen levens; zij doet hen de gevaarlijke stappen vermijden; zij geleidt hen met de hand op de paden der gerechtigheid; zij ondersteunt hen als zij op het punt zijn van te vallen; zij rigt hen op als zij gevallen zijn, zij berispt hen als eene liefderijke moeder wanneer zij te kort schieten; en, somtijds zelfs, kastijdt zij hen liefderijk. Kan een kind dat gehoorzaam is aan Maria, zijne Voedstermoeder en zijne verlichte Geleidster, op de wegen der Eeuwigheid verdwaald geraken? *Ipsam sequens non devias*: « Haar volgende, zegt de heilige Bernardus, zult gij niet verdwaald geraken. » Vrees niet dat een waar kind van Maria door den booze zal bedrogen worden, en in eenige formele ketterij vervallen. Dáár waar de leiding van Maria bestaat, bevinden zich noch de booze geest met zijne begoochelingen, noch de ketters met hunne spitsvondigheden: *Ipsa tenente, non corrui*.

IV. De vierde goede dienst welke de heilige Maagd aan hare kinderen en getrouwe dienaars bewijst, is dat zij hen tegen hunne vijanden verdedigt en beschermt. Rebecca bevrijdde, door hare zorgen en hare behendigheid, Jacob van al de gevaren waarin hij zich bevond, en bijzonder van den dood dien zijn broeder Esau hem waarschijnlijk uit haat en nijd die hij hem toedroegt, zou berokkend hebben, gelijk eertijds Caïn aan zijn broeder Abel. Maria, de goede Moeder der voorbeschikten,

verbergt hen onder de vleugelen harer bescherming, gelijk eene hen hare kuikens; zij spreekt, verlaagt zich, daalt af tot al hunne zwakheden om hen te bewaren voor den sperwer en den gier. Zij schaart zich rondom hen, vergezelt hen als een leger in slagorde: *ut castrorum acies ordinata*. Kan iemand die door een goed gerangschikt leger van honderd duizend man is omgeven, zijne vijanden vreezen? Een getrouwe dienaar van Maria, die door hare keizerlijke bescherming en magt omringd is, heeft nog minder te vreezen. Deze goede Moeder en magtige Prinses der hemelen zou millioenen Engelen afzenden om een harer kinderen te beschermen, eerder dan dat het ooit gezegd zou zijn dat een getrouwe dienaar van Maria, die zijn vertrouwen op haar gevestigd heeft, zou bezwijken onder de boosheid, het getal en de kracht zijner vijanden.

V. Eindelijk het vijfde en het grootste goed dat de beminnelijke Maria aan hare getrouwe kinderen verschafft, is dat zij hun voorspraak bij haren Zoon voor hen is, en Hem door hare gebeden tot bedaren brengt. Zij vereenigt ze met Hem door een zeer innigen band, en behoudt hen daarin.

Rebecca liet Jacob bij het bed zijns vaders komen; en de goede grijsaard raakte hem aan, omhelsde hem, en kuste hem zelfs met vreugde, dewijl hij tevreden en verzadigd was van de vleeschspijzen welke hij hem gebragt had; en, met veel tevredenheid de uitstekende geuren zijner kleederen geroken hebbende, riep hij uit: *Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus*. «Zie de geur van mijn zoon, die als de geur is van een vol veld dat de Heer gezegend heeft.» Dit volle veld, welks geur het hart des vaders bekoort, is geen ander dan de geur van de deugden en de verdiensten van

Maria, die een veld vol genaden is, waarop God de Vader, als een graankorrel der uitverkorenen, zijn eenigen Zoon heeft gezaaid. O! hoe welkom is een kind, door den goeden geur van Maria doortrokken, aan Jesus Christus, die de Vader der toekomstige eeuwen is! O! hoe vaardig en volkomen is Hij met hem vereenigd! Wij hebben dit hierboven breedvoeriger uiteengezet.

Bovendien, wanneer zij hare kinderen en getrouwe dienaren met hare gunsten heeft overladen, wanneer zij hun den zegen des hemelschen Vaders en de vereeniging met Jesus Christus heeft verkregen, bewaart zij ze in Jesus Christus, en Jesus Christus in hen; zij bewaart en bewaakt ze altoos, uit vrees dat zij de genade Gods zullen verliezen en hervallen in de strikken hunner vijanden: *In plenitudine detinet*: «Zij behoudt de Heiligen in hunne volheid», en doet hen daarin tot het einde volharden, zooals wij dat gezien hebben. Ziedaar de verklaring van die groote en oude afbeelding der voorbeschikking en der verwerping, welke zoo onbekend en zoo vol geheimen is.

III. *Wonderbare uitwerkselen welke deze devotie in eene ziel voortbrengt die haar getrouw is.*

Waarde broeder, wees overtuigd dat als gij getrouw wordt aan de inwendige en de uitwendige oefeningen dezer devotie, welke ik u hierna zal aangeven:

1° dan zult gij door het licht dat de Heilige Geest u zal geven, door Maria, zijne dierbare Bruid, uw slecht binnenste, uw bederf en uwe ongeschiktheid tot alle goed kennen, indien God daarvan het beginsel niet is, als de oorsprong der natuur en der genade; en, ten gevolge

van deze kennis, zult gij u zelve verachten en slechts met afschuw aan u zelve denken. Gij zult u zelve beschouwen als eene slak die alles met haar slijm bederft, of als een pad die alles met zijn venijn vergiftigt, of als een boosaardige slang die alleen tracht te bedriegen. Eindelijk, zal de nederige Maria u deel geven aan hare diepe nederigheid, die ten gevolge zal hebben dat gij u zelve zult verachten, niemand zult verachten, en de verachting zult beminnen.

2° zal de heilige Maagd u deel geven aan haar geloof, dat grooter op aarde is geweest dan het geloof van al de Aartsvaders, de Profeten, de Apostelen en al de Heiligen. Thans, nu zij in de hemelen heerscht, heeft zij dat geloof niet meer, omdat zij alle dingen, door het licht der glorie, in God klaar ziet; maar intusschen heeft zij, met goedvinden des Allerhoogsten, dat geloof niet verloren toen zij de glorie binnentrad; zij heeft het behouden om het in de strijdende Kerk aan hare getrouwe dienaars en dienaressen te bewaren. Hoe meer gij dus de welwillendheid van deze doorluchtige Prinses en getrouwe Maagd zult winnen, hoe meer gij waarlijk geloof in uw geheele gedrag zult hebben: een zuiver geloof, dat zal maken dat gij u weinig zult bekreunen om het gevoelige en het uiterlijke; een levendig en door de liefde bezielde geloof, dat zal maken dat gij uwe handelingen alleen zult doen door de beweegredenen der zuivere liefde; een vast en onwankelbaar geloof als eene rots, dat zal maken dat gij onwrikbaar en standvastig te midden der stormen en der orkanen zult staan; een handelend en doordringend geloof, dat, als een geheimzinnige looper u toegang zal geven tot al de geheimen van Jesus Christus, in de uiteinden des menschen, en in het hart van God zelve; een moedig geloof, dat u zonder aarzelen,

voor God en het heil der zielen, groote zaken zal doen ondernemen en tot stand brengen; eindelijk een geloof dat uw vurige flambouw, uw goddelijk leven, uw verborgen schat van de goddelijke wijsheid en uw alvermogen wapen zal zijn, waarmede gij u zult bedienen om degenen te verlichten die in de duisternissen in de schaduw des doods zijn, om degenen te doen ontvlammen die slaauw zijn en het brandend goud der liefde noodig hebben, om het leven te geven aan degenen die gestorven zijn door de zonden, om, door uwe zoete en magtige woorden, de marmeren harten en de ceders van den Libanon te raken en omver te werpen, en eindelijk om den duivel en al de vijanden der zaligheid te weerstaan.

5° Deze Moeder der schoone liefde zal allen gewetensangst, alle slaafsche en ongeregelde vrees uit uw hart wegnemen: zij zal het openen en het verruimen om met de heilige vrijheid der kinderen Gods in de geboden van haren Zoon te loopen, en om daar de zuivere liefde in te voeren, waarvan zij den schat bezit. Zoodat gij u niet meer zult gedragen gelijk gij uit vrees gedaan hebt ten opzichte van den God van liefde, maar uit de zuivere liefde. Gij zult Hem als uw goeden Vader beschouwen, dien gij zult trachten onophoudelijk te behagen, met wien gij gemeenzaam zult omgaan, gelijk een kind met zijn goeden Vader. Indien gij Hem bij ongeluk beledigt, zult gij u dadelijk voor Hem vernederen: gij zult Hem daarvoor nederig vergiffenis vragen, gij zult met eenvoud de hand naar Hem uitstrekken, gij zult liefdevol, zonder ontsteltenis of ongerustheid opstaan, en zonder ontmoediging voortgaan met tot Hem te wandelen.

4° De Heilige Maagd zal u met een groot vertrouwen in God en in haar zelve vervullen, 1° dewijl gij niet

meer door u zelve, maar altijd door deze goede Moeder tot Jesus Christus zult naderen; 2° dewijl gij, haar uwe verdiensten, genaden en voldoeningen gegeven hebbende om daarover naar goedvinden te beschikken, zij u hare deugden zal mededeelen, u met hare verdiensten zal bekleeden, zoodat gij met vertrouwen tot God zult kunnen zeggen: Zie, Maria, uwe dienstmaagd, mij geschiede naar uw woord: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*; 3° dewijl gij u geheel met ligchaam en ziel aan haar gegeven hebt, en Maria, wier vrijgevigheid onvergelykelyk is, zich dus niet in edelmoedigheid zal laten overwinnen, en zich dus op eene wonderbare maar ware wijze aan u zal terugschenken. Zoodat gij haar met gerustheid zult kunnen zeggen: *Tuus sum ego, salvum me fac*: «Ik behoor u toe, heilige Maagd; maak mij zalig»; of, gelijk ik reeds gezegd heb, met den welbeminden leerling: *Accepi te in mea*: «Ik heb u, heilige Moeder, voor eenig goed aangenomen.» Gij zult haar ook met den heiligen Bonaventura kunnen zeggen: *Ecce Domina salvatrix mea, fiducialiter agam et non timebo, quia fortitudo mea, et laus mea in Domino es tu*; en op eene andere plaats: *Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt; o Virgo gloriosa, super omnia benedicta; ponam te ut signaculum super cor meum, quia fortis est ut mors dilectio tua!* «Mijne Meesteresse en redster, ik zal met vertrouwen handelen en niet vreezen, dewijl gij mijne kracht en mijn lof in den Heer zijt... Ik ben geheel de uwe, en al het mijne is het uwe. O glorierijke, boven al het geschapene gezegende Maagd, dat ik u als een zegel op mijn hart plaatse, dewijl uwe liefde sterk is als de dood!» Gij zult tot God in de gevoelens van den Profeet kunnen zeggen: *Domine, non est exaltatum cor meum, neque in mirabilibus super me;*

si non humiliter sentiebam; sed exaltavi animam meam: sicut ablactatus est super matre sua, ita retributio in anima mea. «Heer, mijn hart en mijne oogen hebben geen reden om zich te verheffen en zich te verhoovaardigen, noch om de groote en wonderbare dingen te zoeken; en daarin ben ik nog niet nederig; maar ik heb mijne ziel door het vertrouwen opgebeurd en aangemoedigd; ik ben gelijk een kind van de genoegens der aarde gespeend en steunende op den boezem mijner moeder; en op dien boezem overlaadt men mij met goed.»

4° Uw vertrouwen op haar zal nog vermeerderd worden, dewijl gij haar al wat gij goeds bezit in bewaring zult hebben gegeven om het mede te deelen of te bewaren, en daarom minder vertrouwen in u zelve en veel in deze gelukzalige Moeder en getrouwe Maagd zult hebben, die uw schat is. O! welk een vertrouwen en welk een troost voor eene ziel die kan zeggen dat de schat van God, waarin hij al het kostbaarste dat hij bezit geplaatst heeft, ook de zijne is! *Ipsa est thesaurus Domini*: «Zij is, zegt een Heilige, de schat des Heeren.»

5° De ziel der Heilige Maagd zal zich aan u mededeelen, om den Heer te verheerlijken; haar geest zal de plaats van den uwe innemen, om zich in God, zijn Zaligmaker te verblijden, mits gij getrouw wordt aan de oefeningen dier devotie. *Sit in singulis anima Mariæ, ut magnificet Dominum; sit in singulis spiritus Mariæ, ut exsultet in Deo*: «Dat de ziel van Maria, zegt de heilige Ambrosius, in iedereen zij, om den Heer te verheerlijken; dat de geest van Maria in iedereen zij, om zich daarin in God te verblijden.» Ach! wanneer zal die gelukkige tijd komen, zeide een heilige man van onze dagen, die geheel in Maria verslonden was; ach! wanneer zal die gelukkige tijd komen dat Maria als meesteres

en koningin van alle harten zal gesteld zijn, om ze ten volle aan de heerschappij van haren grooten en eenigen Jesus te onderwerpen? Wanneer zullen de zielen Maria evenzeer inademen als de lichamen de lucht inademen? Dan zullen wonderbare dingen in deze lage streken gebeuren, waar de Heilige Geest zijne dierbare Bruid als voortgeplant in de harten zullende vinden, daarin overvloedig zal binnentreden, hen met zijne gaven, en bijzonder met de gave zijner wijsheid zal vervullen, om wonderen van genade te doen. Dierbare broeder, wanneer zal die gelukkige tijd en die eeuw van Maria komen, waarin de zielen, zich zelve in den afgrond van haar binnenste verliezende, levende afbeeldsels van Maria zullen worden, om Jesus Christus te beminnen en te verheerlijken? Die tijd zal eerst dan komen, wanneer men de devotie welke ik onderwijs zal kennen en beoefenen: *Ut adveniat regnum tuum, adveniat regnum Mariae.*

6° Indien Maria, die de boom des levens is, door de getrouwheid aan de oefeningen dezer devotie, goed in onze ziel wordt opgekweekt, dan zal zij op haren tijd vrucht dragen; en hare vrucht is niets anders dan Jesus Christus. Ik zie zoovele godvruchtige lieden die Jesus Christus zoeken, de eenen door den eenen weg en de eene oefening, de anderen door een' andere, en, nadat zij gedurende den nacht veel gearbeid hebben, kunnen zeggen: *Per totam noctem laborantes nihil cepimus:* «Ofschoon wij den geheelen nacht gearbeid hebben, hebben wij niets gevangen.» En dan kan men hun zeggen: *Laborastis multum, et intulistis parum.* «Gij hebt veel gearbeid, en gij hebt weinig gewonnen»; Jesus Christus is nog zeer zwak bij u. Maar door den onbevleeten weg van Maria en deze oefening welke ik onderwijs, werkt men gedurende den dag, werkt men op eene heilige

plaats, werkt men weinig en wint men veel. Daar is geen nacht in Maria, dewijl er geen zonde in haar is, noch zelfs de minste schaduw van zonde. Maria is eene heilige plaats, en het Heilige der Heiligen, waarin de Heiligen gevormd en gegoten worden.

Bemerkt, als 't u belieft, dat ik zeg dat de Heiligen in Maria gegoten worden. Daar is een groot onderscheid in het maken van een beeld door het te houwen en te bijtelen, en een beeld te maken door het in een vorm te gieten; de beeldhouwers maken veel beelden op de eerste wijze, en dit kost hun veel tijd; maar wanneer zij ze op de tweede wijze maken, arbeiden zij weinig en maken ze in een zeer kort tijdbestek. De heilige Augustinus noemt de heilige Maagd *forma Dei*, «de vorm van God.» *Si formam Dei te appellem, digna existis*, de mal die geschikt is om Goden te vormen en te gieten. Degene die in dezen goddelijken vorm wordt gegoten, is weldra gevormd en gegoten in Jesus Christus, en Jesus Christus in hem: met weinige kosten en in weinig tijds.

Ik kan, dunkt mij, die zielbestierders en godvruchtige personen die Jesus Christus in zich of in de anderen door andere oefeningen dan deze, willen vormen, vergelijken bij beeldhouwers die, hun vertrouwen in hunne kennis, hunne behendigheid, en hunne kunst stellende, een oneindig getal hamer- en bijtelslagen geven aan een harden steen, of aan een slecht gepolijst stuk hout, om daarvan het beeld van Jesus Christus te maken; en somtijds slagen zij er niet in om Jesus Christus naar de natuur voor te stellen, hetzij uit gebrek aan voldoende kennis van den persoon van Jesus Christus, hetzij uit hoofde van den een of anderen verkeerden bijtelstoot, die het werk bedorven heeft. Maar degenen

die het geheim omhelzen dat ik hun aanbied, vergelijk ik met grond bij gieters en vormers die, den schoonen vorm van Maria gevonden hebbende, waarin Jesus op natuurlijke en goddelijke wijze gevormd is, niet betrouwende op hunne eigene kennis, maar alleen op de goedheid van het model, zich in Maria werpen en verliezen om het natuurlijk portret van Jesus Christus te worden! O schoone en ware vergelijking! Wie zal haar begrijpen? Ik verlang dat gij het zijn moogt, dierbare broeder. Maar herinner u dat men alleen in den vorm giet wat gesmolten en vloeibaar is, dat wil zeggen dat gij den ouden Adam in u moet vernietigen en smelten, om nieuw in Maria te worden.

7° Door deze oefening, wanneer gij haar getrouw inachtneemt, zult gij in ééne maand tijds meer glorie aan Jesus Christus geven dan door eene andere, schoon moeilijkerere, in verscheidene jaren. Ziehier de redenen voor die bewering:

1° Dewijl gij, uwe daden door de heilige Maagd verigtende, gelijk deze oefening leert, gij uwe eigene meeningen en werkingen, ofschoon ze goed en bekend zijn, laat varen, om u, om zoo te zeggen, in de haren verliezen, ofschoon zij u onbekend zijn; en, daardoor treedt gij in deelgenootschap met de verhevenheid harer meeningen, die zóó zuiver geweest zijn, dat zij door de geringste harer daden, bij voorbeeld door aan haar spinnewiel te werken, door eene naaldsteek te doen, meer glorie aan God heeft gegeven, dan een heilige Laurentius, door zijne wreede martelie, op zijn rooster, en zelfs dan al de Heiligen door hunne heldhaftigste daden: en daarom heeft de heilige Maagd, gedurende haar verblijf op deze aarde, een zoo onuitsprekelijken overvloed van genaden en verdiensten verkregen, dat

men eerder de sterren van het uitspansel, de waterdruppels der zee en de zandkorrels van het strand dan hare verdiensten en hare genaden zou kunnen tellen; en dat zij meer glorie aan God heeft verschaft dan al de Engelen en de Heiligen Hem gegeven hebben of zullen geven. O wonder van Maria! gij alleen zijt in staat om wonderen van genade te wrochten in de zielen die zich wel in u willen verliezen.

2° Dewijl eene ziel die getrouw is aan deze devotie, al wat zij uit zich zelve denkt of doet voor niets telt, en haar steun en haar welbehagen alleen plaatst in de gesteltenissen van Maria, om tot Jesus te naderen en zelfs om met hem te spreken, en daardoor de nederigheid veel meer beoefent dan de zielen die uit zich zelve handelen, en die een onmerkbaaren steun en welbehagen in hare gesteltenissen hebben; en, dien ten gevolge, verheerlijkt zij God hooger, die alleen volmaakt verheerlijkt wordt door de nederigen en de ootmoedigen van harte.

3° Dewijl de heilige Maagd, door hare groote liefde, het geschenk onzer handelingen wel met hare maagdelijke handen willende ontvangen, haar eene bewonderenswaardige schoonheid en glans geeft; zij biedt ze zelve aan Jesus Christus aan, zonder eenige weigering te vreezen; en Onze Heer wordt daardoor meer verheerlijkt dan wanneer wij ze Hem door onze misdadige handen aanbieden.

4° Eindelijk, dewijl gij nooit aan Maria denkt, zonder dat Maria in uwe plaats aan God denkt, gij Maria nooit looft of vereert, zonder dat Maria God looft en vereert. Maria is geheel betrekkelijk tot God, en ik zou haar wel de betrekking tot God willen noemen, die slechts is met betrekking tot God; of de weerklank van God,

die niets zegt en herhaalt dan God: indien gij Maria zegt, zegt zij God. De heilige Elisabeth proes Maria en noemde haar gelukkig omdat zij geloofd had; Maria, de getrouwe weerklank van God, hief het *Magnificat anima mea Dominum*: «Mijne ziel maakt groot den Heer» aan.

Wat Maria bij deze gelegenheid gedaan heeft, doet zij alle dagen; wanneer men haar prijst, bemint, eert, of geeft, dan wordt God geprezen, bemind, verheerlijkt; men geeft dus aan God door Maria en in Maria.

IV. BIJZONDERE OEFENINGEN DEZER DEVOTIE.

1° *Uitwendige oefeningen.*

Ofschoon het wezenlijke dezer devotie in het inwendige bestaat, heeft zij desniettemin verscheidene uitwendige oefeningen die men niet moet veronachtzamen: *hæc oportet facere et illa non omittere*, hetzij omdat de goed gedane uitwendige oefeningen de inwendige helpen, of omdat zij den mensch, die zich altijd door de zintuigen laat leiden, herinneren aan hetgeen hij gedaan heeft of moet doen, of omdat zij geschikt zijn om den evennaaste te stichten die ze ziet, wat de inwendige oefeningen niet doen. Dat derhalve geen wereldling of geen bediller hier de tegenwerping kome maken, dat de ware godsvrucht in het hart zetelt, dat men al wat uiterlijk is moet vermijden, dat daarin ijdelheid kan gelegen zijn, dat men zijne devotie moet verbergen. Ik antwoord hun, met mijn Meester: Dat de menschen de goede werken zien, opdat zij onzen Vader die in de Hemelen is verheerlijken; niet, gelijk de heilige

Gregorius zegt, dat men deze uitwendige handelingen of godvruchtige oefeningen moet doen om den menschen te behagen of daaruit eenigen lof te behalen, hetgeen ijdelheid zou zijn; maar men doet ze somtijds in bijzijn van de menschen, met het oogmerk om God te behagen en Hem daardoor te doen verheerlijken, zonder zich te bekreunen om de verachting of den lof der menschen.

Ik zal hier slechts in 't kort eenige uitwendige oefeningen mededeelen, die ik niet aldus neem omdat men ze zonder het inwendige doet, maar omdat zij iets uitwendigs hebben, ten einde ze te onderscheiden van die, welke louter inwendig zijn.

Eerste oefening. Degenen die deze bijzondere devotie zullen willen omhelzen, waarvan geen broederschap bestaat, ofschoon dit te wenschen zou zijn, zullen, na, gelijk ik in het eerste gedeelte dezer voorbereiding tot het rijk van Jesus Christus gezegd heb, ten minste twaalf dagen gebezigd te hebben om zich geheel te ontdoen van den geest der wereld, die strijdig is met den geest van Jesus Christus, drie weken gebruiken om zich door de heilige Maagd van Jesus Christus te vervullen. Ziehier de orde welke zij zullen kunnen in acht nemen:

Gedurende de eerste week, zullen zij al hunne gebeden en godvruchtige handelingen gebruiken om de kennis van zich zelve en het berouw over hunne zonden te vragen; en zij zullen alles doen in den geest van nederigheid. Daarom zullen zij, als zij willen, kunnen overwegen al wat ik over onzen slechten inborst heb gezegd, of wel zullen zij deze drie woorden van den heiligen Bernardus overwegen: *Cogita quid fueris, semen putidum; quid sis, vas stercorum; quid futurus sis, esca vermium.*

Zij zullen Onzen Heer en zijn Heiligen Geest bidden om hen te verlichten, en wel met deze woorden: *Domine, ut videam*; of *Noverim me*; of *Veni Sancte Spiritus*, en dagelijks het *Ave, maris stella* en de litanie van den Heiligen Geest of de litanie van de heilige Maagd bidden.

Gedurende de tweede week, zullen zij er zich in al hunne dagelijksche gebeden en werken op toeleggen, om de allerheiligste Maagd te leeren kennen. Zij zullen die kennis aan den Heiligen Geest vragen; zij zullen wat wij gezegd hebben kunnen lezen en overwegen. Zij zullen, even als gedurende de eerste week, de litanie van den Heiligen Geest en het *Ave, maris Stella* en daarenboven een rozenkrans, of ten minste een rozenhoedje dagelijks met die meening bidden.

Zij zullen de derde week gebruiken om Jesus Christus te leeren kennen. Zij zullen al wat wij daarover gezegd hebben kunnen lezen en mediteren, en het gebed van den heiligen Augustinus, in het eerste gedeelte dezer Verhandeling opgenomen, kunnen bidden. Zij zullen met denzelfden Heilige, honderd en honderdmaal daags kunnen zeggen en herhalen: *Noverim te*: «Heer, dat ik U kenne!» of wel, *Domine, ut videam*: «Heer, dat ik zie wie gij zijt!» Zij zullen, even als de vorige weken, de litanie van den Heiligen Geest en het *Ave, maris Stella* kunnen bidden, en daar dagelijks bijvoegen de litanie van den Zoeten Naam Jesus.

Na verloop van drie weken, moeten zij biechten en communiceren met de meening om zich, in hoedanigheid van slaven van liefde, door Maria's handen, aan Jesus Christus te geven. En na de Communie, welke zij zullen trachten te doen volgens de hierna beschreven wijze, zullen zij de formule van hunne toewijding bidden, die zij ook verder zullen vinden; zij moeten die

schrijven of laten schrijven, als die niet gedrukt is, en die denzelfden dag dat zij haar zullen hebben gedaan teekenen. Het zal goed zijn dat ze op dien dag eenige schatting aan Jesus Christus en aan de heilige Maagd brengen, hetzij als boete voor hunne vroegere ongetrouwheid aan de geloften van hun Doopsel, hetzij om getuigenis te geven van hunne geheele afhankelijkheid van de Opperheerschappij van Jesus en van Maria: deze schatting zal geschieden naar ieders devotie of geschiktheid: zooals eene vasten, eene versterving, eene aalmoes, eene gewijde kaars, al gaven zij slechts eene speld als huldebewijs, maar met een goed hart, dan is dit genoeg voor Jesus, die alleen naar den goeden wil ziet. Ten minste eens jaars, op denzelfden dag, moeten zij dezelfde toewijding vernieuwen, dezelfde oefeningen doen gedurende drie weken. Zij zullen zelfs al wat zij gedaan hebben, elke maand, elken dag kunnen hernieuwen, door deze weinige woorden: *Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt*: «Ik behoor U geheel toe, en al het mijne is het uwe, o mijn beminnelijke Jesus, door Maria, uwe heilige Moeder.

Tweede oefening. Zij zullen al de dagen huns levens, evenwel zonder zich daaromtrent eenige verplichting op te leggen, de kleine Kroon der heilige Maagd bidden, zamengesteld uit driemaal het *Onze Vader* en twaalfmaal het *Wees gegroet*, ter eere van de twaalf privilegiën en grootheden van de allerheiligste Maagd. Deze oefening is zeer oud, en gegrond op de Heilige Schrift. De heilige Joannes zag eene vrouw met twaalf sterren gekroond, bekleed met de zon, en de maan onder hare voeten. Volgens de schriftverklaarders is de allerheiligste Maagd deze vrouw. Daar zijn verschillende wijzen om die kleine Kroon te bidden; het zou te omslagtig zijn om ze allen hier mede te deelen; de Heilige Geest zal ze aan degenen

die het getrouwst aan die godvruchtige oefeningen zullen zijn, leeren. Om echter die Kroon eenvoudig te bidden, moet men eerst zeggen: *Dignare me laudare te, Virgo sacrata; da mihi virtutem contra hostes tuos*, gewaardig mij, u te loven, heilige Maagd; geef mij kracht tegen uwe vijanden. Vervolgens bidt men de *Twaalf artikelen des geloofs*, dan één *Onze Vader*, viermaal het *Wees gegroet* en eenmaal het *Glorie zij den Vader*; nog eens het *Onze Vader*, viermaal het *Wees gegroet* en eenmaal *Glorie zij den Vader*. En zoo vervolgens. Aan het slot bidt men: *Sub tuum praesidium* enz. Onder uwe bescherming, enz.

Derde oefening. Het is zeer loffelijk, zeer glorierijk, en zeer nuttig voor degenen die aldus slaven van Jesus in Maria geworden zijn, om kleine met eene bijzondere wijding gezegende kettingen te dragen, ten einde als teeken te dienen van hunne liefdevolle slavernij (1).

Deze uitwendige teekenen behooren, wel is waar niet tot het wezen der zaak, en men kan die zeer goed nalaten, al heeft men deze devotie omhelsd; intusschen moet ik degenen zeer prijzen die, na de schandelijke ketenen van de slavernij des duivels, waarin de erfzonde en welligt de dadelijke zonden hen hadden gekluisterd, te hebben afgeschud, zich vrijwillig aan de glorievolle slavernij van Jesus Christus onderworpen hebben, en er met den heiligen Paulus op roemen van in de boeijen te zijn voor Jesus Christus, duizendwerf glorievoller en

---

(1) Men zou kunnen meenen dat sommige decreten der roomsche Congregatiën het gebruik der kettingen volstrekt hebben verboden. Wij vinden evenwel niets in die decreten dat deze oefening aan de particulieren verbiedt, vooral wanneer men die kettingjes draagt als zinnebeeld van *de slavernij van Jesus in Maria*, dat eigenlijk de devotie van den E. P. de Montfort is. (Zie *Analecta Juris Pontificii*, 1e reeks, kol. 757.

kostbaarder boeijen, al zijn zij ook van ijzer, dan al de gouden ketenen der keizers.

Zoo er eertijds niets schandelijker was dan het kruis, thans is dit hout de glorierijkste zaak van het Christendom. Zeggen wij hetzelfde van de ketenen der slavernij. Daar was onder de ouden niets smadelijkers, en zelfs nog tegenwoordig is het zoo onder de heidenen; maar, onder de Christenen is er niets doorluchtigers dan die ketenen van Jesus Christus, dewijl zij ons ontbinden van en behoeden voor de schandelijke banden der zonden en des duivels; dewijl zij ons in vrijheid stellen, en ons aan Jesus en aan Maria verbinden, niet door dwang en geweld, gelijk galeislaven, maar door liefde als kinderen: *Traham eos in vinculis caritatis*: «en ik zal hen tot mij trekken», zegt God door den mond van den Profeet, «door de ketenen der liefde»: ketenen, bij gevolg, die sterk zijn als de dood, en, in zekeren zin, nog sterker, in degenen die deze roemrijke kenteekenen getrouw tot den dood dragen. Want, ofschoon de dood de lichamen vernietigt door ze tot verrotting te doen overgaan, zal hij de banden hunner slavernij niet vernietigen, die, van ijzer zijnde, niet gemakkelijk vergaan; en welligt zullen die ketenen, die hunne beenderen nog zullen binden op den dag van de verrijzenis der lichamen, bij het groote laatste oordeel, een gedeelte van hunne glorie uitmaken, en in ketenen van licht en van glorie veranderd worden. Gelukkig dan duizendwerf gelukkig de doorluchtige slaven van Jesus in Maria, die hunne ketenen tot aan het graf dragen.

Ziehier de redenen waarom men die kettingjes draagt: 1° Om den Christen te herinneren aan de geloften en de verbindtenissen van zijn doopsel, aan de volmaakte hernieuwing welke hij daarvan door deze devotie gedaan

heeft, en aan de gestrengte verpligting die op hem rust om daaraan getrouw te zijn. Daar de mensch, die dikwijls meer door de zintuigen dan door het zuivere geloof geleid wordt, zijne verpligtingen jegens God gemakkelijk vergeet, als hij niets uiterlijks heeft dat ze hem in het geheugen terugroept, dienen die kettingjes den Christen bijzonder goed om hem aan de ketenen der zonde, en aan de slavernij des duivels te doen herinneren, waarvan het heilig Doopsel hem heeft verlost, en aan de afhankelijkheid van Jesus Christus die hij Hem in het heilig Doopsel gewijd heeft, en aan de bekrachtiging welke hij Hem daarvan gedaan heeft door de hernieuwing zijner geloften; en eene van de redenen waarom zoo weinige Christenen aan hunne heilige Doopbeloften denken, en even ongebonden leven als de heidenen, als hadden zij niets aan God beloofd, is dat zij geen uitwendig teeken bij zich dragen dat hen daaraan herinnert. 2° Men draagt die kettingen om te toonen dat men zich niet schaamt over de slavernij van Jesus Christus, en dat men de slavernij der wereld, der zonde en des duivels verzaakt. 3° Men draagt ze om zich te behoeden voor de ketenen der zonde en des duivels en die te voorkomen. Want wij moeten ketenen van ongerechtigheid of ketenen van liefde en van zaligheid dragen: *Vincula peccatorum aut vincula caritatis*.

O dierbare broeder, laat ons de ketenen der zonden en der zondaars, der wereld en der wereldlingen, des duivels en zijner trawanten verbrijzelen, en hun noodlottig juk ver van ons werpen. *Dirumpamus vincula eorum et projiciamus a nobis jugum ipsorum*. Plaatsen wij onze voeten, om mij van de woorden des Heiligen Geestes te bedienen, in de glorievolle boeijen van Jesus Christus, en onzen hals in zijne halsbanden. *Injice pedum*

tuum in compedes illius, et in torques illius colbum tuum: subijce humerum tuum et porta illam, et ne acedieris vinculis ejus. Gij zult opmerken dat de Heilige Geest, vóór dat hij die woorden spreekt, de ziel daartoe voorbereidt, opdat zij zijn gewigtigen raad niet verwerpe. Ziehier zijne woorden: *Audi, fili, et accipe consilium intellectus, et ne abjicias consilium meum.* «Hoor, mijn zoon, en ontvang een raad van verstand, en verwerp mijn raad niet.»

Gij wilt wel, mijn zeer dierbare vriend, dat ik mij hier vereenige met den Heiligen Geest, om u denzelfden raad te geven: *Vincula illius alligatura salutaris.* «Zijne ketenen zijn ketenen van zaligheid.» Daar Jesus Christus aan het kruis gehecht, alles, tegen wil en dank zelfs, tot zich moet trekken, zal hij de verworpelingen door de ketenen hunner zonden trekken, om hen, als galeiboeven en duivels, aan zijn eeuwigen toorn en aan zijne wrekende regtvaardigheid te ketenen; maar hij zal, bijzonder in deze laatste tijden, de voorbeschikten door ketenen van liefde trekken: *Omnia traham ad meipsum. Traham eos in vinculis caritatis.* Deze getrouwe slaven of kettingangers van Jesus Christus, *vincti Christi,* kunnen hunne ketenen óf aan hun hals, óf aan hunne voeten dragen. Pater Vincentius Caraffa, de zevende Generaal van het Gezelschap van Jesus, die in het jaar 1645 in geur van heiligheid stierf, droeg, als kenmerk zijner slavernij, een ijzeren band aan de voeten, en zeide dat het hem smartte dat hij zijn keten niet in 'topenbaar kon voortsleuren. De Eerwaarde Moeder Agnes van Jesus, van wie wij gesproken hebben, droeg een ijzeren ketting om de lendenen. Eenige andere personen hebben hem om den hals gedragen, om boete te doen voor de halskettingen van paarden welke zij in de wereld hadden gedragen.

Anderen hebben hem aan de armen gedragen, om zich, bij den arbeid hunner handen te herinneren, dat zij slaven van Jesus Christus zijn.

Vierde oefening. Zij zullen eene zeer groote devotie voor het groote geheim van de Vleeschwording des Woords hebben, waarvan het feest den 25 maart gevierd wordt: dit is het eigen geheim van deze devotie, dewijl zij door den Heiligen Geest is ingegeven: 1° om de onuitsprekelijke afhankelijkheid te eeren en na te volgen, waarin God de Zoon van Maria heeft willen zijn, tot glorie van God zijn Vader en tot onze zaligheid, afhankelijkheid die vooral uitschijnt in de Menschwording, waarin Jesus zich als gevangene en slaaf maakt in den schoot der heilige Maria, en waarin Hij voor alle dingen van haar afhangt; 2° om God te bedanken voor de onvergelykelijke genaden die hij aan Maria gedaan heeft, bijzonder dat hij haar tot zijne zeer waardige Moeder gekozen heeft, welke keus in dit geheim gedaan is: dit zijn de beide voornaamste doeleinden van de slavernij van Jesus-Christus in Maria.

Gelief op te merken, dat ik gewoonlijk zeg: slaaf van *Jesus in Maria*, de slavernij van *Maria in Jesus*. Men kan, toch, gelijk velen tot nu toe gedaan hebben, zeggen *de slaaf van Maria*, *de slavernij van de heilige Maagd*; maar ik geloof dat het beter is dat men zich de slaaf van Jesus in Maria noemt, gelijk de heer Tronson, algemeene overste van het seminarie van Saint-Sulpice, die beroemd was om zijne zeldzame voorzigtigheid en zijne volmaakte godsvrucht, aan een geestelijke aanraade, die hem hieromtrent raadpleegde. Ziehier de redenen daarvoor.

1° Dewijl wij in eene hoogmoedige eeuw leven, waarin men een groot getal opgeblazen geleerden, vrijgeesten

en bedillaars aantreft, die zelfs de meest gevestigde en degelijkste oefeningen van godsvrucht berispen, is het beter te zeggen *de slavernij van Jesus in Maria*, en zich de slaaf van Jesus-Christus noemen dan de slaaf van Maria, ten einde buiten noodzaak geen gelegenheid te geven tot kritiek; dewijl men deze devotie aldus noemt naar haar laatste einde, die Jesus Christus is, in stede van het te doen naar den weg en het middel om tot dat einde te geraken; ofschoon men toch, in waarheid, het een en het ander doen kan, gelijk ik doe. Bij voorbeeld kan iemand die van Orleans naar Tours gaat, en den weg neemt over Amboise, zeer goed zeggen dat hij zich naar Amboise en naar Tours begeeft; dat hij reiziger naar Amboise en reiziger naar Tours is; met dit onderscheid evenwel dat Amboise slechts zijn regte weg is om naar Tours te gaan, en dat Tours alleen zijn laatste doel en het einde van zijne reis is.

2° Daar het voornaamste geheim dat men in deze devotie viert en eert dat der Menschwording is, waarin men Jesus Christus slechts in Maria kan zien, en menschgeworden in haren schoot, past het beter te zeggen *de slavernij van Jesus in Maria*, van Jesus wonende en heerschende in Maria, volgens dit schoone gebed van zoovele groote mannen: *O Jesus, levende in Maria, kom en leef in ons, in uwen geest van heilichheid*, enz.

3° Deze manier van spreken toont beter de innige vereeniging aan die er tusschen Jesus en Maria bestaat. Zij zijn zoo innig vereenigd dat de een geheel in de andere is: Jesus is geheel in Maria, en Maria is geheel in Jesus; of liever, zij is niet meer, maar Jesus is geheel alleen in Maria; en men zou eerder het licht der zon, dan Maria van Jesus scheiden. Zoodat men Onzen

Heer *Jesus van Maria* en de heilige *Maagd Maria van Jesus* kan noemen.

Daar de tijd mij niet toelaat om hier stil te staan ten einde de uitmuntendheden en de grootheden van *Jesus* levende en heerschende in *Maria*, of van de *Menschwording des Woords* te verklaren, zal ik mij tevreden stellen met, in drie woorden, te zeggen dat dit het eerste geheim van *Jesus-Christus* is, het verborgenste, het verhevenste en het minst gekende; dat in dit geheim *Jesus*, in overeenstemming met *Maria*, in haren maagdelijken schoot, die daarom door de heiligen de *Zaal van Gods geheimen* genoemd wordt, al de uitverkorenen heeft gekozen; dat Hij in dit geheim al de geheimen zijns levens die gevolgd zijn heeft gewrocht, door de aanneming welke hij daarvan deed: *Jesus ingrediens mundum dicit: Ecce venio ut faciam voluntatem tuam*; en, bij gevolg, dat dit geheim een korte inhoud is van al de geheimen, dat den wil en de genaden van allen bevat; eindelijk, dat dit geheim de troon der barmhartigheid, der vrijgevigheid en der glorie Gods is. Het is de troon van zijne barmhartigheid voor ons, dewijl men, even als men *Jesus* alleen door *Maria* kan naderen, *Jesus* niet zien en niet spreken kan dan door de tuschenkomst van *Maria*. *Jesus*, die zijne dierbare Moeder altijd verhoort, verleent zijne genade en zijne barmhartigheid altijd aan de arme zondaars. *Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae*. Het is de troon zijner vrijgevigheid voor *Maria*, omdat, terwijl deze nieuwe *Adam* in dit ware aardsch paradijs heeft gewoond, hij daar zoovele wonderen in 't geheim heeft gewrocht, dat noch de Engelen noch de menschen ze begrijpen. Daarom noemen de heiligen *Maria* de pracht Gods: *Magnificentia Dei*, alsof God alleen in *Maria* prachtvol was. *Solum-*

modo ibi magnificus Dominus. Het is de troon zijner glorie voor zijn Vader, dewijl Jesus-Christus in Maria zijn Vader, die tegen de menschen verbitterd was, volmaakt heeft bevredigd; Hij de glorie heeft hersteld welke de zonde Hem ontroofd had, en Hij, door het offer dat Hij gedaan heeft van zijn wil en zich zelve, Hem meer glorie heeft gegeven dan al de offers der oude wet Hem ooit zouden gegeven hebben, en en eindelijk dewijl Hij Hem eene oneindige glorie heeft gegeven, die Hij nog nooit van den mensch ontvangen had.

Vijfde oefening. Zij moeten eene groote devotie hebben voor het bidden van het *Wees gegroet*, of den Groet des Engels, waarvan weinige, zelfs verlichte Christenen, de waarde, de verdienste, de uitstekendheid en de noodzakelijkheid kennen. De heilige Maagd heeft verscheidene keeren aan groote en zeer verlichte Heiligen moeten verschijnen, om hun de verdienste daarvan aan te wijzen, zooals aan den heiligen Dominicus, den heiligen Joannes van Capistrano, den gelukzaligen Alain de la Roche. Zij hebben boeken vol geschreven over de wonderen en de werkdadigheid van dit gebed om de zielen te bekeeren; zij hebben luide verkondigd en in 't openbaar gepredikt, dat, dewijl de zaligheid door het *Wees gegroet*, *Maria* begonnen is, de zaligheid van ieder in 't bijzonder aan dit gebed verbonden is; dat dit gebed de vrucht van leven aan deze dorre en onvruchtbare aarde heeft doen brengen, en dat ditzelfde gebed, wanneer het goed gebeden wordt, Gods Woord in onze zielen moet doen ontkiemen en de vrucht van leven, Jesus Christus, voortbrengen; dat het *Wees gegroet*, *Maria* een hemelsche daauw is die den grond, dat wil zeggen de ziel besproeit, om haar te gelegener tijd hare vrucht te doen dragen; en dat eene ziel die niet door dit gebed besproeid

wordt, geen vrucht draagt en slechts distelen en doornen oplevert, en zeer nabij is om vervloekt te worden.

Het volgende werd door de allerheiligste Maagd aan den gelukzaligen Alain de la Roche geopenbaard, gelijk het geschreven staat in zijn boek *De dignitate Rosarii*: «Weet, mijn zoon, en maak het aan allen bekend, dat het een waarschijnlijk en raast teeken van eeuwige verdoemenis is, wanneer men afkeerig is om het *Wees gegroet*, dat de gansche wereld heeft hersteld, te bidden. «*Scias enim et secure intelligas et inde late omnibus notum facias, quod videlicet signum probabile est et propinquum aeternae damnationis horrere et acediari ac negligere Salutationem Angelicum, totius mundi reparationem.* Dit zijn zeer troostrijke en zeer vreeselijke woorden, die men met moeite zou gelooven, indien men daarvoor dien heiligen man en den heiligen Dominicus vóór hem, en, sedert, verscheidene groote personaadjes, met de ondervinding van vele eeuwen riet tot waarborg had. Want men heeft altijd opgemerkt, dat degenen die het kenteeken van de verdoemenis dragen, zooals al de ketters, de goddeloozen, de hoogmoedigen en de wereldlingen, het *Wees gegroet* en den Rozekrans haten of verachten. De ketters leeren en zeggen nog het *Onze Vader* op, maar het *Wees Gegroet* en den Rozekrans bidden zij niet; daar hebben zij een afschrik van: zij zouden liever een slang bij hen dragen dan een Rozekrans. De hoogmoedigen ook, ofschoon ze katholiek zijn, maar dezelfde neigingen als hun vader Lucifer bezitten, hebben ook niets dan verachting of onverschilligheid voor het *Wees gegroet*, en beschouwen den Rozekrans als eene devotie die alleen goed is voor de weetnieten en voor degenen die niet kunnen lezen. Daarentegen heeft men bij ondervinding gezien dat degenen die overigens groote kenteekenen van voor-

beschikking hebben, het *Wees gegroet* liefhebben, smaken en met genoeg bidden; en dat zij dit gebed te meer liefhebben, naar gelang zij meer aan God toebehooren. Dit zeide de heilige Maagd ook aan den gelukzaligen Alain, ten yervolge van de woorden welke ik heb aangehaald. Ik weet niet hoe of waarom dat komt, maar het is toch waar, dat ik geen beter geheim heb om te weten of iemand aan God toebehoort, dan te onderzoeken of iemand het *Wees Gegroet* en den Rozekrans gaarne bidt. Ik zeg: *gaarne bidt*: want het kan gebeuren dat iemand in de natuurlijke of zelfs bovennatuurlijke onmogelijkheid is om het te bidden; maar hij bidt het toch altijd gaarne en spoort anderen daartoe aan. Voorbeschikte zielen, slaven van Jesus in Maria, verneemt dat het *Wees Gegroet* na het *Onze Vader* het schoonste van alle gebeden is, het is de schoonste groet dien gij aan Maria kunt maken, omdat het de groet is dien de Allerhoogste haar door een Aartsengel liet doen, om haar hart te winnen; en het was zoo magtig op haar, door de geheime bekoorlijkheden waarvan het vol is, dat Maria hare toestemming tot de Menschwording van het Woord gaf, niettegenstaande hare diepe nederigheid. Door dien groet ook zult gij onfeilbaar haar hart winnen, indien gij hem naar behooren bidt.

Het *Wees gegroet* goed gebeden, dat wil zeggen met aandacht, godsvrucht, zedigheit, is, volgens de Heiligen, de vijand des duivels, die hem op de vlugt jaagt en de hamer die hem verbrijzelt; het is de heiliging der ziel, de vreugde der Engelen, de melodie der voorbeschikten, het loflied van het Nieuw Verbond, het genoeg van Maria en de glorie der allerheiligste Drieënheid. Het *Wees gegroet* is een hemelsche daauw die de ziel vrucht-

baar maakt; het is een kuische en liefdevolle kus dien men aan Maria geeft, het is eene roode roos, welke men haar aanbiedt, het is eene kostbare parel die men haar schenkt, het is een beker vol goddelijk ambrozijn en nectar dien men haar geeft. Al die vergelijkingen zijn aan Heiligen ontleend.

Ik verzoek u dus dringend, om de liefde die ik u in Jesus en Maria toedraag, dat gij u niet tevreden stelt met het Kroontje der Heilige Maagd te bidden, maar ook nog het Rozenhoedje, en zelfs, als gij tijd hebt, den Rozekrans dagelijks bidt, en, in uw sterfuur zult gij den dag en het oogenblik zegenen dat gij mij zult geloofd hebben; en na in de zegeningen van Jesus en Maria gezaaid te hebben, zult gij eeuwige zegeningen in den hemel maaijen: *Qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet.*

Zesde oefening. Om God te bedanken voor de genaden welke Hij aan de allerheiligste Maagd gedaan heeft, zullen zij dikwijls het *Magnificat* bidden, op het voorbeeld der gelukzalige Maria van Oignies en van verscheidene andere Heiligen. Dit is het eenigste gebed en het eenigste werk dat de heilige Maagd heeft zamengesteld, of liever dat Jesus in haar heeft gemaakt, want Hij sprak door haren mond. Dit is het grootste offer van lof dat God in de wet der genade van een zuiver schepsel heeft ontvangen. Het is, van den eenen kant, het nederigste en het dankbaarste, en van den andere, het verhevenste en edelste van alle lofliederen: het bevat zulke groote en zulke verheven geheimen, dat de Engelen sommigen daarvan niet kennen. Gerson, die een vroom en geleerd leeraar is geweest, had een groot gedeelte zijns levens doorgebracht met verhandelingen zoo vol geleerdheid en godsvrucht te schrijven over de moeilijjkste ondervcrpen, en eerst tegen

het einde zijns levens, ondernam hij, om al zijne werken te bekroonen, met bevende hand eene verklaring van het *Magnificat*. Hij verhaalt in een foliant dien hij daarover heeft zamengesteld, verscheidene bewonderenswaardige dingen over dit schoone loflied. Onder anderen zegt hij, dat de heilige Maagd het dikwijls zelve bad, en vooral na de heilige Communie, als dankzegging. De geleerde Benzonius verhaalt bij zijne verklaring van hetzelfde *Magnificat* verscheidene wonderen door de kracht van dit loflied gewrocht, en hij zegt dat de duivelen beven en vlugten als zij deze woorden hooren: «*Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui.*»

Zevende oefening. De getrouwe dienaars van Maria moeten de bedorven wereld bijzonder verachten, haten en vlugten, en zich van de oefeningen van verachting der wereld bedienen, welke wij in het eerste gedeelte gegeven hebben.

Bijzondere en inwendige oefeningen voor degenen die volmaakt willen worden.

Behalve de uitwendige oefeningen der devotie welke men heeft medegedeeld, welke men niet moet nalaten uit achteloosheid of minachting, voor zoover de stand en de staat van ieder het gedooft, zijn de volgende inwendige oefeningen zeer heiligmakend voor degenen die door den Heiligen Geest tot eene hooge volmaaktheid geroepen worden.

In vier woorden bestaat het hierin, dat men al zijne werken door Maria, met Maria, in Maria en voor Maria moet doen, ten einde ze volmaakter te verrigten door Jesus, met Jesus, in Jesus en voor Jesus.

I. Men moet zijne werken door Maria doen, dat wil zeggen dat men de allerheiligste Maagd in alles moet gehoorzamen, en zich in alle dingen door haren geest, die de Heilige Geest Gods is, moet doen leiden. Degenen die door den Geest Gods geleid worden, zijn kinderen Gods: *Qui Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei*. Degenen die door den Geest van Maria geleid worden, zijn kinderen van Maria, en, bij gevolg, kinderen Gods, zooals wij aangetoond hebben; en onder zoovele lieden die devotie voor de heilige Maagd hebben, bezitten zij alleen eene trouwe en ware devotie die zich volgens haren geest gedragen. Ik heb gezegd dat de Geest van Maria de Geest Gods is, dewijl zij zich nooit volgens haren eigen geest, maar altijd door den Geest Gods heeft gedragen, die zich zoozeer daarvan meester heeft gemaakt, dat Hij als haar eigen geest is geworden. Daarom zegt de heilige Ambrosius: *Sit in singulis Mariae anima, ut magnificet Dominum, sit in singulis spiritus Mariae, ut exsultet in Deo*: «Dat de ziel van Maria in ieder zij om den Heer te verheerlijken; dat de geest van Maria in ieder zij om zich in God te verblijden.» Hoe gelukkig is eene ziel, wanneer zij, op het voorbeeld van een goeden Broeder Jesuïet, Rodriguez genaamd, die in geur van heiligheid is gestorven, geheel door den geest van Maria bezeten en bestuurd wordt, die een zachte en sterke, een ijverige en voorzigtige, een nederige en moedige, een zuivere en diepe geest is.

Opdat de ziel zich door den geest van Maria late geleiden, moet zij: 1° Verzaken aan haren eigen geest, aan haar eigen licht en wil vóór dat zij iets doet: bij voorbeeld, vóór dat zij haar gebed doet, de heilige Mis hoort, communiceert; omdat de duisternissen van onzen eigen geest en de boosheid van onzen eigen wil en werking,

indien wij ze volgen, ofschoon zij ons goed schijnen, een beletsel zouden zijn voor den geest van Maria. 2° Men moet zich aan den geest van Maria overleveren om op de wijze welke zij zal willen, bewogen en geleid te worden. Men moet zich in hare maagdelijke handen stellen en laten, gelijk een werktuig in de handen van den werkman, gelijk eene luit in de handen van een goed speler. Men moet zich in haar verliezen en aan haar overgeven, als een steen dien men in zee werpt: hetgeen eenvoudig en in een oogenblik geschiedt, door een enkelen oogwenk van den geest, eene kleine beweging van den wil, of mondeling, door, bij voorbeeld, te zeggen: *Ik verzaak aan mij zelve, ik geef mij aan U, dierbare Moeder*. En ofschoon men geen gevoelige zoetheid in deze oefening van vereeniging gevoelt, is zij daarom niet minder waar; even alsof men, wat God verhoede, met evenveel opregtheid zou zeggen: *Ik geef mij aan den duivel*; al zou men het zonder eenige gevoelige verandering zeggen, zou men niet minder waarlijk den duivel toebehooren. 3° Men moet, van tijd tot tijd, gedurende zijne handeling en na zijne handeling dezelfde oefening van opdragt en vereeniging hernieuwen, en hoe meer men het zal doen, hoe meer men zich zal heiligen, en hoe meer men tot de vereeniging met Jesus Christus zal komen, die altijd noodzakelijk de vereeniging met Maria volgt, dewijl de geest van Maria de geest van Jesus is.

II. Men moet zijne handelingen met Maria doen: dat wil zeggen dat men in zijne werken, Maria als een alvolmaakt voorbeeld van alle deugd en volmaaktheid moet beschouwen, dat de Heilige Geest in een zuiver schepsel gevormd heeft, opdat wij het naar ons zwakke vermogen zouden navolgen. Bij elke handeling moeten wij dus beschouwen hoe Maria die gedaan heeft of zou doen, indien

zij in onze plaats was. Wij moeten daarom de groote deugden, welke zij gedurende haar gansche leven beoefend heeft, nagaan en overwegen, en in 't bijzonder: 1° haar levendig geloof, waardoor zij zonder aarzelen het woord des Engels geloofd heeft; zij heeft getrouw en standvastig geloofd tot aan den voet des kruises; 2° hare diepe nederigheid, die haar zich heeft doen verbergen, zwijgen, zich aan alles onderwerpen en de laatste plaats innemen; 3° hare geheel hemelsche zuiverheid, die haar gelijke nimmer onder den Hemel gehad heeft of zal hebben, en eindelijk al de andere deugden. Dat men zich herinnere, ik zeg het ten tweeden male, dat Maria de groote en eenige vorm van God is, geschikt om met weinig kosten en in weinig tijd, levende beelden van God te maken: en dat eene ziel die dezen vorm heeft gevonden, en zich daarin verliest, weldra als in Jesus-Christus, die deze vorm naar de natuur voorstelt, veranderd is.

III. Men moet zijne handelingen in Maria doen.

Ten einde deze oefening wèl te begrijpen, moet men weten: 1° dat de allerheiligste Maagd het ware aardsche paradijs is van den nieuwen Adam, en dat het oude aardsche paradijs daarvan slechts het beeld was. Daar zijn dus in dit paradijs onuitsprekelijke rijkdommen, schoonheden, zeldzaamheden en zoetheden, welke de nieuwe Adam, Jesus Christus, daarin heeft gelaten. In dit paradijs heeft Hij gedurende negen maanden zijn welbehagen genomen, zijne wonderen gewrocht en zijne rijkdommen met de heerlijkheid van een God tentoongespreid. Deze allerheiligste plaats is enkel zamengesteld uit eene maagdelijke en onbevleete aarde, waaruit de nieuwe Adam gevormd, waarmede Hij gevoed is, zonder eenige vlek of smet, door de werking van den Heiligen Geest, die

daarin woont. In dit aardſche paradijs is werkelijk de boom des levens die Jesus-Christus, de vrucht des levens, gedragen heeft; de boom der kennis van goed en kwaad, die het licht aan de wereld heeft gegeven. Daar zijn, in die heilige plaats, boomen door Gods hand geplant, en besproeid door zijne goddelijke zalving, die dagelijks vruchten van een goddelijken smaak gedragen hebben en dragen; daar zijn bloemperken met ſchoone en onderscheidene bloemen der deugden versierd, welker geur zelfs de Engelen balsemt. Daar zijn in die plaats groene velden van hoop, oninneembare torens van kracht, bekoorlijke huizen van vertrouwen. De Heilige Geest alleen kan de waarheid die onder de beelden der stoffelijke dingen verborgen is, doen kennen. Daar is in deze plaats eene lucht van eene volmaakte zuiverheid, een ſchoone zon, zonder schaduw, van de Godheid, een ſchoone dag, zonder nacht, van de heilige menschheid, een voortdurend brandende oven van liefde, waarin al het ijzer dat daarin gelegd wordt, gloeiend wordt en verandert in goud; daar is een stroom van nederigheid, die uit de aarde voortkomt, en die, zich in vier takken verdeelende, die geheele bekoorlijke plaats besproeit: dit zijn de vier hoofddeugden.

De Heilige Geest noemt de heilige Maagd ook, door den mond der heilige Vaders, de Oostelijke Poort, waardoor de hoogepriester Jesus Christus de wereld in- en uitgaat; Hij is er de eerste maal door haar binnengekomen, Hij zal er ook ten tweeden male door haar binnengaan.

2° Men moet nog weten dat de heilige Maagd het heiligdom der Godheid is, de rust der allerheiligste Drievuldigheid, de troon Gods, de stad Gods, het altaar Gods, de tempel Gods, de wereld Gods. Al deze onderscheidene benamingen en lofprijzingen zijn zeer waar met

betrekking tot de verscheidene wonderen, die de Allerhoogste in Maria heeft gedaan. O! welke rijkdommen! O! welke glorie! O! welk genoegen! welk geluk in Maria te kunnen binnentreden en wonen, in wie de Allerhoogste den troon zijner opperste glorie gesteld heeft! Maar hoe moeilijk is het voor zondaars gelijk wij zijn, om het verlot, de geschiktheid en het licht te hebben om in zulk eene verhevene en heilige plaats binnen te gaan, die niet, gelijk het oude aardsche Paradijs, door een Cherub, maar door den Heiligen Geest zelven bewaakt wordt, die zich daarvan volkomen meester heeft gemaakt, en die van haar zegt: *Hortus conclusus, soror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus*. Maria is gesloten, Maria is verzegeld; de ellendige kinderen van Adam en Eva, uit het aardsche Paradijs verjaagd, kunnen in deze niet binnengaan dan door eene bijzondere genade van den Heiligen Geest, die zij moeten verdienen. Nadat men die uitstekende genade door zijne getrouwheid verdiend heeft, moet men in het schoone binnenste van Maria met welbehagen verblijven, daarin in vrede rusten, daarop met vertrouwen leunen, zich daar in gerustheid verbergen en zich zonder voorbehoud verliezen, opdat in dien maagdelijken boezem: 1° de ziel gevoed worde met de melk harer genade en harer moederlijke barmhartigheid; 2° zij bevrijd worde van hare ontroering, vreezen en gewetensangst; 3° zij daar in veiligheid zij tegen al hare vijanden, de wereld, den duivel en de zonde, die daar nooit zijn binnengegaan: daarom zegt zij, dat degenen die in haar werken niet zondigen: *Qui operantur in me non peccabunt*, dat wil zeggen, dat degenen die in den geest in de heilige Maagd wonen, geen gewigtige zonde doen; 4° opdat zij in Jesus Christus en Jesus Christus in haar gevormd worde: omdat haar schoot,

gelijk de heilige Vaders zeggen, de zaal der goddelijke sacramenten is, waarin Jesus Christus en al zijne uitverkorenen gevormd zijn geworden: *Homo et homo natus est in ea.*

IV. Eindelijk moet men al zijne handelingen voor Maria doen. Want, dewijl men zich geheel aan hare dienst heeft overgegeven, is het billijk dat men alles voor haar doe als een dienstknecht en een slaaf; niet dat men haar als laatste doel zijner diensten neme, dat Jesus Christus alleen is, maar als zijn naaste einde en zijne geheimzinnige omgeving, en zijn gemakkelijk middel om tot hem te gaan. Gelijk een goede dienstknecht en slaaf, moet men niet werkeloos blijven; maar men moet, gesteund door hare bescherming, groote dingen voor die doorluchtige Koningin ondernemen en doen. Men moet hare privilegiën verdedigen wanneer zij haar betwist worden; men moet hare glorie voorstaan als die wordt aangevallen; men moet iedereen, als het mogelijk is, tot hare dienst en tot deze ware en degelijke devotie trekken; men moet spreken en te keer gaan tegen degenen die hare devotie misbruiken om haren Zoon te beledigen, en tevens die ware devotie vestigen; men moet bij haar, als belooning voor die kleine diensten, op niets anders aanspraak maken, dan op de eer om aan zulk eene beminnelijke Vorstin toe te behooren, en het geluk, om, door haar in den tijd en de eeuwigheid met een onbrekbaren band aan Jesus haren Zoon vereenigd te worden.

Glorie aan Jesus in Maria!

Glorie aan Maria in Jesus!

Glorie aan God alleen!

WIJZE WAAROP MEN DEZE DEVOTIE TOT DE HEILIGE MAAGD
KAN OEFENEN WANNEER MEN DE HEILIGE
COMMUNIE ONTVANGT.

I. *Vóór de heilige communie.*

1° Gij moet u diep voor God vernederen. 2° Gij moet uwen geheel bedorven inborst verzaken, en uwe gesteltenissen, hoe goed uwe eigenliefde die ook voorspiegelt te zijn. 3° Gij moet uwe toewijding hernieuwen door te zeggen: *Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt*: «Ik ben geheel de uwe, dierbare Meesteresse, met al wat ik bezit.» 4° Gij moet deze goede Moeder smeeken om haar hart te leenen, ten einde haren Zoon daarin te ontvangen in dezelfde gesteltenissen. Gij moet haar voorhouden dat het de glorie van haren Zoon raakt, dat Hij niet geplaast worde in een hart, zóó besmet als het uwe en zóó onstandvastig, dat zeer zeker Hem zijne glorie zou ontnemen of die verliezen; maar indien zij bij u wil komen wonen om haren Zoon te ontvangen, kan zij het door de heerschappij welke zij op de harten heeft; en dat haar Zoon door haar wel zonder smet zal ontvangen worden en zonder gevaar van beledigd of verloren te worden. *Deus in medio ejus, non commovebitur.* Gij moet vertrouwelijk zeggen dat al wat gij haar van uw goed gegeven hebt zeer weinig is om haar te vereeren, maar dat gij, door de heilige Communie, haar hetzelfde geschenk wilt doen dat de eeuwige Vader haar gedaan heeft, en dat zij daardoor

meer geëerd zal worden dan indien gij haar al de goederen der wereld gaaft, en dat eindelijk Jesus die haar eenig liefheeft, steeds in haar zijn welbehagen en zijne rust verlangt te nemen, hoewel dan in uwe ziel, die ellendiger en armer is dan de stal waarin Jesus geen bezwaar maakte te komen, omdat zij daar was. Gij moet haar met deze teedere woorden haar hart vragen: *Accipio te in mea omnia; praebe mihi cor tuum, o Maria.* «Ik neem u in al het mijne aan; geef mij uw hart, o Maria!»

II. *Gedurende de heilige Communie.*

Wanneer het oogenblik gekomen is om Jesus-Christus te ontvangen, moet gij driemaal *Domine, non sum dignus* enz. zeggen, alsof gij voor de eerste maal aan den eeuwigen Vader zoudt zeggen, dat gij, uit hoofde van uwe slechte gedachten en ondankbaarheden ten opzichte van zulk een goeden Vader, niet waardig zijt om zijn eeniggeboren Zoon te ontvangen, maar dat hier Maria zijne getrouwe dienstmaagd is, *Ecce ancilla Domini*, die in u en voor u bidt, en die u een bijzonder vertrouwen en eene bijzondere hoop bij Zijne Majesteit geeft. *Quoniam singulariter in spe constituisti me.*

Gij moet aan den Zoon zeggen: *Domine, non sum dignus*, etc., dat gij niet waardig zijt Hem te ontvangen, uit hoofde uwer nuttelooze en slechte woorden en uwer ongetrouwheid in zijne dienst, maar dat gij Hem toch bidt om zich over u te ontfermen, dat gij Hem in het huis zijner eigene Moeder zult brengen, en dat gij Hem niet zult laten gaan, vóór dat Hij bij haar zal zijn komen wonen: *Tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in domum matris meae, et in cubiculum genitricis meae* (Cant. III, 4). Gij zult Hem verzoeken

op te staan en te komen in de plaats zijner heiliging: *Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tue.* Gij moet Hem zeggen, dat gij uw vertrouwen hoegenaamd niet stelt in uwe verdiensten, uwe kracht en uwe voorbereidingen, zooals Esau, maar in die van Maria, uwe dierbare Moeder, gelijk de kleine Jacob in de zorgen van Rebecca; dat, hoe groot zondaar en Esau gij ook zijt, gij tot zijne heiligheid durft naderen, steunende op en versierd met de deugden zijner heilige Moeder.

Gij zult aan den Heiligen Geest zeggen: *Domine, non sum dignus*, etc., dat gij niet waardig zijt het meesterstuk zijner liefde te ontvangen, uit hoofde van de flauwheid en de ongerechtigheid uwer handelingen, en van uwen weerstand aan zijne ingevingen, maar dat al uw vertrouwen in Maria, zijne getrouwe Bruid is, en gij zult met den heiligen Bernardus zeggen: *Hæc mea maxima fiducia est; tota ratio spei meæ.*

III. Na de heilige Communie.

Na de heilige Communie, inwendig ingekeerd zijnde, en de oogen gesloten houdende, zult gij Jesus Christus in het hart van Maria geleiden. Gij zult Hem aan zijne Moeder schenken, die Hem met liefde zal ontvangen en eene eervolle plaats geven, Hem diep zal aanbidden, Hem volmaakt zal beminnen, Hem innig zal omhelzen, en Hem, in geest en in waarheid, verschillende eerediensten zal bewijzen, welke ons in onze dikke duisternissen onbekend zijn. Of wel, gij zult u diep vernederd houden in uw hart; in de tegenwoordigheid van Jesus, die in Maria woont; of gij zult als een slaaf aan de poort van het paleis des Konings staan, waar Hij in gesprek is met de Koningin; en terwijl zij met

elkander spreken zonder u noodig te hebben, zult gij in den geest naar den Hemel en over de gansche aarde gaan, om de schepselen te verzoeken in uwe plaats Jesus in Maria te aanbidden en te beminnen; *Venite, adoremus, venite*. Of wel, gij zult zelf, in vereeniging met Maria, aan Jesus de komst van zijn rijk op aarde door zijne heilige Moeder vragen, of de goddelijke wijsheid, of de goddelijke liefde, of de vergiffenis uwer zonden, of de eene of andere genade, maar altijd door Maria en in Maria; zeggende, een blik op u zelven werpende: *Ne respicias, Domine, peccata mea*: «Heer, zie niet naar mijne zonden»; *Sed oculi tui videant æquitates Mariæ*: «Maar dat uwe oogen in mij slechts de deugden en de verdiensten van Maria zien.» En, u uwe zonden herinnerende, zult gij daarbij voegen: *Inimicus homo hoc fecit*: «Ik heb die zonden begaan;» of wel: *Ab homine iniquo et doloso erue me*; «red mij van den onregtvaardigen en bedriegelijken mensch»; of wel: *Te oportet crescere, me autem minui*: «Mijn Jesus, Gij moet in mijne ziel aangroeijen, en ik verminderen»; Maria, mijne goede Moeder, Gij moet bij mij vermeerderen en ik minder worden dan ik geweest ben.» *Crescite et multiplicamini*: «O Jesus en Maria, groeit in mij aan, en vermeerdert U daar buiten in de anderen.»

Daar zijn een oneindig getal andere gedachten welke de Heilige Geest aan de hand geeft, en u zal verschaffen, indien gij goed inwendig, verstorven en getrouw zijt aan deze groote en verhevene devotie, die ik u geleerd heb. Maar herinner u altijd, dat hoe meer gij Maria in uwe Communie zult laten handelen, hoe meer Jesus zal verheerlijkt worden; en gij zult Maria voor Jesus, en Jesus in Maria des te meer laten handelen, als gij u dieper

zult verootmoedigen, en gij hen met vrede in stilte zult aanhooren, zonder u moeite te geven om te zien, te smaken of te gevoelen: want de regtvaardige leeft overal uit het geloof, en vooral in de heilige Communie, die eene handeling van geloof is: *Justus ex fide vivit.*

TOEWIJDING VAN ZICH ZELVEN

aan Jesus Christus, de Menschgeworden Wijsheid,
door de handen van Maria.

O eeuwige en menschgeworden Wijsheid! O zeer beminnelijke en aanbeddelijke Jesus, waarlijk God en mensch, eeniggeboren Zoon van den eeuwigen Vader, en van Maria, altijd Maagd, ik aanbid u diep in den schoot en de heerlijkheid van uwen Vader, gedurende de eeuwigheid, en in den maagdelijken schoot van Maria, uwe zeer waardige Moeder, in den tijd uwer menschwording.

Ik breng u dank dat gij u zelve vernietigd hebt, de gedaante van een slaaf aannemende, om mij uit de wreede slavernij des duivels te redden. Ik loof en verheerlijk u omdat Gij u wel aan Maria, uwe heilige Moeder, in alle dingen hebt willen onderwerpen, ten einde mij door haar uw getrouwen slaaf te maken. Maar, helaas! ondankbare en ontrouwe die ik ben, ik heb de beloften niet gehouden welke ik u zoo plegtig bij mijn Doopsel heb gedaan. Ik heb mijne verplichtingen niet vervuld; ik verdien niet uw kind noch uw slaaf genoemd te worden; en daar er niets in mij is dat uw afkeer en uw toorn niet verdient, durf ik uit mij zelve uwe allerheiligste en doorluchtige Majesteit niet meer naderen. Daarom neem ik mijne toevlugt tot de tusschenkomst uwer allerheiligste Moeder, welke Gij mij als Middelaress

bij u gegeven hebt; en door middel van haar hoop ik van u het berouw over en de vergiffenis van mijne zonden, de verkrijging en het behoud der Wijsheid te verwerven.

Ik groet u dan, o onbevleete Maria, levend tabernakel van de Godheid, waarin de eeuwige verborgen Wijsheid door Engelen en menschen wil aanbeden worden. Ik groet u, o Koningin des Hemels en der aarde, aan wier heerschappij alles onderworpen is wat onder God is. Ik groet u, o veilige toevlugt der zondaars, wier barmhartigheid voor iedereen bestaat; verhoor de verlangens die ik naar de goddelijke Wijsheid heb, en ontvang daarom de geloften en de offers welke mijne laagheid u aanbiedt.

Ik, N. . . . , ontrouwe zondaar, hernieuw en bevestig heden in uwe handen de geloften van mijn Doopsel. Ik verzaak voor altijd aan Satan, aan zijne pomperijen en zijne werken, en ik geef mij geheel aan Jesus Christus, de menschgeworden Wijsheid, om Hem mijn kruis al de dagen mijns levens na te dragen, en opdat ik Hem getrouwer zij dan ik tot hiertoe ben geweest. Ik kies u heden, o Maria, in tegenwoordigheid van het geheele hemelsche Hof voor mijne Moeder en Meesteresse. Ik lever u mijn ligchaam en mijne ziel, mijne uitwendige en inwendige goederen, en de waarde zelfs van mijne verleden, tegenwoordige en toekomstige werken over, en wijd u die toe; u een geheel en volkomen regt latende, om over mij en al wat mij toebehoort, zonder uitzondering, naar uw goedvinden, tot meerdere eer van God in den tijd en in de eeuwigheid te beschikken. Ontvang, o goedertieren Maagd, deze kleine offerande van mijne slavernij, ter eere van en in vereeniging met de onderwerping welke de eeuwige Wijsheid wel aan uw

moederschap heeft willen bewijzen, als hulde van de magt welke gij beide hebt over dit aardwormpje en dezen ellendigen zondaar, als dankzegging voor de privilegiën waarmede de heilige Drievuldigheid u begunstigd heeft. Ik verklaar dat ik voortaan, als uw ware slaaf, in alle dingen uwe eer wil zoeken en u wil gehoorzamen. O bewonderenswaardige Moeder, vertoon mij aan uwen dierbaren Zoon, in hoedanigheid van eeuwigen slaaf, opdat Hij, mij door u ontvangt. O Moeder van barmhartigheid, doe mij de genade om de ware Wijsheid Gods te verwerven, en mij daarom onder het getal te plaatsen van degenen die gij liefhebt, die gij onder-richt, die gij geleidt, die gij voedt en beschermt als uwe kinderen en uwe slaven. O getrouwe Maagd, maak mij in alle dingen zulk een volmaakten leerling, navolger en slaaf van de menschgeworden Wijsheid, Jesus Christus, uwen Zoon, dat ik, door uwe voorspraak, op uw voorbeeld, tot de volheid van zijn leeftijd op de aarde en van zijne glorie in de Hemelen komen. Amen.

*Qui potest capere capiat
 Quis sapiens, et intelliget hæc?*

GODE ALLEEN.

EINDE.

AANHANGSEL.

WIJZE OM DE HEILIGE MIS TE HOOREN

in vereeniging met Maria (1).

Op het oogenblik dat de heilige Mis begint, moet ^ugij met schrik in de gedachte verplaatsen naar den Kalvarieberg . . . Wees bijzonder ingetogen, om in mijne gesteltenissen te treden . . . Terwijl de priester den *Confiteor* aan den voet van het altaar bidt, moet ^ugij u den doodstrijd voorstellen dien de Zaligmaker Jesus, de oneindige Wijsheid, in den Olijfhof onderging . . . Stel een kort onderzoek in over uwe zonden, en verhef uw hart tot mij, ten einde daarover een levendig berouw te verwekken; ik zal u leeren om u met mijn Zoon te slagtofferen.

---

(1) Deze methode van den heiligen Leonardus a Portu Mauritio, welke hij zoo dringend aan de personen aanbeval die hij tot de volmaaktheid leidde, is volgens den geest van den Eerwaardigen Pater de Montfort opgesteld. In de raadgevingen die elk deel van het heilig Offer voorafgaan, spreekt Maria tot de christen ziel en spoort haar aan om in die gesteltenissen te treden.

1° VAN DEN INTROITUS TOT AAN HET EVANGELIE.*De oneindige Majesteit Gods loven en eeren.*

In het eerste gedeelte, van het begin tot het Evangelie, moet gij, o christen ziel, u bezig houden met aan God de hulde te brengen welke Hem verschuldigd is. Maar hoe zult gij dit kunnen doen? Weet gij niet dat al de lof, al de aanbiddingen der Engelen en der Heiligen, die zelfs welke ik onophoudelijk aan de Allerheiligste Drie-vuldigheid opdraag, niets voor God zijn, dewijl hij eene grenzelooze grootheid bezit? Jesus alleen, de menschengeworden Wijsheid, kan dit waardig doen door zijne vernedering in het heilig Misoffer. Draag met mij die vernederingen van mijn Zoon op: verneder u daarou diep, door uwe gesteltenissen ter zijde te laten, en u met eene groote overgegevenheid aan mij te schenken, ten einde in de gevoelens van mijn hart te treden. Zeg, in vereeniging met mij, met vertrouwen en liefde tot God:

O mijn God, ik aanbid en erken u als de Verlosser en de Meester van mijn leven. Ik belijd, dat ik al wat ik ben en al wat ik heb, van uwe vrijgeveige hand heb ontvangen. Maar, dewijl uwe opperste Majesteit eene oneindige eer en hulde verdient, en ik, in mijne uitermate groote armoede, u zelf niet kan brengen wat ik u verschuldigd ben, bied ik u de vernederingen van mijn Verlosser aan, ik offer u voor mij zelve en voor al de schepselen de eerbewijzen op, welke Jesus u op dit altaar brengt.... Laat, Heer, uwe blikken op deze goddelijke Wijsheid afdalen in wie Gij uw welbehagen neemt. Wat Jesus doet, wil ik met Hem doen; ik verlaag en verneder mij met Hem voor uwe opperste Majesteit; ik aanbid u door mij te vereenigen met de aanbiddingen en al de gevoelens van uwen goddelijken Zoon. En, ten einde het volmaakter te doen, wil ik u die vernietigingen met Maria en door Maria aanbieden.

Heilige Moeder, help mij om aan God zijner waar-

dige eerbewijzen te brengen, en wees daarom geheel in mij: offer in mij de gevoelens van uw hart op, en vooral de bovenmate groote vreugde welke Gij gevoelt over de oneindige eer die in dit doorluchtig Offer aan de goddelijke majesteit wordt bewezen.

Ga voort met die acten inwendig en zonder u om de aangegeven formule te bekommeren, voort te zetten. Naar mate gij dieper in mijne gesteltenissen zult doordringen, zal ik u gevoelens van volmakter nederigheid, van dieper vernietiging ingeven. O! welk eene vreugde zult gij aan de allerheiligste Drievuldigheid en aan mij zelve verschaffen!

2° VAN HET EVANGELIE TOT AAN DE ELEVATIE.

Aan God voldoen voor de zonden aan welke men zich heeft schuldig gemaakt.

Werp een blik op uwe zonden, en zie welk eene schuld gij op u geladen hebt.

Eene enkele doodzonde weegt zwaarder in de schaal der goddelijke gerechtigheid dan al de goede werken der Heiligen, en zelfs dan de ontelbare verdiensten welke ik heb kunnen verkrijgen. Om Gods toorn te doen bedaren is er niets minder noodig dan het bloed dat mijn Zoon op den Kalvarieberg heeft gestort. Terwijl de priester voor u dit allerkostbaarst bloed op het heilig altaar opdraagt, moet gij u de tranen herinneren welke ik zelve voor u op Kalvarië heb gestort, die welke ik zoo menigmaal sedert Jesus' Hemelvaart stortte, hetzij wanneer ik den lijdensweg doorliep, hetzij wanneer ik het heilig Misoffer bijwoonde, dat door mijn aangenomen zoon Joannes werd opgedragen. In deze gedachte moet gij uwe tranen met de mijne vermengen, en met een diep vernederd hart zeggen:

Ziehier, mijn God, die ondankbare ziel, die zich zoo dikwijls schuldig jegens u heeft gemaakt, maar die nu hare tallooze fouten van ganscher harte verfoeit. Wat

kan ik u welgevalliger ter voldoening aanbieden dan de vernederingen door welke de ongeschapen Wijsheid, Uw Zoon Jesus Christus, voor mij aan de goddelijke gerechtigheid heeft voldaan en die Hij u thans op het altaar opoffert?

Gewaardig u dan, Heer, om, met de tranen van Maria, al de verdiensten van Jesus, het bloed van Jesus, Jesus zelve in persoon, uwen eeuwigen Zoon, en den Zoon van Maria in den tijd, aan te nemen, die, in hoedanigheid van slagtoffer, zich nog gewaardigt zijn offer ten mijnen gunste te hernieuwen. En dewijl mijn Jesus op dit altaar mijn middelaar en mijn voorspreker wordt, dewijl Hij u door zijn kostbaar bloed vergiffenis voor mij vraagt, vereenig ik mijne stem met die van dit aanbiddelijk bloed en vraag ik u genade voor al de ontelbare fouten welke ik bedreven heb en voor al de zonden der wereld. Het bloed van Jesus roept om barmhartigheid tot u, en mijn van berouw doordrongen hart vraagt u die met Hem. Mijn God! indien Gij niet getroffen wordt door mijne tranen, word het dan door de verzuchtingen van uwen Zoon en de gebeden van Maria. Indien Jesus aan het kruis vergiffenis verwierf voor het menschelijk geslacht, waarom zou Hij haar voor mij dan niet op dit altaar verkrijgen? Ja, ik hoop het, uit kracht van dit kostbaar bloed en ter liefde van Maria, uwe welbeminde Dochter, zult Gij mij al mijne zonden vergeven, welke ik tot mijn laatsten snik wil beweenen. Geef ook, Heer, aan alle zondaars der wereld berouw en vergiffenis.

O heilige Moeder, Gij ziet mijn leedwezen, vraag voor mij de tranen van den heiligen Petrus, het berouw van Magdalena en de smart van zoovele heiligen, die,

eerst zondaren, ware boetelingen geworden zijn, opdat ik door de verdiensten van het heilig offer, de volkomen vergiffenis van al mijne zonden verwerve.

Herhaal die acten van een levendig en diep berouw, welke ik zelve aan mijn goddelijken Zoon zal aanbieden, en wees verzekerd dat gij aldus al de schulden zult kwijten, die uwe ongetrouwheden u jegens God hebben doen aangaan.

5° VAN DE ELEVATIE TOT DE COMMUNIE.

God danken voor de weldaden waarmede Hij u heeft overladen.

Ga in uwe gedachten de gunsten na waarmede gij tot dezen dag overladen zijt. Zij zijn ontzaggelijk groot!... Ach! gelijk ik zult gij dikwijls, uit het diepste uws harten kunnen zeggen: Hij, die magtig is, heeft groote dingen aan mij gedaan. En hoeveel meer wil die God van goedheid nog in 't vervolg voor u doen! Herinner u dat gij alleen waardig kunt danken door het Hart van mijn Zoon Jesus, die nu tendien einde in de handen des priesters op het heilig altaar is nedergedaald. Beschouw die goddelijke Wijsheid, die zijn Vader voor u dankt, met liefde; vereenig u met de heilige Engelen en de Gelukzaligen: maar herinner u vooral dat ik daar met u ben, en zeg, vervuld van eene heilige vreugde, aan God:

O mijn God, die mij zoo teeder bemind hebt, gij ziet mij voor u, beladen met al de weldaden waarmede gij u gewaardigd hebt mij tot heden toe te overstelpen, en met al die welke gij mij in den tijd en in de eeuwigheid wilt verleen. Ik beken dat uwe barmhartigheden ten mijnen opzichte oneindig zijn; intusschen ben ik bereid om u terug te geven wat ik u verschuldigd ben. Ontvang, Heer, als dankzegging voor zooveel gunsten, deze zuivere, heilige en vlekkelooze Hostie welke ik u, in vereeniging me Maria, door de handen des priesters, aanbied. Deze

u zoo aangenaame offerande, is, ik weet het, voldoende om de gaven te betalen welke Gij mij gedaan hebt; dewijl zij eene oneindige waarde heeft, is zij alleen al het goede waard dat ik van u heb ontvangen en in de toekomst hoop te ontvangen.

Engelen des Heeren, en gij, gelukzalige hemelbewoners, gij vooral, o heilige Maagd, mijne Moeder, vereenig u met mij om mijn God te bedanken, en gewaardig u hem, als dankzegging voor al die gunsten, al de Missen op te dragen welke heden in de geheele wereld zullen worden gedaan; smeek Hem mijne wenschen goedgunstig te verhooren en acht te slaan op de liefdevolle dankbetuigingen welke Jesus Christus Hem nu voor mij op dit altaar opdraagt.

Houd u niet tevreden met die gevoelens eene enkele maal uit te drukken; vereenig u met de loftuigingen mijns harten. Met welk een zoet welbehagen zal de God van goedheid de betuiging van zulk eene hartelijke dankbaarheid niet aannemen!

4° BIJ DE COMMUNIE DES PRIESTERS.

Al de genaden vragen welke gij noodig hebt.

In het vierde gedeelte tot aan het einde, moet gij, indien het geluk u niet te beurt valt om tot de heilige Tafel te naderen, niet nalaten de geestelijke communicatie te doen, die in de zielen eene groote vereeniging met de eeuwige Wijsheid voortbrengt (1) — Verbeeld u, volgens de wijze die eenige mijner dienaars volgen, dat ik u het kind Jesus geef, dat eene nieuwe geboorte op het altaar neemt. Stel uw hart open, want het is de Zoon Gods die voor u bidt en vraagt. Indien ik zelf u verzekerde dat ik uwe gebeden wil bren-

---

(1) Indien gij sacramenteel communiceert, volg dan de wijze op blz. 166 aangegeven.

gen en uwe voorspraak zijn, zoudt gij zeker een zoet vertrouwen hebben van verhoord te worden! Maar het is Jesus zelf, mijn welheminde Zoon, die uw voorspreker is en zijn kostbaar bloed ten uwen gunste aan zijn Vader aanbiedt. Stel u dus niet tevreden met eenige gunsten te vragen: volg mij na, vraag groote genaden voor u zelven en voor de geheele wereld. Zeg dan, geheel in mij en in de gevoelens der diepste nederigheid verslonden:

God mijns harten, ik erken uwe gaven onwaardig te zijn; neen, ik beken, dat ik, uit hoofde mijner ontelbare zonden, niet verdien dat Gij mij verhoort. Maar aanschouw uwen Christus; zie de goddelijke Wijsheid die Gij u gewaardigd hebt voor mij op deze aarde te zenden, en die door u op dit altaar zijn bloed en zijn leven op te offeren, tot u ten mijnen gunste alvermogende smeekingen rigt. Gewaardig u die aan te nemen, Heer, en, verleen mij, uit aanmerking van Jesus' verdiensten, al de genaden, die Gij weet dat noodig voor mij zijn om de groote zaak mijner zaligheid te bewerken. Heilige Moeder, gij ziet mijne uitermate groote armoede, en gij vermoegt alles op het hart van uwen Zoon: ik durf u dus smeeken de vergiffenis mijner zonden, de kennis van mij zelven, eene voortdurende vereeniging met u en een inniger bezit van de goddelijke Wijsheid te vragen. Verwerf mij, o hemelsche Koningin, al de deugden in een uitstekenden graad en al wat mij noodig is om waarlijk heilig te worden. Vraag ook al de genaden welke ik moet vragen voor mijn evennaaste, de verheffing der heilige Kerk, de bekeering van de ongelooovigen, van de zondaars, en bijzonder van degenen die mij het dierbaarst zijn; de verlossing van al de zielen die zich thans in het Vagevuur bevinden.

Vraag met vrijmoedigheid, zonder vrees dat gij Dengene zult verarmen, die zoo gaarne geeft: vraag voor u zelve, voor al degenen die u dierbaar zijn, voor de heilige Kerk en haar Opperhoofd: vraag met het levendigst vertrouwen, zeker zijnde dat uwe gebeden, vereenigd met die van Jesus en de mijnen, onfeilbaar zullen verhoord worden.

Als de heilige Mis geëindigd is, moet gij eene korte dankzegging doen... , vervolgens de kerk verlaten, met een hart, even getroffen alsof gij van den Kalvarieberg zoudt afdalen.

Vóór dat de heilige Monica zich aan hare bezigheden begaf, liet Zij haar hart aan het altaar... Doe ook zoo, laat uw hart in aanbidding: gedurende den loop van den dag, zult gij u herinneren dat het daar bij Jesus is... Deze gedachte zal den ijver in uw hart onderhouden en uwe ingetogenheid gemakkelijker maken.

I N H O U D.

	Blz.
Verlof	3
Voorrede des uitgevers	5
Voorrede van den Eerwaarden Pater F. W. Faber	9
Verhandeling over de ware devotie tot de heilige Maagd. — Inleiding	15
Eerste gedeelte. — Van de devotie tot de heilige Maagd in het algemeen	20
Tweede gedeelte. — Over de nitmuntendste devotie tot de heilige Maagd, of volmaakte toewijding aan Jesus door Maria	76
Wijze waarop men deze devotie tot de heilige Maagd kan oefenen wanneer men de heilige communie ontvangt	163
Toewijding van zich zelve aan Jesus Christus, de mensch- geworden Wijsheid door de handen van Maria	168
Aanhangsel. — Wijze om de heilige Mis te hooren in ver- eeniging met Maria	171

89143-P

IMPRIMATUR.

Harlemi

hac 10 Dec. 1870.

H. VAN BEEK.

lib. cens.
